

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Leoš Kudlík

Právní nástroje energetické účinnosti

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jiří Pokorný, Ph.D.

Katedra: práva životního prostředí

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 2. 9. 2019

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracoval/a samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 217 279 znaků včetně mezer.

Leoš Kudlík

V Praze dne 2.9.2019

Poděkování:

Během vypracování práce mi byl velkou oporou vedoucí práce JUDr. Jiří Pokorný, Ph.D., kterému patří velké poděkování za odborné vedení, cenné rady a v neposlední řadě trpělivý a ochotný přístup.

Obsah

Úvod	1
1 Energetická politika EU	4
1.1 Mezinárodní a unijní exkurs	9
1.2 Energetická politika Evropské unie	11
1.3 Energetická politika České republiky	17
1.4 Shrnutí	21
2 Právní a související nástroje energetické účinnosti	24
2.1 Obecně k nástrojům ochrany životního prostředí	24
2.2 Právní nástroje energetické účinnosti	24
2.2.1 Koncepční nástroje energetické účinnosti	25
2.2.2 Administrativně-právní nástroje energetické účinnosti	25
2.2.3 Ekonomické nástroje energetické účinnosti	26
2.3 Související nástroje	27
2.4 Shrnutí	32
3 Koncepční nástroje	33
3.1 Mezinárodní a unijní koncepce	33
3.1.1 Agenda 2030	33
3.1.2 Strategie Evropa 2020	34
3.1.3 Energetický cestovní plán 2050	34
3.2 Koncepce České republiky	35
3.2.1 Státní energetická koncepce	35
3.2.2 Národní akční plán energetické účinnosti	37
3.2.3 Národní energeticko-klimatický plán	38
3.2.4 Strategický rámec Česká republika 2030	39
3.2.5 Příklady dalších koncepčních nástrojů	40
3.3 Shrnutí	41
4 Administrativně-právní nástroje	43
4.1 Energetická náročnost	43
4.2 Průkaz energetické náročnosti budov	47
4.3 Energetický audit	54
4.4 Energetické štítky spotřebičů	58
4.5 Shrnutí	64
5 Ekonomické nástroje	67
5.1 Energetické služby	67
5.2 Dotační programy	69
5.3 Shrnutí	72

Závěr.....	74
Seznam použitých zdrojů	79
Abstrakt a klíčová slova	96
Abstract and key words	97
Přílohy	98

Úvod

„Nejčistší energií je energie uspořena, která nemusela být vůbec vyprodukována“.

Energetickou účinnost lze považovat za samostatný a zároveň jedinečný zdroj energie. Mezinárodní energetická agentura energetickou účinnost dokonce považuje za nejvýznamnější zdroj energie.¹ Světová komise pro životní prostředí a rozvoj vnímá životní prostředí jako prostředí, ve kterém žijeme, a naší snahou by mělo být jej zlepšovat.^{2 3} Uvedená teze je volným rozšířením konceptu trvalé udržitelnosti, v jehož duchu se nese samotná energetická účinnost a související snaha o energetické úspory. Problematika narůstající spotřeby energií je velmi závažná z hlediska narušování předního principu ochrany životního prostředí, tedy trvale udržitelného rozvoje, neboť v současnosti dochází k nadměrné spotřebě neobnovitelných zdrojů energie.⁴ Trvale udržitelný rozvoj je vymezen mimo jiné i v ustanovení § 6 zákoně č. 17/1992 Sb., o životním prostředí (dále jako **zákon o životním prostředí**) následovně: *„Trvale udržitelný rozvoj společnosti je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.“*

Vedle zjevné snahy co nejvíce nahradit energetické zdroje s nepříznivými dopady na životní prostředí zdroji čistšími, především navyšováním podílu využívání obnovitelných zdrojů energií, stojí **zájem energie co nejvíce šetřit a nejvhodněji vůbec nespotřebovat, a to prostřednictvím zvyšování energetické účinnosti.** Idea zvyšování energetické účinnosti, respektive energetických úspor, je vystavěna na následujících bodech, ze kterých dále pak vychází energetická politika:

- **bezpečnost;**
- **udržitelnost, a**
- **konkurenceschopnost.**

---

¹ Byla věnována značná pozornost ve Světovém energetickém výhledu 2013, blíže World Energy Outlook 2013. In Iea.org [online]. [cit. 26.03.2017]. Dostupné z: <http://www.iea.org/publications/freepublications/publication/WEO2013.pdf>

² Z anglického „*But the "environment" is where we all live; and "development" is what we all do in attempting to improve our lot within that abode. The two are inseparable.*“ Více k tomuto viz Report of the World Commission on Environment and Development Our Common Future. In Un.org. 7 s. [online] [cit. 2018-11-10]. Dostupné z: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987our-common-future.pdf>

³ GREEN, Elisabeth, Tristram HOPE a Alan YATES. Sustainable infrastructure: sustainable buildings. London: ICE Publishing, 2015. 128 s. ISBN 9780727758064.

⁴ Současné generace spotřebovávají zdroje na úkor generací budoucích.

Energetickou účinností se standardně rozumí získání většího výkonu, zatímco je použito stejné množství energie, anebo dochází ke vzniku stejného výkonu, avšak za spotřeby nižšího množství energie. Energetická účinnost je všudypřítomná v rámci celého energeticko-dodavatelského koloběhu. To znamená, že **energetickou účinnost je důležité zvyšovat v každé fázi daného koloběhu**, tedy od samotného získávání energie, její přeměny, přes její distribuci až po její koncovou spotřebu. Snaha o zvyšování energetické účinnosti je přirozená reakce na problémy související s energiemi. Závislost pouze na několika energetických zdrojích a přepravních trasách skýtá nebezpečí např. ve výpadech dodávek, tím spíše zohledníme-li skutečnost, že Evropská unie (dále též EU) není schopna situaci v daných oblastech ovlivňovat. V širším slova smyslu lze do energetické účinnosti taktéž zahrnout tzv. nejlepší dostupné techniky (tzv. *BAT*, z *angl. best available techniques*).⁵ Příkladem mohou být emisní normy s cílem ochrany ovzduší.⁶

V předkládané práci je nastíněn vývoj ochrany životního prostředí s důrazem na zvyšování energetické účinnosti. Hlavním cílem této práce je pokusit se vymezit klíčové právní nástroje ve vztahu ke zvyšování energetické účinnosti, tedy takové právní nástroje, kterými lze snahu o zvýšení energetické účinnosti a souvisejících energetických úspor realizovat, a to jak mezinárodní, unijní, tak národní úrovni. Nejprve bude přiblíženo mezinárodní a unijní pozadí ochrany životního prostředí, které obecně za energetickou politikou stojí. Následně nastíní toho, do jaké míry je Česká republika energeticky náročnou zemí a jaké jsou současné trendy směřování její energetické politiky. Těžiště práce spočívá ve shrnutí klíčových právních nástrojů na poli energetické účinnosti.

S ohledem na skutečnost, že je předmětná problematika poměrně nová a velmi dynamicky se vyvíjející, a je tak třeba se věnovat též otázkám věcným, po konzultaci s vedoucím této diplomové práce došlo k dohodě na tom, že je možné překročit doporučený rozsah této práce. Rovněž bylo nutné pracovat se zahraniční literaturou a vycházet z oficiálně zveřejněných materiálů předně Evropské komise. Vedle toho byly hodnotným materiálem také studie a publikace zpracované zejména za podpory EU a Ministerstva průmyslu a obchodu. V neposlední řadě bylo třeba vzít v potaz názory či stanoviska prezentované v elektronických zdrojích, shrnující

---

⁵ Nejlepší dostupné techniky (BAT). In Mpo.cz [online]. [cit. 2019-08-26]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/prumysl/prumysl-a-zivotni-prostredi/ippc-integrovana-prevence-a-omezovani-znecisteni/referencni-dokumenty-bref/nejlepsi-dostupne-techniky-bat--224368/>

⁶ TUHÁČEK, Miloš a Jitka JELÍNKOVÁ. Právo životního prostředí: praktický průvodce. Praha: Grada, 2015. Právo pro každého (Grada). 22 s. ISBN 978-80-247-5464-2.

postoje zainteresovaných subjektů, přičemž tato internetová rešerše byla provedena jak v českém, tak i anglickém jazyce.

Téma energetické účinnosti jsem si vybral z přesvědčení, že se jedná o klíčovou energeticko-hospodářskou oblast, která bude nabývat, čím dal více na významu především ve vztahu k ochraně životního prostředí. Tématu energetických úspor se věnuji již od třetího ročníku, kdy jsem se v rámci studentské vědecké a odborné činnosti na téma směrnice o energetické účinnosti a její právní aspekty zaměřil na vybrané a zároveň klíčové aspekty, které tato směrnice přináší. Tato směrnice tvoří jádro právní úpravy na poli zvyšování energetické účinnosti s cílem zvýšit energetickou účinnost a snížit tak konečnou spotřebu energie. V neposlední řadě bych rád uvedl, že se v dané oblasti snažím aktivně vzdělávat, příkladem bych zmínil účast na konferenci „*Energy efficiency policies toward 2030 – opportunities and challenges for Central Europe*“, na které zazněly zajímavé názory z řady zástupců předně ministerstev členských států střední Evropy.⁷

Práce byla vypracována s ohledem na právní stav k 31. 8. 2019.

---

⁷ Konference *Energy efficiency policies toward 2030 – opportunities and challenges for Central Europe* proběhla 26.11.2018 v Praze. Události se účastnili experti na energetickou problematiku z České republiky, Rakouska, Maďarska, Slovenska a Švýcarska, rovněž jako zástupci dotčených subjektů (např. banky). V rámci diskusí na konferenci jsem si mohl udělat představu o tom, jak (rozdílně) dané země k problematice energetické účinnosti přistupují. Konferenci hodnotím velmi pozitivně, především zjevnou snahu o spolupráci mezi státy regionu střední Evropy. Prezentace jednotlivých řečníků dostupné zde: <http://www.energy-europe.org/index.php?year=2018ds>

1 Energetická politika EU

Energetickou politiku lze vnímat jako základní pilíř současné evropské integrace ve snaze snížit závislost na dovozu energií a minimalizovat případnou energeticko-hospodářskou krizi spolu s ohledem na zásadu trvale udržitelného rozvoje.⁸ Tuto snahu reflektuje stanovený cíl snížit spotřebu energie o 20 % do roku 2020 v rámci strategie Evropa 2020⁹. V rámci EU a jejích politik je unijní energetická politika považována za jednu z klíčových politik evropské integrace, jejíž těžiště spočívá právě ve zvyšování energetické účinnosti a lze do budoucna očekávat narůstající význam. Věřím, že je nutné energetické úspory vnímat v širším rámci, a to tak, že je obecně záměr zvyšování energetické účinnosti vystavěn na třech následujících aspektech:

- **ekonomický;**
- **environmentální, a**
- **sociální.**

Ke zvyšování energetické účinnosti a tím žádoucích energetických úspor dochází zejména dále uvedenými dvěma způsoby. Zaprvé prostřednictvím většího využívání obnovitelných zdrojů energie při přeměňování energie. Obnovitelné zdroje energie bezesporu tvoří významnou část unijní energetické politiky. V důsledku cílů energetických politik k rokům 2020, 2030 ale i 2050 dochází k poměrně dynamickému vývoji ve vztahu k regulaci obnovitelných zdrojů energie. V loňském (2018) roce došlo k významné revizi směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (dále jako **směrnice o obnovitelných zdrojích energie**)¹⁰, vymezující budoucí vývoj podpory a užívání obnovitelných zdrojů energie. Revidovaná směrnice předně určuje, aby k roku 2030 přinejmenším 32 % energie pocházelo z obnovitelných zdrojů energie.¹¹ ¹² Problematice obnovitelných zdrojů se blíže věnuji dále, především v kapitole 1.3 této práce.

---

⁸ PROUZA, Tomáš. Energetická účinnost je nejlepším zdrojem energie. In prouza.cz [online]. [cit. 2017-04-08]. Dostupné z: <http://www.prouza.cz/blog/energeticka-ucinnost-je-nejlepsim-zdrojem-energie/>

⁹ Europe 2020: Europe's growth strategy. *European Commission* [online]. [cit. 2018-11-10]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/europe_2020_explained.pdf

¹⁰ Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018L2001&from=EN>

¹¹ V návaznosti na to se chystá novela zákona o podporovaných zdrojích energie, nicméně, současné znění návrhu novely je dle vyjádření Komory obnovitelných zdrojů energie nedostatečné z důvodu pouze dílčí implementace nových principů, které revidovaná směrnice přináší.

¹² Obnovitelné zdroje energie: Rada potvrdila dohodu s Evropským parlamentem. *European Council Council of the European Union* [online]. [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2018/06/27/renewable-energy-council-confirms-deal-reached-with-the-european-parliament/>

Zadruhé pak lze energetických úspor docílit pomocí tzv. kombinované výroby elektřiny a tepla (KVET) spolu s vyšší účinností při přeměně energie a snižováním energetických ztrát v rámci přenosu energie.¹³ V rámci konečné spotřeby energie lze značných energetických úspor docílit především v sektoru budov, dopravy a výroby.¹⁴ V situaci, kdy je prostor pro další energetické úspory již pouze zanedbatelný, je potřeba zaměřit se zejména na snižování energetických ztrát při provozu nebo užívání.¹⁵

Přístup k informacím

Přístup k informacím ohledně stavu životního prostředí je základní podmínkou pro realizaci účasti veřejnosti na rozhodovacích procesech, jak vyplývá z cíle Úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (tzv. Aarhuská úmluva), tedy ustanovení článku 1: *„S cílem přispět k ochraně práva každého člena současné generace i generací budoucích na život v prostředí přiměřeném pro jeho zdraví a pohodu každá smluvní strana zaručí právo na přístup k environmentálním informacím, podíl veřejnosti na rozhodování o otázkách životního prostředí a přístup k právní ochraně v záležitostech životního prostředí v souladu s ustanoveními této úmluvy.“*^{16 17} Princip informovanosti o stavu životního prostředí a příčinách a důsledcích jeho ohrožování a poškozování vychází na národní úrovni z článku 35 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen Listina).¹⁸ **Jedná se o prevenci, jakousi ekologickou výchovu a osvětu, neboť bez informací se nelze chovat žádoucím způsobem a přispívat tak k ochraně životního**

¹³ V současné době je problematika KVET upravena zejména ve směrnici o energetické účinnosti a dále ve vyhlášce č. 453/2012 Sb., o elektřině z vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla a elektřině z druhotných zdrojů. K tomuto dále viz Kombinovaná výroba elektřiny a tepla v České republice. In Mpo.cz [online]. [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/energetika/energeticka-ucinnost/strategie-dokumenty/kombinovana-vyroba-elektriny-a-tepla-v-ceske-republice--10372/>

¹⁴ KABELE, Karel. Energetická náročnost budov v souvislostech s platnou legislativou ČR. Praha: ABF - nakladatelství ARCH, 2008. Stavební právo. 17 s. ISBN 978-80-86905-45-7.

¹⁵ GEBAUER, Pavel, LOUŽEK, Marek, ed. Domy s nulovou spotřebou energie: geniální návrh, nebo nesmyslná regulace EU?: sborník textů. Praha: CEP - Centrum pro ekonomiku a politiku, 2012. Ekonomika, právo, politika. 38 s. ISBN 978-80-87460-09-2.

¹⁶ Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí. In Unece.org [online]. [cit. 2019-06-18]. Dostupné z: <https://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/pp/documents/cep43czech.pdf>

¹⁷ Ve vztahu k Aarhuské úmluvě není shoda na tom, zdali pravidla z ní vyplývající jsou přímo aplikovatelná. Podle dosavadní rozhodovací praxe soudů ČR spíše ne. Více k tomuto viz TUHÁČEK, Miloš a Jitka JELÍNKOVÁ. Právo životního prostředí: praktický průvodce. Praha: Grada, 2015. Právo pro každého (Grada). 19 s. ISBN 978-80-247-5464-2.

¹⁸ Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky. Dále v práci jako Listina základních práv a svobod.

prostředí.¹⁹ ²⁰ Uvedené ustanovení lze považovat za rozšíření obecného práva na informace dle čl. 17 Listiny. Ze samotné Listiny vyplývá požadavek na včasné a úplné informace, přičemž je zřejmé, že pouze dostatečně informovaní jedinci, eventuálně subjekty, mohou efektivně přispívat k příznivému životnímu prostředí. Není pak bez zajímavosti, že zákon o právu na informace o životním prostředí je *lex specialis* vůči obecnému zákonu č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.²¹ ²² Osobně považuji informační deficit za velký problém, neboť dochází k situaci, kdy politika zvyšování energetické účinnosti mnohdy nepochopena, což zpravidla vede k postoji, že je nám politika energetických úspor vnucována. Důsledkem neznalosti je pak často slabá motivace realizovat energeticky úsporná opatření. Přitom základním požadavkem práva by měla být předvídatelnost a související informovanost, právní jistota a legitimní očekávání.²³

Oběhové hospodářství a ekodesign

V širším slova smyslu je do oblasti energetických úspor možné zahrnout i problematiku zpětného odběru odpadů, eventuálně oblast tzv. reverzní logistiky. Reverzní logistika je praktickým projevem principu individuální odpovědnosti výrobce, co se týče nakládání s výrobky po ukončení jejich životnosti. Hlavním cílem je klást důraz na výrobu znovupoužitelných materiálů, a tím co nejvíce snížit produkci nerecyklovatelného odpadu.²⁴

Významnou roli ve vztahu k energetické účinnosti hraje taktéž snaha o regulaci delší životnosti a lepší opravitelnosti výrobků související s jejich ekodesignem.²⁵ Cílem této regulace je jednak dodávání na trh energeticky účinných a hospodárných spotřebičů, jednak poskytovat dostatečné informace a v neposlední řadě je nesporným cílem snaha o zvýšení

¹⁹ Blíže k tomuto viz zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí.

²⁰ DAMOHORSKÝ, Milan. České právo životního prostředí: Czech environmental law. 2., rozš. a aktualiz. vyd. V Praze: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2006. České právo a Evropská unie. 22 s. ISBN 80-85889-70-6.

²¹ DAMOHORSKÝ, Milan. České právo životního prostředí: Czech environmental law. 2., rozš. a aktualiz. vyd. V Praze: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2006. České právo a Evropská unie. 72 s. ISBN 80-85889-70-6.

²² Za nástroje informovanosti lze považovat strategické dokumenty, respektive zprávy MPO, příkladmo Zprávu o pokroku v oblasti plnění vnitrostátních cílů energetické účinnosti v ČR či Zprávu o stavu dosahování národních cílů v oblasti energetické účinnosti, blíže viz Strategické dokumenty. In Mpo.cz [online]. [cit. 2019-06-06]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/energetika/energeticka-ucinnost/strategicke-dokumenty/>

²³ Jde o projev předního právního principu, právní jistoty. Více k tomuto BOGUSZAK J., ČAPEK J. a GERLOCH A. Teorie práva. Praha: Codex, 1997. 281 s. ISBN 80-85963-38-8.

²⁴ Reverzní logistika. CIE-GROUP [online]. [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: <http://www.cie-group.cz/lexikon-metod-pi/metody/reverzni-logistika/>

²⁵ TUHÁČEK, Miloš a Jitka JELÍNKOVÁ. Právo životního prostředí: praktický průvodce. Praha: Grada, 2015. Právo pro každého (Grada). 22 s. ISBN 978-80-247-5464-2.

konkurenceschopnosti EU. Hlavním předpisem na unijní úrovni je Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES ze dne 21. října 2009 o stanovení rámce pro určení požadavků na ekodesign výrobků spojených se spotřebou energie (dále jako **směrnice o ekodesignu**) s požadavkem „*prodloužení doby životnosti vyjádřené: minimální zaručenou dobou životnosti, minimální dobou dostupnosti náhradních dílů, modularitou, možností modernizace, opravitelnosti*“.²⁶ Koncepční strategií ve vztahu k ekodesignu a označování energetickými štítky je Pracovní plán pro ekodesign na období 2016 – 2019 vymezující hlavní priority.²⁷ Cílem by vedle zvyšování energetické účinnosti spotřebičů a související informovanosti měla být co nejvíce možná opravitelnost a recyklovatelnost a co nejdelší životnost, což má úzkou vazbu na původní design výrobku.²⁸ Uvedené je součástí tzv. cirkulární ekonomiky či odpadového hospodářství, s důrazem na účinné využívání zdrojů a materiálů, kdy je preferována oprava či recyklace před likvidací nebo odpadem. Dle průzkumu veřejného mínění Eurobarometr provedeného v roce 2014, by přibližně 77 % Evropanů raději výrobek nechalo opravit než kupovat nový. Jsou však od toho odrazování z důvodu příliš vysoké ceny opravy, která je mnohdy ekvivalentní ceně nového spotřebiče.²⁹

Jak je zřejmé z hierarchie způsobů nakládání s odpady dle ustanovení § 9a odst. 1 zákona o č. 185/2001 Sb., o odpadech (dále jako **zákon o odpadech**), nejprve by se mělo vzniku odpadů předcházet, připravit k opětovnému použití, recyklovat, jinak využít, např. pro energetické využití, a až poté eventuálně odpad odstranit. Již dnes jsou výrobci zařízení povinni zajistit opětovné využití či demontáž, příkladem viz ustanovení § 37j zákona o odpadech „**Výrobce elektrozařízení zajistí, aby elektrozařízení bylo navrženo a vyrobeno tak, aby se usnadnila demontáž a využití, zejména opětovné použití těchto elektrozařízení a materiálové využití elektroodpadu, jeho komponentů a materiálů v souladu s právními předpisy na ochranu životního prostředí, právními předpisy upravujícími technické požadavky na výrobky a požadavky na ekodesign výrobků a právními předpisy na ochranu veřejného zdraví.**“ . V této souvislosti vnímám pozitivně iniciativu „*Opravme Česko*“, s cílem poskytnout informace ohledně opětovné možnosti výrobků.

---

²⁶ Viz Příloha I, část 1: požadavky na ekodesign výrobků, odst. 1.3 písm. i) Směrnice o stanovení rámce pro určení požadavků na ekodesign výrobků spojených se spotřebou energie.

²⁷ Viz COM(2016) 773 final. Po roce 2019 lze očekávat navazující plán, min. do roku 2024, a to s ohledem na Plán odpadového hospodářství České republiky pro období 2015 – 2024.

²⁸ Pracovní plán pro ekodesign na období 2016–2019 COM(2016) 773 final. 9-11 s. [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/CS/COM-2016-773-F1-CS-MAIN-PART-1.PDF>

²⁹ Report on the implementation of the Ecodesign Directive (2009/125/EC) (2017/2087 (INI)) [online]. [cit. 2019-06-19]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2018-0165_EN.html

Adresáty této kampaně jsou především spotřebitelé, kteří by měli mít větší povědomí o opětovném využití výrobku či možnostech jeho opravitelnosti a dané zohlednit při výběru zboží.³⁰

Oběhové hospodářství je tak jedním z dalších cílů energetické politiky EU. Takové hospodářství zohledňuje celý životní cyklus výrobku (tzv. *LCA*, z *angl. life cycle assessment*).³¹ V roce 2015 došlo na unijní úrovni k přijetí Akčního plánu EU pro oběhové hospodářství.³² Na národní úrovni je v současné době platný Plán odpadového hospodářství České republiky pro období 2015 – 2024, jakožto koncepce pro nakládání s odpady s cílem předcházení jejich vzniku.³³ Schválen byl tento plán usnesením vlády č. 1080/2014, závazná část tohoto plánu je však přijata formou nařízení vlády č. 352/2014 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky pro rok období 2015 – 2024. Povinnost zpracovat plán odpadového hospodářství plyne jednak z ustanovení § 42 násl. zákona o odpadech, jednak tuto povinnost taktéž ukládá Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadech, kdy v čl. 28 této směrnice se stanovuje, že „Členské státy zajistí, aby jejich příslušné orgány stanovily [...] jeden nebo více plánů pro nakládání s odpady.“³⁴

Chytré sítě

Za součást oblastí energetické účinnosti lze rovněž považovat rozvoj tzv. chytrých sítí (z *angl. smartgrids*). Jedná se o takové sítě, které umožňují využít přebytečně vyrobenou energii.³⁵ Na národní úrovni jsou tyto chytré sítě zakotveny především v koncepčním dokumentu Národní akční plán pro chytré sítě z roku 2015, přičemž požadavek na zpracování tohoto akčního plánu vychází ze Státní energetické koncepce. K rozvoji a efektivnímu využití těchto sítí může dojít

---

³⁰ Opravme Česko. In opravmecesko.cz [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://www.opravmecesko.cz/>

³¹ Obdobně zásada „od kolébky do hrobu“, dle které je v rámci atomového práva regulováno využívání energie ve všech stádiích. Viz VÍCHA, Ondřej. *Základy horního a energetického práva*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 172 s. ISBN 978-80-7478-919-9.

³² Akční plán EU pro oběhové hospodářství COM/2015/0614 final [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52015DC0614>

³³ Plán odpadového hospodářství České republiky pro období 2015 – 2024. In Mzp.cz [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/poh_cr_prislusne_dokumenty/\\$FILE/OODP-POH_CR_2015_2024_schvalena_verze_20150113.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/poh_cr_prislusne_dokumenty/$FILE/OODP-POH_CR_2015_2024_schvalena_verze_20150113.pdf)

³⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 98/2008 ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32008L0098>

³⁵ GEBAUER, Pavel, LOUŽEK, Marek, ed. *Domy s nulovou spotřebou energie: geniální návrh, nebo nesmyslná regulace EU? : sborník textů*. Praha: CEP - Centrum pro ekonomiku a politiku, 2012. *Ekonomika, právo, politika*. 37 s. ISBN 978-80-87460-09-2.

pouze za předpokladu kvalitního právního prostředí a regulace, čemuž se tento akční plán věnuje ve své příloze č. 1.^{36 37}

1.1 Mezinárodní a unijní exkurs

Energetická účinnost a její navyšování souvisí s několika principy práva životního prostředí, zejména s principem trvale udržitelného rozvoje a principem informovanosti. **Přelomovým byl rok 1972, kdy proběhla první klíčová konference ohledně životního prostředí ve Stockholmu,** kde došlo ke vzniku Programu OSN pro životní prostředí (tzv. *UNEP*, z angl. *United Nations Environment Programme*).³⁸ Pojem princip trvale udržitelného rozvoje (z angl. *sustainable development*) zazněl poprvé ve zprávě „*Naše společná budoucnost*“ (z angl. *Our Common Future*), Světové komise OSN vedenou Gro Harlem Brundtlandovou v roce 1987.³⁹ Následně byl tento princip přijat jako zastřešující princip ochrany životního prostředí na summitu v Rio de Janeiro (1992), kde došlo k přijetí Rámcové úmluvy o změny klimatu.⁴⁰ Na tuto konferenci o 10 let později navazuje summit v Johannesburgu⁴¹ a o 20 let později (tedy v roce 2012) tzv. Rio+20, neboli konference OSN o udržitelném rozvoji.⁴² Za další velmi významný rok považují rok 1988, kdy došlo ke vzniku Mezivládního panelu pro změnu klimatu (tzv. *IPCC*, z angl. *Intergovernmental Panel on Climate Change*), přičemž k založení tohoto panelu došlo

---

³⁶ Národní akční plán pro chytré sítě. In Mpo.cz [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/assets/cz/energetika/elektroenergetika/2016/11/Narodni-akcni-plan-pro-chytre-site.pdf>

³⁷ Vedle chytrých sítí je zajímavou možností jak docílit energetických úspor, co se spotřeby elektřiny týče, prostřednictvím elektroinstalace, a to přechodem na tzv. sdružené napětí. V současnosti přestává kapacitně stávající elektroinstalace odpovídat nárokům v důsledku zvyšujícího se příkonů domácích spotřebičů. Energetických úspor lze dosáhnout snížením energetických ztrát v elektrických obvodech. Viz GEBAUER, Pavel, LOUŽEK, Marek, ed. Domy s nulovou spotřebou energie: geniální návrh, nebo nesmyslná regulace EU? : sborník textů. Praha: CEP - Centrum pro ekonomiku a politiku, 2012. Ekonomika, právo, politika. 87 s. ISBN 978-80-87460-09-2.

³⁸ Sídlo má UNEP v Nairobi. Hlavní náplní je snaha o zlepšení mezinárodní kooperace s cílem lépe chránit životní prostředí. Více viz Program OSN pro životní prostředí (UNEP). In Mzp.cz [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/program_osn_pro_zivotni_prostredi_unep

³⁹ Též známo jako Zpráva Brundtlandové (z angl. *Brundtland Report*). Report of the World Commission on Environment and Development Our Common Future [online]. [cit. 2018-11-10]. Dostupné z: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987our-common-future.pdf>

⁴⁰ Česká republika ji ratifikovala roku 1993. Spolu s Kjótským protokolem a Pařížskou dohodou se jedná o klíčový dokument s cílem snížit emise skleníkových plynů. Rámcová úmluva OSN o změně klimatu [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/ramcova_umluva_osn_zmena_klimatu

⁴¹ DAMOHORSKÝ, Milan. Právo životního prostředí. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2010. Beckovy právnické učebnice. 7 s. ISBN 978-80-7400-338-7.

⁴² Ministři životního prostředí z celého světa se sešli v Nairobi. Trápí je znečištění naší planety. In Mzp.cz [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/news_171204_UNEA

v důsledku spolupráce UNEP a Světové meteorologické organizace (*WTO*, z *angl. World Meteorological Organization*).^{43 44}

---

⁴³ Mezivládní panel pro změnu klimatu (IPCC). In Mzp.cz [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/mezivladni_panel_pro_zmenu_klimatu

⁴⁴ Úlohou IPCC je předně hodnocení klimatu do tzv. hodnotících zpráv, které dále slouží jako podklad pro tvorbu legislativy, nicméně samotný Panel nemá rozhodovací pravomoc. Poslední hodnotící zpráva, v pořadí již páté, jsou z let 2013 a 2014. Zajímavostí je, že kupříkladu hodnotící zpráva z roku 2007 obsahuje odkazy na literaturu, která neprošla vědeckou kontrolou, tzv. peer-revii. GEBAUER, Pavel, LOUŽEK, Marek, ed. Domy s nulovou spotřebou energie: geniální návrh, nebo nesmyslná regulace EU?: sborník textů. Praha: CEP – Centrum pro ekonomiku a politiku, 2012. Ekonomika, právo, politika. 64 s. ISBN 978-80-87460-09-2.

Pařížská dohoda

V současné době velmi často zmiňovaným dokumentem ve vztahu k ochraně životního prostředí je tzv. Pařížská dohoda, která je uzavřena mezi smluvními stranami Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu.⁴⁵ **Pařížská dohoda má po roce 2020 nahradit Kjótský protokol.**⁴⁶ Hlavním cílem této dohody je snaha o udržení nárůstu teplot a rovněž závazek pokračovat ve snižování emise skleníkových plynů. EU má za cíl k roku 2030 snížit produkci skleníkových plynů minimálně o 40 % v porovnání se stavem v roce 1990. Pařížská dohoda je platná od 4. listopadu 2016, pro Českou republiku dohoda platí od 4. listopadu 2017.⁴⁷ EU uvedené reflektuje v rámci své energetické politiky, jakožto celkově v rámci politiky životního prostředí, legislativní úpravu včetně strategických koncepčních nástrojů.⁴⁸

Řadě států se nedaří závazky implementovat do národních předpisů. **V prosinci 2018 se konala v Katovicích konference (tzv. COP24, z angl. Conference of the Parties to the United Nations Framework Convention on Climate Change), jejímž předmětem byla diskuse ohledně vhodnějšího nastavení plnění závazků plynoucích z této dohody.** Došlo k přijetí tzv. *rulebook*, respektive dokumentu, který vymezuje pravidla a povinnosti plnění závazků z Pařížské dohody. Na jednu stranu je daná dohoda mezi státy považována za pozitivní, na stranu druhou jsou nedořešené záležitosti, jako např. rámec financování opatření na boj se změnami klimatu pro rozvojové země.⁴⁹

1.2 Energetická politika Evropské unie

Energetická politika je jednou z hlavních politik EU, přičemž její důležitost rok od roku narůstá. Důraz na snižování energetické spotřeby a snaha o co největší energetickou účinnost má za cíl zamezit energetickému plýtvání, snížit tak energetické ztráty a přispět k účinnému využívání energií za účelem zajištění bezpečné, udržitelné a konkurenceschopné unie. Účelem zvyšování energetické účinnosti je dále snaha o pokrytí stále vyšší energetické potřeby, eventuálně

---

⁴⁵ 21. zasedání konference smluvních stran Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu v Paříži v prosinci roku 2015.

⁴⁶ Kjótský protokol k Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu je dokument z roku 1997, který stanovuje závazné cíle pro snížení skleníkových plynů. Česká republika jej přijala v roce 1998, k ratifikaci došlo roku 2001. K tomuto blíže viz Kjótský protokol k Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu. In Mzp.cz [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/kjotsky_protokol

⁴⁷ Pařížská dohoda. In Mzp.cz [online]. [cit. 2019-06-18]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/parizska_dohoda

⁴⁸ JANKOVIC, Ljubomir. Designing zero carbon buildings using dynamic simulation methods. Second edition. New York: Routledge, 2017. 5 s. ISBN 978-1-138-65830-1.

⁴⁹ Více k výsledku konference zde Rok 2018 v klimatické politice: od parného léta po uhlí v Katovicích. In Europeum.org [online]. [cit. 2019-06-06]. Dostupné z: <http://europeum.org/articles/detail/2673/rok-2018-v-klimaticke-politice-od-parneho-leta-po-uhli-v-katovicich>

spotřeby, v důsledku rostoucí kvality života, jakožto celkově růstu ekonomiky, a tím vyšších energetických nároků a potřeb.⁵⁰

Jak již bylo řečeno, unijní energetická politika se těší čím dál většímu významu. **Energetická politika a související strategická opatření jsou žádoucí z hlediska dosažení stabilních a bezpečných dodávek energie, jakož i snížení emisí skleníkových plynů a podpory ekonomik členských států.**⁵¹ EU je největším dovozcem energií na světě, což z ní činí velmi závislý a také zranitelný subjekt, neboť jsou suroviny dodávány primárně z oblastí, kde není EU s to ovlivnit situaci. Stojí tak vedle sebe dva cíle, kterými je energetická politika motivována. Jednak snaha o energeticky stabilnější a méně závislejší unii, jednak zájem o zlepšení a ochranu životního prostředí. Energetická účinnost tak tvoří těžiště unijní energetické politiky. Jedná se o prioritu, neboť jak jsem uvedl v úvodu, podkladem je nepopíratelná idea, že nejlevnější a nejlepší energií je ta, která nemusí být vůbec spotřebována.⁵² Po přijetí Lisabonské smlouvy⁵³ je energetická politika zakotvena v čl. 194 Smlouvy o fungování Evropské unie, předně v odstavci 1 citovaného článku:

*„V rámci vytváření a fungování vnitřního trhu a s přihlédnutím k potřebě chránit a zlepšovat životní prostředí má politika Unie v oblasti energetiky v duchu solidarity mezi členskými státy za cíl: a) zajistit fungování trhu s energií; b) zajistit bezpečnost dodávek energie v Unii; c) podporovat energetickou účinnost a úspory energie jakož i rozvoj nových a obnovitelných zdrojů energie; a d) podporovat propojení energetických sítí.“*⁵⁴ Již z textu samotného článku je zřejmé, že podpora zvyšování energetické účinnosti, a tedy snaha o energetické úspory je jedním z hlavních bodů energetické politiky.

Energetická unie

EU si uvědomuje důležitost energetické soběstačnosti a snižování energetické spotřeby, včetně potenciálu, který v sobě zvyšování energetické účinnosti má. **V rámci EU je tak snaha**

---

⁵⁰ Zvyšováním energetické účinnosti tak bude spotřeba energie kryta jejím účinnějším využíváním, což by mimo jiné mělo vést k nižším výdajům za energii.

⁵¹ Srov. článek 194 Smlouvy o fungování Evropské unie.

⁵² Prezentace ze semináře „Aplikace EPC projektů v kombinaci s podporou z OPŽP“, Praha, 27. května 2015. Jaroslav Matoušek, SEVEN, Středisko pro efektivní využívání energie, o.p.s. Dostupné z: http://www.svn.cz/assets/files/seminare_a_konference/2015/seminar-epc_praha_150527_3_marousek_implementace-eed.pdf

⁵³ Shrnutí nejdůležitějších faktů ohledně Lisabonské smlouvy viz Lisabonská smlouva. *European Parliament* [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/5/lisabonska-smlouva>

⁵⁴ Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie [online]. [cit. 2019-07-17]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT>

o vytvoření energetické unie, jejíž prioritou je cenově dostupná energie, snížení energetické závislosti, zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie a udržitelná energie, jakožto obecně ochrana stavu životního prostředí a boj s klimatickými změnami.⁵⁵ Energetická unie je vystavěna na pěti následujících oblastech: bezpečnost dodávek energie, solidarita a důvěra; vnitřní trh s energií; snížení poptávky po energii pomocí energetické účinnosti; dekarbonizace ekonomiky, výzkum, inovace a konkurenceschopnost.⁵⁶ Za základ energetické unie lze považovat i Smlouvu o založení Evropského společenství pro atomovou energii (EURATOM), jakožto primární pramen unijního práva (dále Smlouva o Euratomu).⁵⁷ Jsem však názoru, že vytvoření energetické unie ve smyslu skutečné unie, jakožto dalšího společenství obdobné EURATOMu, je možné realizovat pouze prostřednictvím reformy výše uvedeného článku 194 SFEU. Bylo by tak nutné revidovat primární právo, což nepovažuji za pravděpodobné. Problematice revize EURATOMu a související snaze o útlum jaderné energetiky se věnuji dále.

V roce 2015 došlo ke zveřejnění klíčového dokumentu tzv. Rámcové strategie k vytvoření energetické unie (dále jako **Rámcová strategie**) s cílem bezpečných energetických dodávek a dále pak udržitelného a konkurenceschopného energetického trhu.^{58 59} Jedním z hlavních bodů této strategie je samotná energetická účinnost, která je vnímána jako jedinečný prostředek ke zmírnění poptávky po energiích.⁶⁰ V rámci energetické unie došlo v roce 2016 k vydání tzv. zimního energetického balíčku, který obsahuje opatření pro navýšení energetické účinnosti. Konkrétním projevem unijní energetické politiky je pak legislativní činnost, zejména směrnice o energetické náročnosti budov, směrnice o energetické účinnosti a nařízení, kterým se stanoví rámec pro označování energetickými štítky.⁶¹

---

⁵⁵ European Council, 26-27/06/2014 [online]. [cit. 2019-06-18]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/european-council/2014/06/26-27/>

⁵⁶ O této struktuře energetické unie přijala Rada (EU) závěr 26. listopadu 2015. Outcome of the Council meeting 3429th Council meeting Transport, Telecommunications and Energy Energy issues [online]. [cit. 2019-06-18]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/media/23014/outcome-of-the-council_en_final.pdf

⁵⁷ DAMOHORSKÝ, Milan. Právo životního prostředí. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2010. Beckovy právnické učebnice. 149 s. ISBN 978-80-7400-338-7.

⁵⁸ Sdělení Komise Evropského parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Evropské investiční bance Rámcová strategie k vytvoření odolné energetické unie s pomocí progresivní politiky v oblasti změny klimatu /* COM/2015/080 final */ [online]. [cit. 2018-11-04]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52015DC0080&from=CS>

⁵⁹ Sdělení Evropské komise /* COM/2015/080 final */. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=COM:2015:0080:FIN>

⁶⁰ Evropská unie by tak měla pokračovat v úsilí dosáhnout cílům stanovených Evropskou radou v říjnu 2014.

⁶¹ Doplnuji, že došlo k přijetí revize směrnice o energetické náročnosti budov v květnu 2018 a dále v červnu 2018 došlo také ke shodě mezi Radou a EP na revidovaném znění směrnice o energetické účinnosti, kdy by se energetická účinnost k roku 2030 měla zvýšit o 32,5 %, cíl však není závazný. K tomuto blíže viz Energetika. In Euroskop.cz [online]. [cit. 2018-11-04]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8950/sekce/energetika/>

Vedle zvyšování energetické účinnosti za hlavní prioritu energetické unie považují zajištění energetické bezpečnosti. Jak je uvedeno výše, EU je na dodávkách energie velmi závislá a problematické jsou zejména dodávky z těch oblastí, kde je nestabilní situace. Za příklad lze považovat rusko-ukrajinskou plynovou krizi z roku 2009⁶². Za mimořádně zajímavou považují skutečnost, že k ohrožení energetické bezpečnosti nemusí dojít pouze z důvodu přerušení dodávek, ale také v důsledku znečištění produktovodů a výrobních zařízení. Uvedenému je nutné věnovat zvýšenou pozornost především s ohledem na výstavbu plynovodu Nord Stream 2.^{63 64} Úskalí spočívá ve značně nekvalitních dodávkách ropy či zemního plynu. Takto závadné dodávky mohou vést jednak k ohrožení samotné rafinérie, jednak může být ohrožena rychlost produktovodu. Tato problematika nekvalitních dodávek vyvstala letos (2019) v dubnu, kdy bylo zjištěno nadlimitní množství nebezpečných látek v ropovodu Družba.⁶⁵ V oblasti energetické bezpečnosti jsou stěžejními unijními předpisy Nařízení o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu⁶⁶ a Směrnice, kterou se členskými státy ukládá povinnost udržovat minimální zásoby ropy nebo ropných produktů.⁶⁷ Na národní úrovni je uvedené zakotveno předně v zákoně č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, rovněž jako v prováděcím předpise, vyhláška č. 344/2012 Sb., o stavu nouze v plynárenství a o způsobu zajištění bezpečnostního standardu dodávky plynu.

---

⁶² TICHÝ, Lukáš. Dvě kola rusko-ukrajinské plynové krize 2009 [online]. [cit. 2019-06-18]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/46/11211/clanek/dve-kola-rusko-ukrajinske-plyнове-krize-2009/>

⁶³ Tento plynovod má umožnit transport zemního plynu z Ruska přes dno Baltského moře do Německa. Více k tomuto viz Construction. In nord-stream2.com [online]. [cit. 2019-06-18]. Dostupné z: <https://www.nord-stream2.com/construction/overview/>

⁶⁴ Okolo projektu Nord Stream 2 se vede více sporů. Nejvíce aktuálním je podání žaloby dne 25. července 2019 společností Nord Stream AG ke SDEU, ve které společnost žádá zrušení Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/692 ze dne 17. dubna 2019, kterou se mění směrnice 2009/73/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem z důvodu diskriminace. Více k tomuto Nord Stream 2 Calls on Court of Justice of the European Union to Annul Discriminatory Measures. In nord-stream2.com [online]. [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: <https://www.nord-stream2.com/media-info/news-events/nord-stream-2-calls-on-court-of-justice-of-the-european-union-to-annul-discriminatory-measures-133/>

⁶⁵ POKORNÝ, Jiří a Jiří FLAM. Energetická bezpečnost jinak: co nás naučí zkušenost se znečištěnou ropou a jak se k problému může postavit Evropská unie? In securitymagazin.cz [online]. [cit. 2019-06-18]. Dostupné z: <https://www.securitymagazin.cz/security/energeticka-bezpecnost-jinak-co-nas-nauci-zkusenost-se-znecastenou-ropou-a-jak-se-k-problemu-muze-postavit-evropska-unie-1404063282.html>

⁶⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 ze dne 25. října 2017 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu a o zrušení nařízení (EU) č. 994/2010 (Text s významem pro EHP) [online]. [cit. 2019-06-18]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:32017R1938>

⁶⁷ Směrnice Rady 2009/119/ES ze dne 14. září 2009, kterou se členskými státy ukládá povinnost udržovat minimální zásoby ropy nebo ropných produktů [online]. [cit. 2019-06-18]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/?uri=CELEX:32009L0119>

Nerevidovaný EURATOM

Za zajímavou považuji rovněž skutečnost, že Smlouva o Euratomu během své platnosti, tedy od 25. března 1957, nebyla dotčena většími změnami či zreformována.⁶⁸

Lze se domnívat, že je Smlouva o Euratomu ve srovnání například s problematikou jaderné bezpečnosti a úpravou obnovitelných zdrojů zastaralá.⁶⁹ V současnosti jsou členy EURATOMu všechny členské státy. Cíle a úkoly vymezené ve Smlouvě o Euratomu nebyly prakticky měněny, neodpovídají tak současným energetickým trendům. Je tak často využíván extenzivní výklad, který má určitá ustanovení vyložit tak, aby odpovídala současným potřebám.^{70 71} Dle mého názoru nebude útlum jaderné energetiky tak jednoduchý, z důvodu existence EURATOMu, respektive smlouvy o euratomu, z které vyplývá povinnost usnadňovat investice. Jednalo by se tak o příkrý rozpor s tímto požadavkem, jakožto vůbec s primárním unijním právem.

Na jedné straně tak stojí požadavek vyplývající z čl. 2 písm. c) Smlouvy o Euratomu: „*usnadňovat investice a zajišťovat, zejména podporou podnikání, vybudování základních zařízení nezbytných pro rozvoj jaderné energetiky ve Společenství*“.⁷² Na straně druhé snaha o útlum jaderné energetiky, nejvíce radikální postoj zejména pak ze strany Rakouska, které vede s Evropskou komisí spory ve věci elektrárny Hinkley Point C ve Velké Británii a Paks II v Maďarsku.^{73 74} Revize, v extrémním případě zrušení, EURATOMu však dle mého soudu není reálným scénářem, neboť by byl nutný jednomyslný souhlas členských států. Zajímavou otázkou by však bylo, zdali

---

⁶⁸ Podle Mezinárodní agentury pro atomovou energii je přibližná energetická účinnost jaderné elektrárny 33 %. Blíže k tomuto Energy, Electricity and Nuclear Power Estimates for the Period up to 2050. In Iaea.org [online]. [cit. 2019-08-16]. Dostupné z: https://www-pub.iaea.org/MTCD/Publications/PDF/RDS-1-38_web.pdf

⁶⁹ Konsolidované znění Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii [online]. [cit. 2019-06-18]. Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2010.084.01.0001.01.CES&toc=OJ:C:2010:084:TOC

⁷⁰ Evropské společenství pro atomovou energii - Euratom. In Sujb.cz [online]. [cit. 2019-07-17]. Dostupné z: <https://www.sujb.cz/evropska-unie/evropske-spolecenstvi-pro-atomovou-energii-euratom/>

⁷¹ Lze odkázat na rozsudek SDEU ve věci C-29/99 ze dne 10. prosince 2002, který rozšířil působnost EURATOMu v oblasti jaderné bezpečnosti. Dostupný zde: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=9ea7d2dc30dd4ef44e2c09fc4926b26783d0430b0b97.e34KaxiLc3qMb40Rch0SaxuSaxn0?text=&docid=47577&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=313463>

⁷² Konsolidované znění Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii [online]. [cit. 2019-07-17]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=OJ:C:2010:084:FULL&from=CS>

⁷³ Rakousko vede spor proti Evropské komisi ve věci výstavby jaderné elektrárny Hinkley Point C ve Velké Británii. Rakousko nesouhlasí se státní podporou jaderné energetiky. Podle rakouské vlády jsou jaderné elektrárny neekologické a podporovat by se měly obnovitelné zdroje energie. V tomto sporu je Česká republika na straně Evropské komise, která výstavbu podporuje. V červenci 2018 Tribunál EU potvrdil rozhodnutí, kterým Evropská komise schválila podpory ve prospěch jaderné elektrárny Hinkley Point C a žaloba Rakouska zamítl, blíže k tomuto T-356/15 - Rakousko v. Komise.

⁷⁴ Rakousko taktéž brojí proti výstavbě jaderné elektrárny Paks II v Maďarsku, především pak z důvodu financování ze strany Ruska a rizika ohrožení energetické bezpečnosti. I v této věci je Česká republika pro výstavbu elektrárny, blíže k tomuto T-101/18 – Rakousko v. Komise.

je možné vystoupení některého z členů z EURATOMu.⁷⁵ V této souvislosti bych upozornil na stanovisko Mezinárodní energetické agentury, dle kterého jaderná energetika má jednoznačně své místo v systému čisté energie, jelikož se jedná o významný nízkouhlíkový zdroj energie. Agentura varuje, že útlum jaderné energetiky může paradoxně vést ke zvýšené emisi skleníkových plynů, rovněž jako k narušení energetické bezpečnosti.⁷⁶ Obdobně podle Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC) je jaderná energetika klíčovým nízkouhlíkovým zdrojem energie, jejíž role je ve snižování emisí a dopadu na životní prostředí nepostradatelná.⁷⁷ IPCC ve zprávě „*Energy Systems*“ uvádí mimo jiné následující „*Nuclear energy could make an increasing contribution to low-carbon energy supply, but a variety of barriers and risks exist.* Podle IPCC je tak nutné komunikovat výhody, které jsou spojené s jadernou energetikou a přesvědčit jak veřejnost, tak zákonodárce, že není důvod jadernou energetiku stigmatizovat.“^{78 79}

Čistá energie pro všechny Evropany

Evropská komise na konci listopadu roku 2016 představila tzv. legislativní energetický balíček týkající se energetické účinnosti a náročnosti budov „Čistá energie pro všechny Evropany“ (z angl. *Clean Energy for All Europeans*). Součástí tohoto balíčku je osm legislativních předpisů, ať už revize stávajících předpisu, nebo návrhy zcela nové.⁸⁰ Konkrétně jde o návrh revize směrnice o energetické náročnosti budov, návrh revize směrnice o obnovitelných zdrojích energie, návrh revize směrnice o energetické účinnosti, návrh nařízení pro správu energetické unie, návrh revize směrnice o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou, návrh revize nařízení o vnitřním trhu s elektřinou, návrh nařízení o připravenosti k rizikům v sektoru elektřiny a návrh revize nařízení o agentuře ACER (*Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů*, z angl. *Agency for the Cooperation of Energy Regulators*).^{81 82} Účelem

⁷⁵ ŽIŽKA, Jan. Stop evropskému jádru! Mají Rakušané šanci?. In Oenergetice.cz [online]. [cit. 2019-07-16]. Dostupné z: <https://oenergetice.cz/jaderne-elektrarny/stop-evropskemu-jadru-maji-rakusane-sanci/>

⁷⁶ Zpráva Nuclear power in a clean energy systém dostupná zde Nuclear power in a clean energy system. In Iea.org [online]. [cit. 2019-07-16]. Dostupné z: <https://www.iea.org/publications/nuclear/>

⁷⁷ S těmito závěry se ztotožňuji a nesouhlasím s argumentací rakouské vlády, jak je uvedeno v poznámce pod čarou č. 67.

⁷⁸ Viz Energy Systems. In Ipcc.ch [online]. [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/2018/02/ipcc_wg3_ar5_chapter7.pdf

⁷⁹ Blíže k tomu kapitola 4 věnující se jaderné energetice viz Global Warming of 1.5 °C. Chapter 4. In Ipcc.ch [online]. [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: https://report.ipcc.ch/sr15/pdf/sr15_chapter4.pdf

⁸⁰ Clean Energy for All Europeans – unlocking Europe's growth potential. *European Commission* [online]. [cit. 2019-04-04]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-4009_en.htm

⁸¹ NESVADBOVÁ Lucie. Zimní balíček – čistá energie dostupná pro všechny Evropany. In niedermayer.cz [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://www.niedermayer.cz/o-eu-a-cr-v-ni/articles/zimni-balicek-cista-energie-dostupna-pro-vsechny-evropany>

⁸² Agentura ACER. In acer.europa.eu [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: https://acer.europa.eu/cs/The_agency/Stranky/default.aspx

je především vymežit podmínky pro plnění závazků vyplývajících z Pařížské dohody, jednak podpořit přeměnu energetické unie, s cílem přejít co nejvíce na čisté energetické hospodářství. V květnu letošního (2019) roku došlo k přijetí zbývajících předpisů daného balíčku.⁸³ Prioritou je energetická účinnost, celosvětové prvenství v rámci využívání obnovitelných zdrojů energie a podpora tvorby spravedlivých podmínek pro spotřebitele.⁸⁴ **Energetické úspory budou čím dál více spjaty s obnovitelnými zdroji energie, jak dokládá studie Mezinárodní agentury pro obnovitelné zdroje (tzv. IRENA, z angl. International Renewable Energy Agency).**⁸⁵

1.3 Energetická politika České republiky

V období do roku 1989 byla Česká republika vysoce energeticky náročnou zemí. Se změnou režimu po roce 1989 se situace citelně zlepšuje v důsledku přeměny struktury ekonomiky zejména snižováním podílu těžkého průmyslu. **Vysoká energetická náročnost České republiky má historický původ v orientaci na průmysl s odvětvími náročnými na tuhá paliva, což bylo umocněno obdobím komunismu, kdy byl vysoký důraz kladen na těžký průmysl. V současné době Česká republika bohužel nadále zůstává vysoce energeticky náročnou zemí, oproti průměru EU na více než dvojnásobné úrovni.**⁸⁶ Nynější energetická politika České republiky je z převážné části ovlivňována EU, respektive unijními energetickými cíli, které jsou členské státy zavázány plnit.⁸⁷

V roce 1992 byla přijata Energetická politika ČR jako určující dokument energetické politiky, zaměřující se na přeměnu české ekonomiky z centrálního řízení na tržní pojetí ekonomiky.⁸⁸ Státní energetická politika ČR z roku 2000 již konkrétněji vymezuje směřování energetické politiky. Problémem bylo, že dané koncepční dokumenty neměly oporu v zákoně, což se změnilo přijetím stěžejních energetických zákonů, zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření

---

⁸³ Více k tomuto zde: Čistá energie pro všechny: Rada přijala zbývajících návrhy týkající se trhu s elektřinou a Agentury pro spolupráci energetických regulačních orgánů. *Council of the European Union* [online]. [cit. 2019-06-06]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2019/05/22/clean-energy-for-all-council-adopts-remaining-files-on-electricity-market-and-agency-for-the-cooperation-of-energy-regulators/>

⁸⁴ Rada pro dopravu, telekomunikace a energetiku, 27. 2. 2017. *Council of the European Union* [online]. [cit. 2019-06-18]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/tte/2017/02/27/#>

⁸⁵ Renewable Energy Prospects for the European Union. In *Irena.org* [online]. [cit. 2019-06-21]. Dostupné z: <https://www.irena.org/publications/2018/Feb/Renewable-energy-prospects-for-the-EU>

⁸⁶ Energetickou náročností ve vztahu ke státu se rozumí spotřeba primárních zdrojů energie na jednotku hrubého domácího produktu.

⁸⁷ DAHLSVEEN, Trond, Dušan PETRÁŠ a Jiří HIRŠ. *Energetický audit budov*. Bratislava: Jaga group, 2003. 16 s. ISBN 80-88905-86-9.

⁸⁸ V 90. letech prakticky neexistovala energetická legislativa, hlavním zákonem tak byl zákon č. 222/1994 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o Státní energetické inspekci. Viz DAHLSVEEN, Trond, Dušan PETRÁŠ a Jiří HIRŠ. *Energetický audit budov*. Bratislava: Jaga group, 2003. 17 s. ISBN 80-88905-86-9.

energií (dále jako **zákon o hospodaření energií**) a zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (dále jako **energetický zákon**).⁸⁹

ČR jako energeticky náročná země

Česká republika je považována za vysoce energeticky náročnou zemi, z důvodu vysokého podílu průmyslu a spalování fosilních paliv.⁹⁰ Na druhou stranu, dle hodnotící zprávy Mezinárodní energetické agentury (*IEA Czech Republic 2010 Review*), se Česká republika řadí mezi státy s největším poklesem energetické náročnosti během sledovaného období 1990 - 2010.⁹¹ V České republice je energie získávána nejvíce spalováním tuhých paliv, na druhém místě je pak jaderná energie a až poté získávání energie z obnovitelných zdrojů. Ve srovnání s průměrem EU (*per capita*) dosahuje energetická náročnost České republiky více než dvojnásobku, je zde tak značný potenciál pro snižování energetické náročnosti.⁹² Je nutné si však uvědomit, že prostor pro navyšování energetické účinnosti zejména prostřednictvím obnovitelných zdrojů energie je v České republice značně limitován v důsledku její nevýhodné geografické polohy.⁹³ Chce-li Česká republika dostát svým závazkům, je zjevné, že je nutné tuto stagnaci opustit a být ve vztahu výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie progresivnější, například podporou decentralizace energie, jak uvádím dále. Problematice stagnace podílu obnovitelných zdrojů ve vztahu k České republice se více věnuji v kapitole 3.2.3 týkající se Národního energeticko-klimatického plánu.

Domnívám se, že **určujícím trendem v budoucnu bude decentralizace výroby energie** prostřednictvím domácích mikroelektráren, prostřednictvím tzv. samospotřebitelů, respektive sdružení těchto samospotřebitelů (společenství obnovitelných zdrojů energie, což by se dalo považovat za jakási energetická družstva).⁹⁴ Revidovaná směrnice o obnovitelných zdrojích

⁸⁹ Energetický zákon mimo jiné zrušil zákon č. 222/1994 Sb.

⁹⁰ Dle Národní akční plán energetické účinnosti V ve srovnání s ostatními členskými státy je jednou z nejvíce energeticky náročných zemí.

⁹¹ Executive Summary and Key Recommendations. In Iea.org [online]. [cit. 2018-11-04]. Dostupné z: <https://www.iea.org/Textbase/npsum/czechrep2010SUM.pdf>

⁹² Aktualizace Národního akčního plánu energetické účinnosti ČR dle čl. 24 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti. In Mpo.cz [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: https://www.mpo.cz/assets/cz/energetika/energeticka-ucinnost/strategicke-dokumenty/2017/11/_17_III_Aktualizace-NAPEE-2016_vlada_final.pdf

⁹³ Evropská unie si posvítla na energetiku. In Statistikaamy.cz [online]. [cit. 2018-11-02]. Dostupné z: <http://www.statistikaamy.cz/2017/09/evropska-unie-si-posviltla-na-energetiku/>

⁹⁴ V této souvislosti upozorňuje advokát Pavel Doucha, mimo jiné držitel ceny ministra životního prostředí, na určité legislativní překážky, které je potřeba odstranit, aby mohlo dojít k rozvoji efektivní energetické decentralizace. V současnosti je především problematické, že v případě, že je vyrobená elektřina dodána do distribuční sítě a z ní následně odebírána, dle stávajícího systému regulace cen není taková elektřina nijak

podporuje aktivní zapojení občanů do energetického trhu. Zjevným trendem, který směrnice reflektuje, je **snaha zapojit občany do oblasti energetiky a udělat z nich aktivní spotřebitele**, kteří nejsou pouhými pasivními příjemci, ale aktivně se na energetickém trhu podílejí, jak vyplývá z recitálu č. 76 citované směrnice, což by mělo sehrát neméně významnou roli v rámci formování energetické unie.

Termín *samospotřebitel*, který používá směrnice o obnovitelných zdrojích energie, dle mého názoru není vhodný, vhodnějším pojmem byl *vlastní spotřebitel*. Pojem *samospotřebitel* elektřiny z obnovitelných zdrojů, viz čl. 2 odst. 14 směrnice o obnovitelných zdrojích, považuji za nepřesný. Mám za to, že jde o technický překlad, který neodpovídá smyslu směrnice, tedy snahy o zvýšení aktivity soukromých subjektů a jejich zapojení do výroby energie. Vhodnějším by dle mého byl pojem „*soběstačný spotřebitel*“ či „*vlastní spotřebitel*“, v důsledku srovnání jazykových verzí, jak je uvedeno dále. Vedle toho srovnáním jazykových verzí lze dospět k určitým jazykovým rozporům. Uvedu příklady několika jazykových znění a jejich volné překlady: anglické znění uvádí „*renewables self-consumer*“ tedy vlastní spotřebitel obnovitelných zdrojů, francouzské znění „*autoconsommateur d'énergies renouvelables*“ tedy vlastní spotřebitel obnovitelných zdrojů energie, polské znění „*prosument energii odnawialnej*“ tedy *prosument* obnovitelných zdrojů energie či německé znění „*Eigenversorger im Bereich erneuerbare Elektrizität*“ tedy vlastní spotřebitel v oblasti obnovitelné elektřiny. Vzhledem k uvedenému se domnívám, že např. v polském znění zůstal pojem *prosument* v důsledku původně navrhovaného pojmu *prosumer* (spojení anglického *producer* a *consumer*, tedy výrobce a spotřebitel). Jak anglické „*self*“, německé „*eigen*“, tak francouzské „*auto*“ (např. *autoconsommation je vlastní spotřeba*) znamená vlastní. S ohledem na uvedení tak považuji za vhodnější pojem „*vlastní spotřebitel*“.

V souvislosti se zapojením občanů lze citovat článek 18 odst. 6 uvedené směrnice: „*Členské státy, ve vhodných případech za účasti místních a regionálních orgánů, vypracují vhodné informační, osvětové, poradenské nebo školicí programy s cílem informovat občany o tom, jak mají uplatňovat svá práva aktivních zákazníků, a o přínosech a účelnosti, včetně technických a finančních aspektů, rozvoje a využívání energie z obnovitelných zdrojů, a to i prostřednictvím*

---

zvýhodněna. Řešením tak je, aby buď daný *samospotřebitel*, či jejich sdružení, vlastnilo část distribuční sítě. Což nepovažuji za příliš efektivní. Spíše bych se de lege ferenda vydal cestou legislativního zvýhodnění odběru z lokální sítě. Blíže k tomuto viz FREIDINGER, Jan. Nová evropská legislativa pomůže rozvoji obnovitelných zdrojů, říká právník. In Greenpeace.org [online]. [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: <https://www.greenpeace.org/czech/clanek/2423/nova-evropska-legislativa-pomuze-rozvoji-obnovitelnych-zdroju-rika-pravnik/>

samospotřeby elektřiny z obnovitelných zdrojů nebo v rámci společenství pro obnovitelné zdroje.“, rovněž jako recitál č. 28 uvedené směrnice, stanovující požadavek na členské státy zajistit, aby společenství obnovitelných zdrojů měla stejné podmínky, jako velcí účastníci.

Na druhou stranu je Česká republika v rámci EU jednou z nejméně energeticky závislých zemí. Závislost je pak především na dodávkách ropy a zemního plynu, s čímž pak souvisí problematika energetické bezpečnosti. Úskalím energetické závislosti nejen České republiky, ale samotné EU, je skutečnost, že je více než polovina dodávek energie z nečlenských zemí. V důsledku snahy přejít na čistší zdroje energie, a tedy omezením primární produkce tuhých paliv a rovněž útlumu jaderné energetiky, je Evropská unie v postavení čistého dovozce energie, jinými slovy, dovoz energií převyšuje její vývoz.⁹⁵ **Za důvod útlumu jádra považují nehodu ve Fukušimě, rovněž jako v současnosti znovu rezonující černobylskou katastrofu. Jak jsem uvedl dříve v této práci, problematika jaderné energetiky je velmi komplikovaná, kdy proti sobě stojí Smlouva o Euratomu a sílící snahy o útlum jádra.**

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (tzv. *OECD*, z *angl. Organisation for Economic Cooperation and Development*) v roce 2018 po patnácti letech zhodnotila politiky životního prostředí ČR prostřednictvím hodnotící zprávy (*angl. Environmental Performance Review*). Tato **zpráva hodnotí vývoj vztahu k životnímu prostředí v České republice velmi pozitivně.** Hlavní doporučení jsou směřována především do oblasti nakládání s odpady.⁹⁶ Co se energetické náročnosti týče, dle této zprávy je největší potenciál pro zvyšování energetické účinnosti především v oblasti ekonomických nástrojů, především pak prostřednictvím dotačních programů, které by měly být více nákladově efektivní a neměly by prohlubovat závislost na spalování tuhých paliv, zejména uhlí.⁹⁷ K samotné problematice dotačních programů a úskalím, které spočívají v jejich nesprávné realizaci blíže v kapitole ekonomické nástroje.

Napříč členskými státy EU nelze jednoznačně říct, ve které zemi jsou požadavky na energetickou náročnost nastaveny nejpřísněji a naopak, jelikož je srovnání těchto požadavků mezi členskými státy velmi komplikované z důvodu odlišných definic, výpočtů či např. místních

---

⁹⁵ Net imports of primary energy. *European Commission* [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Net_imports_of_primary_energy,_2006-2016.png

⁹⁶ OECD hodnotila stav životního prostředí v České republice. Státu se daří, ale čekají nás i mimořádné výzvy. In *Mzp.cz* [online]. [cit. 2018-11-09]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/news_OECD_hodnoceni

⁹⁷ OECD: Hodnocení stavu a politik životního prostředí. Česká republika Nejdůležitější zjištění 2018. 11 s. In *Mzp.cz* [online]. [cit. 2018-11-09]. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_OECD_hodnoceni/\\$FILE/OECD_EPR_Czech_Rep_Highlights_CZECH.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_OECD_hodnoceni/$FILE/OECD_EPR_Czech_Rep_Highlights_CZECH.pdf)

klimatických podmínek. Nelze tedy bez dalšího uzavřít, které státy mají přísněji nastavena kritéria energetické náročnosti, porovnání taktéž znesnadňuje fakt, že některé státy započítávají elektrinu spotřebovanou domácími spotřebiči a jiné nikoliv.⁹⁸ **Problémem současné energetické politiky České republiky je chaotická a nejasná legislativní úprava bez jednoznačně vymezených koncepcí a strategií, jak by se mělo směřovat zejména s ohledem na unijní legislativu.** Nadto je třeba zejména zakotvit závazky tak, aby byly jak ve veřejném zájmu, tak i v obecně ekonomickém. Mělo by tak dojít k vytyčení jasných cílů, kam by měla energetická politika s hospodářstvím směřovat a nadefinovat vhodné jak legislativní, tak ekonomické prostředí.⁹⁹

1.4 Shrnutí

Energetická politika se stává jednou z hlavních mezinárodních a unijních politik. Cílem je snaha o snížení energetické závislosti, zvýšení energetické bezpečnosti, jakožto ochrana životního prostředí s důrazem na trvale udržitelný rozvoj. Udává se, že v rámci konečné spotřeby je značný potenciál pro úsporu spotřeby energií především v sektoru budov. Spolu se zvyšováním energetické účinnosti je čím dál větší důraz kladen na obnovitelné zdroje energie. Přístup k informacím je jedním ze základních předpokladů pro to, aby se bylo možné chovat ohleduplně k životnímu prostředí, jak ostatně vyplývá z Aarhusské úmluvy, jakožto i Listiny základních práv a svobod, eventuálně pák zákona o právu na informace o stavu životního prostředí.

V širším slova smyslu je bezesporu do oblasti zvyšování energetické účinnosti možné zahrnout i problematiku zpětného odběru odpadů, eventuálně oblast tzv. reverzní logistiky, oběhové hospodářství a ekodesign. Důraz je kladen na opětovné použití materiálů a výrobků, a tím co největší snížení produkce nerecyklovatelného odpadu. Ekodesign a označování energetickými štítky jsou stěžejními nástroji, které mají sehrát hlavní roli v rámci budování cirkulární ekonomiky a oběhového hospodářství. Cílem je dodávat na trh kvalitní výrobky, které mají delší životnost, a zároveň jsou snadno opravitelné a recyklovatelné. Většina spotřebitelů udává, že by dala přednost opravě, nicméně, z důvodu podobné ceny za opravu nebo nemožnost opravy, jsou nuceni koupit výrobek nový. Oběhové hospodářství tak bere v potaz celý životní cyklus výrobku. Do oblasti zvyšování energetické účinnosti bezesporu spadají i tzv. chytré sítě, jejichž účelem je efektivní řešení přebytečně vyrobené energie.

---

⁹⁸ Cost optimal and nearly zero-energy buildings (nzeb). New York, NY: Springer Berlin Heidelberg, 2013. 40 s. ISBN 978-1-4471-5609-3.

⁹⁹ DAHLSVEEN, Trond, Dušan PETRÁŠ a Jiří HIRŠ. Energetický audit budov. Bratislava: Jaga group, 2003. 16-18 s. ISBN 80-88905-86-9.

V současnosti je jedním z hlavních dokumentů na mezinárodní úrovni tzv. Pařížská dohoda, která má nahradit Kjótský protokol, s cílem snížit emise skleníkových plynů. Navazující konference v Katovicích přináší tzv. *rulebook*, dokument určující podmínky a povinnosti naplňování závazků z Pařížské dohody. Na unijní úrovni je energetická politika motivována zejména snahou o vyšší energetickou nezávislost a bezpečnost. V rámci Evropské unie dochází k tvoření energetické unie, s cílem snížit energetickou závislost, zvýšit energetickou bezpečnost, zvýšit konkurenceschopnost a v neposlední řadě chránit životní prostředí. Klíčovým dokumentem energetické unie je Rámcová strategie z roku 2015 a tzv. zimní energetický balíček z roku 2016. Zajímavostí je, že základem energetické unie je taktéž Smlouva o Euratomu, která za dobu své platnosti nebyla prakticky reformována. Cíle a priority energetické unie jsou následně konkretizovány a prováděny unijními předpisy, předně směrnici o energetické náročnosti budov, směrnici o energetické účinnosti a nařízením, kterým se stanoví rámec pro označování energetickými štítky.

Vedle zvyšování energetické účinnosti nabývá na významu regulace problematiky energetické bezpečnosti, jednak s ohledem na rusko-ukrajinskou plynovou krizi, jednak na aktuální a nové nebezpečí v důsledku nekvalitních dodávek ropy do ropovodu Družba. Pilířem energetické unie je nepochybně balíček energetických předpisů Čistá energie pro všechny Evropany, čítající celkově osm předpisů, jehož hlavním cílem by mělo být vedle budování energetické unie taktéž naplňování závazků vzešlých z Pařížské dohody. V konečném důsledku by pak energetická unie měla dospět k přeměně hospodářství Evropské unie v nízkouhlíkové hospodářství fungující co nejvíce na čisté energii.

Pro Českou republiku je zvyšování energetické účinnosti jedinečnou příležitostí, jak snížit její vysokou energetickou náročnost, která má historický původ v orientaci na těžký průmysl, rovněž jako její energetickou závislost na dovozu surovin. Česká republika má za cíl zařadit obnovitelné zdroje energie mezi hlavní energetické zdroje vedle jaderné energetiky, což však může být do jisté míry limitováno její geografickou polohou. Dle hodnotící zprávy OECD se České republice daří přispívat k lepší ochraně životního prostředí. Hlavní doporučení této zprávy směřují do oblasti ekonomických nástrojů a odpadové oblasti, kde má Česká republika největší potenciál pro zvyšování energetické účinnosti. Deficitem energetické politiky České republiky je nesrozumitelná či nedostačující legislativa. Bez dalšího však nelze říct, v jakém členském státě jsou požadavky na snižování energetické náročnosti nastaveny vhodněji či přísněji z důvodu komplikované porovnatelnosti.

2 Právní a související nástroje energetické účinnosti

2.1 Obecně k nástrojům ochrany životního prostředí

Na ústavní úrovni je ochrana životního prostředí upravena v preambuli a čl. 7 Ústavy ČR a dále pak v čl. 35 ve spojení s čl. 41 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.¹⁰⁰ Na zákonné úrovni je ochrana životního prostředí zakotvena v ustanovení § 9 zákona o životním prostředí.¹⁰¹

Ochrana životního prostředí lze z hlediska nástrojů ochrany životního prostředí dělit na jedné straně na složku defenzivní a na straně druhé na složku ofenzivní. Defenzivní složka ochrany životního prostředí je založena především na prevenci ve vztahu k ohrožování či poškozování¹⁰² životního prostředí formou zákazů, povolení a souhlasů. Oproti tomu složka ofenzivní tkví zejména v aktivním působení na stav životního prostředí.¹⁰³ **Nástroje ochrany životního prostředí je možné dělit podle jejich působení na stav životního prostředí na nástroje přímého a nástroje nepřímého působení.** Nástroji přímého působení se rozumí takové právní nástroje, které prostřednictvím především zákazů, příkazů, povolení či souhlasů regulují stav životního prostředí, oproti tomu nástroje nepřímého působení jsou nástroje mimoprávní¹⁰⁴, typickými nástroji nepřímého působení jsou ekonomické nástroje ochrany životního prostředí. Nástroje přímého působení lze dále dělit na nástroje administrativně-právní a koncepční.

2.2 Právní nástroje energetické účinnosti

Struktura právních nástrojů energetické účinnosti kopíruje výše uvedenou strukturu nástrojů ochrany životního prostředí, podle které je lze shodně dělit. První množinu určují koncepce a strategie, které vymezují cíle energetické politiky. Takové cíle jsou dále blíže upraveny již v konkrétních předpisech, a to jak unijních, tak posléze na úrovni členských států. Hlavními rámcovými a koncepčními dokumenty EU jsou akční plány energetické účinnosti, které jsou prováděny národními plány energetické účinnosti, Strategie Evropa 2020 či výhledová koncepce Energetický cestovní plán 2050. Stěžejní unijní právní předpisy pak tvoří směrnice o energetické účinnosti, směrnice o energetické náročnosti budov a nařízení o energetických štítcích. Druhou

---

¹⁰⁰ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 347/1997 Sb., 300/2000 Sb., 448/2001 Sb., 395/2001 Sb., 515/2002 Sb., 319/2009 Sb., 71/2012 Sb. a 98/2013 Sb.

¹⁰¹ K tomuto blíže ustanovení § 9 zákona o životním prostředí.

¹⁰² Zákonné vymezení znečišťování a poškozování životního prostředí viz ustanovení § 8 zákona o životním prostředí.

¹⁰³ DAMOHORSKÝ, Milan. Právo životního prostředí. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2010. Beckovy právnícké učebnice. 29 s. ISBN 978-80-7400-338-7.

¹⁰⁴ Právo jim však poskytuje závaznost a vynutitelnost.

množinou jsou nástroje administrativně-právní, konkrétně průkaz energetické náročnosti budov, energetický audit a energetické štítkování spotřebičů. Konečně také nástroje nepřímého působení, nástroje ekonomické, jejichž role je do jisté míry podpůrná či doplňková. V oblasti energetiky, eventuálně v rámci energetické účinnosti a úspor, dochází ke kombinaci všech tří uvedených nástrojů. Kromě právních prostředků existují i tzv. mimoprávní prostředky, které slouží k ochraně životního prostředí. Tradičně pak půjde o politická opatření, osvětu a vzdělání.

2.2.1 Koncepční nástroje energetické účinnosti

Jedná se o vymezení směřování do budoucna, o nastavení určitých strategických cílů, kterých je nutné se držet, respektive vymezení toho, jaké záležitosti, v jakém rozsahu a jakým způsobem je nutné regulovat. Bezpochyby lze koncepční nástroje rozlišovat taktéž na mezinárodní, unijní a národní koncepce. Problematickým aspektem koncepčních nástrojů je jejich závaznost. Koncepční nástroje můžeme z hlediska jejich závaznosti dělit na právně závazné koncepce, částečně závazné či nezávazné koncepce. Částečnou závazností je nutné rozumět skutečnost, že závazné části je nutné respektovat při vydávání rozhodnutí orgány státní správy. Jedná-li se o právně nezávazné koncepční dokumenty, mohou hrát roli při aplikaci právních předpisů, zejména pak v rámci výkladu. Není pak bez zajímavosti, že určité koncepce jsou posuzovány dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. **Koncepční nástroje též někdy označovány jako nástroje politické, jsou důležité pro jejich úlohu určení cílů a požadavků směřování ochrany životního prostředí.** Často tyto koncepce slouží jako podklad pro následnou legislativní tvorbu. Jako příklad koncepčního nástroje lze uvést např. bílé knihy nebo akční programy.¹⁰⁵ Vybraným koncepcím se věnuji v následující kapitole.

2.2.2 Administrativně-právní nástroje energetické účinnosti

Jedná se o nástroje přímého působení, kdy dochází ke stanovení žádoucího chování a nastavení způsobu jeho vymáhání.¹⁰⁶ Zejména jde o právní předpisy, nařízení, opatření obecné povahy aj. Cílem je především snaha maximalizovat hospodárnost využívání energií. Podstatou je vymezení okruhu povinností (tzv. *command*) a zároveň určení dozorové složky včetně odpovědnosti (tzv. *control*) za účelem co největšího navýšení energetické účinnosti užívání energií. Administrativně-právní nástroje jsou takové nástroje, které ukládají povinnosti zejména prostřednictvím zákazů, příkazů a omezení. Zpravidla povinnost nějakého jednání se zdržet,

---

¹⁰⁵ DAMOHORSKÝ, Milan. Právo životního prostředí. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2010. Beckovy právnické učebnice. 40 s. ISBN 978-80-7400-338-7.

¹⁰⁶ Taktéž tzv. *command and control* systém.

nějaké jednání strpět či naopak nějakým způsobem konat. Povinnosti jsou pak stanoveny a ukládány formou zákona nebo prováděcího předpisu. Hlavními adresáty těchto povinností jsou pak zejména výrobci, dodavatelé a distributoři energií, jakož i vlastníci nemovitostí. Lze uvést povinnost dodávat energeticky úsporné spotřebiče, rovněž jako povinnost vyhotovit průkaz energetické náročnosti budov či energetický audit.

V právu životního prostředí jsou typické tzv. povinnosti morálního apelu. Jedná se nikoliv o povinnost právní, nýbrž pouze o povinnost, kterou nelze vynutit, sankcionovat. Příkladem takové povinnosti morálního apelu je povinnost předcházet znečišťování ovzduší, například podle ustanovení § 17 odst. 1 zákona o životním prostředí. Vedle ukládání povinnosti je podstatnou složkou administrativně-právních nástrojů také vydávání povolení, souhlasů, stanovisek a vyjádření jakožto forem správní činnosti sloužících jako podklad pro vydání rozhodnutí nebo se jedná zákonný předpoklad určité činnosti. V takovém případě je vhodnější hovořit spíše o nástrojích preventivní povahy. **Zajímavým administrativně-právním nástrojem jsou tzv. standardy. Jde o požadavek zachování určitého stavu životního prostředí, kupříkladu prostřednictvím emisních a imisních limitů. Mezi standardy lze řadit průkaz energetické náročnosti budov či energetické štítky.**¹⁰⁷ Vybraným administrativně-právním nástrojům se blíže věnuji ve čtvrté kapitole.

2.2.3 Ekonomické nástroje energetické účinnosti

Nástroje nepřímého působení jsou typicky nástroje ekonomické, jejichž role je především doplnění administrativně-právních nástrojů. Účelem ekonomických nástrojů je zejména snaha o pozitivní stimulaci a motivaci, kterou se snaží vyrovnat nedostatky administrativně-právních nástrojů. Jedná se pak předně o daně, poplatky, dotace, zvýhodněné půjčky, obchodovatelné emisní povolení aj. Ekonomické nástroje pak dle jejich povahy můžeme dělit na pozitivní a negativní, dle toho, zdali se jedná o pozitivní či negativní stimulaci,¹⁰⁸ přičemž hlavním smyslem negativní stimulace je, že by se nemělo neekologické chování vyplatit.¹⁰⁹

---

¹⁰⁷ DAMOHORSKÝ, Milan. Právo životního prostředí. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2010. Beckovy právnické učebnice. 36-39 s. ISBN 978-80-7400-338-7.

¹⁰⁸ DAMOHORSKÝ, Milan. České právo životního prostředí: Czech environmental law. 2., rozš. a aktualiz. vyd. V Praze: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2006. České právo a Evropská unie. s. 64. ISBN 80-85889-70-6.

¹⁰⁹ DAMOHORSKÝ, Milan. České právo životního prostředí: Czech environmental law. 2., rozš. a aktualiz. vyd. V Praze: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2006. České právo a Evropská unie. s. 22. ISBN 80-85889-70-6.

Podstatou těchto podpůrných nástrojů je snaha o propojení ekologického zájmu společnosti a ekonomického zájmu jednotlivce, jakožto zájmu sekundárního, leč i jednotlivec bezesporu může být motivován osobním ekologickým zájmem. Intervence státu je žádoucí, neboť standardně nastavený trh nebere ekologii jako prioritu. Typickým projevem tohoto selhávání trhu je upřednostňování ekonomického hlediska před tím ekologickým. Je tak nutné přistoupení státu, který má prostřednictvím ekonomických nástrojů dopomoci k vyvážení selhávání a nedokonalosti tržního mechanismu. Ochrana životního prostředí není v rámci trhu stavěna do popředí, na rozdíl od ziskovosti, kdy je ekonomický zájem těžištěm trhu. Je tak zapotřebí ve vztahu k ochraně životního prostředí potřeba tento nedostatek trhu dorovnávat ekonomickými nástroji, jelikož trh sám o sobě selhává. Lze tak říct, že **smyslem ekonomických nástrojů je snaha o snížení finanční propasti mezi ekologickou a ekonomickou variantou**. Neméně významnou funkcí ekonomických nástrojů je bezesporu funkce fiskální, tedy příjem finančních prostředků do státního či, obecního rozpočtu prostřednictvím daní a poplatků.¹¹⁰ Vybraným ekonomickým nástrojům se více věnuji v kapitole páté.

2.3 Související nástroje

Kromě právních nástrojů stojí i mimoprávní nástroje, které však neméně významně ovlivňují efektivitu energetické účinnosti. Energetická udržitelnost spočívá v propojení ekologického, ekonomického, ale i sociálního aspektu. Zájem na ochraně životního prostředí je hlavním projevem hlediska ekologického. Vedle toho stojí zájem na snížení energetické spotřeby, a tudíž nižší provozní náklady, v širším slova smyslu i snaha o minimalizaci nákladů na opravy a závady u budov. **Často opomíjeným je sociální aspekt.** Není tak jednoduše vyjádřitelný a rozpoznatelný, oproti např. aspektu ekonomickému, nicméně hraje neméně významnou roli. Za příklad sociálního aspektu lze považovat lidský faktor, tedy přístup vlastníků či uživatelů objektu k jeho provozu a užívání, dalším příkladem sociálního hlediska může být např. obecná snaha o zlepšení vnitřního životního prostředí, jmenovitě pracoviště, nebo cíl zlepšit zdraví obyvatel v důsledku lepšího životního prostředí.¹¹¹ Za související nástroj lze taktéž považovat systém dobrovolných certifikací, který považuji za projev tzv. živého práva, jak blíže uvádím v kapitole 4.3 této práce.

---

¹¹⁰ DAMOHORSKÝ, Milan. Právo životního prostředí. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2010. Beckovy právnické učebnice. 40-42 s. ISBN 978-80-7400-338-7.

¹¹¹ EBERT, Thilo, Natalie ESSIG a Gerd HAUSER. Green building certification systems: assessing sustainability, international system comparison, economic impact of certifications. Munich: Institut für internationale Architektur-Dokumentation, 2011. Detail Green Books. 98 s. ISBN 9783920034546.

Lidský faktor

Jak je uvedeno výše, lidský faktor je často opomíjen, nicméně hraje ve vztahu k udržitelnému užívání a energetickým úsporám významnou roli. Jedná se tak nejen o **chování domácností, ale důležitý je i přístup osob obecně budovy užívajících, typicky personálu.** Samotná energeticky úsporná opatření nepostačují, pokud není budova užívána vhodným způsobem. Možným řešením je dostatek informací a osvěta. Dle mého např. ve firmách bezesporu sehraje významnou roli jistá forma proškolení personálu, jak se chovat co nejvíce energeticky úsporně.¹¹²

Neefektivní topení jako příklad – problematika kotlů

Jako příklad bych uvedl problematiku efektivního topení ve vztahu ke kotlům s ručním či automatickým přikládáním. **Aby topení v kotli bylo nejen ekologické, ale také účinné, tedy i ekonomické, je nutné kromě výběru správného paliva taktéž zvolit vhodný a efektivní způsob přikládání.** Tím se rozumí množství a druh paliva, regulace vzduchu apod.¹¹³ Typické pro ruční přikládání je opatření na noc, kdy se kotel přidusí, aby během noci nebylo nutné přikládat. Tento přístup je však velmi nevhodný, jelikož vedle snižování životnosti kotle dochází k velmi nízké účinnosti, a tedy produkci více emisí a v neposlední řadě znečišťování komínu. Takto neúčinné nakládání s palivem tak je nejen neekologické, ale i neekonomické. Oproti tomu automatické kotle se těší vysoké účinnosti, jelikož je regulováno množství paliva i teplota v kotli.

Na energeticky účinné kotle je možnost získat finanční prostředky z tzv. kotlíkových dotací¹¹⁴. Předmětem těchto dotací je výměna nevyhovujících neekologických kotlů s cílem snížení znečištění ovzduší. Podporovány jsou pouze kotle splňující požadavky na ekodesign dle čl. 3 a navazující přílohy č. II Nařízení Komise (EU) 2015/1189 ze dne 28. dubna 2015, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokud jde o požadavky na ekodesign kotlů na tuhá paliva.¹¹⁵ Seznam podporovaných kotlů je veden Státním fondem

---

¹¹² DAHLSVEEN, Trond, Dušan PETRÁŠ a Jiří HIRŠ. Energetický audit budov. Bratislava: Jaga group, 2003. 103 s. ISBN 80-88905-86-9.

¹¹³ ČERNÁ Jana. Jak správně topit v krbu. In cestestavby.cz [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://www.cestestavby.cz/clanky/jak-spravne-topit-v-krbu-23371.html>

¹¹⁴ Kotlíkové dotace. In Svzp.cz [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://www.sfzp.cz/dotace-a-pujcky/kotlikove-dotace/>

¹¹⁵ Nařízení Komise (EU) 2015/1189 ze dne 28. dubna 2015, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokud jde o požadavky na ekodesign kotlů na tuhá paliva [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R1189&from=CS>

životního prostředí.¹¹⁶ Od roku 2012 platí novelizovaná unijní norma EN 303-5, která je na národní úrovni přijata jako norma ČSN EN 303-5 (dále jen technická norma 303-5), kdy byla zavedena nová třída č. 4 a 5, tudíž se současná třída 3 stala nejnižší. Jednou z povinností provozovatele stacionárního zdroje je dle ustanovení § 17 odst. 1 písm. g) zákona o ochraně ovzduší „*provozovat spalovací stacionární zdroj na pevná paliva o jmenovitém tepelném příkonu do 300 kW včetně, který slouží jako zdroj tepla pro teplovodní soustavu ústředního vytápění a který není navržen rovněž pro přímé vytápění místa instalace, v souladu s minimálními požadavky uvedenými v příloze č. 11 k tomuto zákonu*“. V příloze č. 11 zákona o ochraně ovzduší jsou následně uvedeny minimální emisní požadavky na spalovací stacionární zdroje na pevná paliva. Od 1. září 2022 již nebude možné používat kotle tzv. 1. a 2. třídy, jelikož skončí lhůta pro jejich výměnu dle novely zákona o ochraně ovzduší zákonem č. 172/2008 Sb., bude tak od tohoto data možné používat pouze kotle, které budou splňovat alespoň tzv. 3. emisní třídu dle výše uvedené technické normy 303-5.¹¹⁷ V současnosti je nejekologičtější energetickou třídou ve vztahu ke kotlům 5. emisní třída.

Co se emisních tříd, je důležité si uvědomit, že kategorizace je poměrně nepřehledná. Pojem emisní třída není legální definice, nýbrž pouze vyjádření úrovně odpovídající výše uvedené technické normě 303-5, může tak docházet k situacím, kdy zařazení dle citované technické normy nemusí odpovídat zařazení na výrobním štítku podle počáteční zkoušky. Obecně je však akceptováno, že kotle třídy 1 a 2 dle výrobního štítku budou požadavkům dle citované přílohy nevyhovovat. Dovedu si však představit prostor pro eventuální spor, kdy by bylo žádoucí posouzení konkrétního případu znalcem.¹¹⁸

Výše uvedené emisní třídy spolu s dále uvedenými emisními normami lze považovat jako příklad BAT, jejichž cílem je snaha o snížení emisí částic a prekurzorů ozonu, předně oxidů dusíku a uhlovodíků. Emisní normy, tzv. EURO, upravuje Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 715/2007 ze dne 20. června 2007 o schvalování typu motorových vozidel z hlediska emisí z lehkých osobních vozidel a z užitkových vozidel (Euro 5 a Euro 6) a z hlediska přístupu k informacím o opravách a údržbě vozidla.¹¹⁹ Na zákonné úrovni jsou uvedené normy provedeny zákonem č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, snaha zvyšování energetické účinnosti má tak

¹¹⁶ Seznam výrobků a technologií. In Svzp.cz [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://svt.sfzp.cz/>

¹¹⁷ LYČKA Zdeněk. Třídy teplovodních kotlů [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://vytapani.tzb-info.cz/vymeny-kotlu/18994-tridy-teplovodnich-kotlu>

¹¹⁸ LYČKA Zdeněk. Pohledem znalce: Blíží se povinná výměna teplovodních kotlů na pevná paliva tříd 1 a 2? [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://vytapani.tzb-info.cz/kotle-kamna-krby/17597-pohledem-znalce-blizi-se-povinna-vymena-teplovodnich-kotlu-na-pevna-paliva-trid-1-a-2>

¹¹⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 715/2007 ze dne 20. června 2007 [online]. [cit. 2019-06-18]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/?uri=CELEX:32007R0715>

v tomto případě přispět k větší kvalitě ovzduší.¹²⁰ Předmětem úpravy zákona o ochraně ovzduší je dále „*předcházení znečišťování ovzduší a snižování úrovně znečišťování tak, aby byla omezena rizika pro lidské zdraví způsobená znečištěním ovzduší, snížení zátěže životního prostředí látkami vnášenými do ovzduší a poškozujícími ekosystémy a vytvoření předpokladů pro regeneraci složek životního prostředí postižených v důsledku znečištění ovzduší.*“.¹²¹

Klimatické podmínky

Vedle lidského faktoru je neméně významný klimatický faktor. **Místní klimatické podmínky, ve kterých se například posuzovaná budova nachází, je nutné reflektovat v rámci realizace energeticky účinných opatření.** Není pochyb o tom, že opatření, která mohou být účinná v alpské oblasti, nemusí být účinná v přímořské oblasti apod. Je tak vždy nutné zkoumat místní klimatické podmínky a přizpůsobit jim daná opatření. Standardně se vychází z průměrných hodnot např. dle Světové meteorologické organizace, která zveřejňuje tzv. klimatické standardy. V současnosti se vychází z hodnot v období 1961 - 1990, příští relevantní období bude z let 1991 - 2020.¹²²

Zpětný účinek

Vyšší životní úroveň a s ní související spotřeba energií spolu s kvalitnějšími technologiemi umožňující vyšší energetickou účinnost má paradoxní důsledek v tzv. zpětném účinku (*angl. rebound effect*). Jedná se o **situaci, kdy s vyšší energetickou účinností a tím souvisejícími energetickými úsporami, a tedy nižšími náklady, naopak narůstá energetická spotřeba.**¹²³ Zpětný účinek má přímé a nepřímé důsledky. Velmi typické je, že z důvodu nižších výdajů za elektřinu v důsledku vyšší energetické účinnosti domácích spotřebičů jsou dané spotřebiče používány více než dříve, např. s úspornějšími žárovkami svítíme mnohem častěji, než by bylo nutné, nedbale necháváme rozsvíceno i v situacích, kdy to není potřeba.¹²⁴ Přímým důsledkem pak bude např. chování jedinců, kdy za ušetřené peníze jsou např. spotřebiče používány častěji

---

¹²⁰ Vedle zákona o ochraně ovzduší problematiku emisních limitů upravují prováděcí předpisy, a to především Nařízení vlády č. 189/2018 Sb., o kritériích udržitelnosti biopaliv a snižování emisí skleníkových plynů z pohonných hmot; Nařízení vlády č. 56/2013 Sb., o stanovení pravidel pro zařazení silničních motorových vozidel do emisních kategorií a o emisních plaketách, a Vyhláška č. 415/2012 Sb. o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší.

¹²¹ Srov. ustanovení § 1 odst. 1 zákona o ochraně ovzduší.

¹²² Energy efficiency solutions for historic buildings: a handbook. Basel: Birkhäuser, 2015. 12 s. ISBN 978-3-03821-646-9.

¹²³ Též tzv. Jevonsův efekt či paradox.

¹²⁴ Podobně např. je-li levnější benzín, cestujeme častěji, jezdíme dál a tím v důsledku přispíváme k horšímu životnímu prostředí. Je tak zřejmé, že ne vždy vyšší účinnost (např. v daném případě motoru), a tudíž energetické úspory celkově vedou k úsporám a příznivějšímu stavu.

anebo pořizovány spotřebiče další, které by se bez úspor nepořídily, typicky sušička či klimatizace. Nepřímým důsledkem pak může být např. pořízení letecké dovolené, což v konečném důsledku vede k vyšší energetické spotřebě.

Zpětný účinek má tak za následek, že dochází ke ztrátám uspořené energie, v extrémním případě se pak navyšování energetické účinnosti jeví jako bezpředmětné. V České republice je problematika zpětného účinku zkoumána Centrem pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy.¹²⁵ Přesné důsledky nejsou známy, z důvodu komplikovanosti a do jisté míry i nemožnosti výpočtu, rovněž jako shoda ohledně relevance a rozsahu nepřímých důsledků.¹²⁶ Je tak zjevné, že problematika zpětného účinku úzce souvisí s lidským faktorem. Osobně se domnívám, že je zde zapotřebí zvýšit roli lidského faktoru a zakotvit v lidech úsporný přístup. Lidský faktor, dle mého názoru, ve vyvážení ztrát v důsledku zpětného účinku musí hrát největší roli. Koneckonců, lidský faktor je v problematice zpětného účinku vskutku ten nejvíce důležitý, s čímž však souvisí obtížná řešitelnost, neboť se jedná o svobodné rozhodování a chování jedinců, zdali budou určité statky využívat či nikoliv. Prof. Reinhard Haas z Technické univerzity ve Vídni na konferenci Energy efficiency policies toward 2030¹²⁷ velmi trefně na problematiku zpětného účinku upozornil, s odkazem na výrok W. Stanley Jefonse, který je často považován za prvního ekonoma energetické účinnosti „*there is a rebound if efficiency is improved*“, tedy volně přeloženo: „*v případě vyšší energetické účinnosti je třeba počítat s jistým odražením zpět, zpětným účinkem*“.¹²⁸ Dále profesor naznačil, že prostor k regulaci, eventuálně motivaci je prostřednictvím daní, sám však připustil, že se jedná o velmi komplikovanou oblast. Leč nerad, taktéž připouštím, že možným prostředkem může být navyšování cen energie. Za vhodnější řešení považuji osvětu a dostatek informovanosti, jak je vhodné se chovat.

---

¹²⁵ PRAISAENG. Vyšší účinnost pobízí k další spotřebě, pochopení efektu prý zlepší klimatickou politiku. *Euractiv* [online]. 2013 [cit. 2018-11-02]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/energeticka-ucinnost/news/vyssi-ucinnost-muze-pobizet-k-dalsi-spotrebe-energie-pochopeni-efektu-podle-expertu-zlepsi-energetickou-politiku-zateplovani-rebound-effect-energeticka-efektivita-011023/>

¹²⁶ Addressing the rebound effect" – final report (2011), European Commission study contract ENV.G.4/FRA/2008/0112. [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/environment/eussd/pdf/rebound_effect_report.pdf

¹²⁷ Conference Energy efficiency policies toward 2030 – opportunities and challenges for Central Europe“ proběhla 26.11.2018 v Praze. Prezentace prof. Haase. HOW ENERGY EFFICIENCY WORKS [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: <http://www.energy-europe.org/data/Meetings/2018/Haas.pdf>

¹²⁸ Jedná se o vlastní volný překlad.

2.4 Shrnutí

Struktura právních nástrojů energetické účinnosti kopíruje obecné dělení nástrojů ochrany životního prostředí, podle které je lze taktéž dělit. Koncepční nástroje energetické účinnosti jsou výhledové strategie, plány, které určují budoucí směřování, včetně stanovení cílů a priorit. Koncepce jsou častým podkladem legislativní činnosti. Do značné míry se jedná o nástroje politické. Úskalím koncepčních nástrojů je, že převládají nezávazné koncepce. Administrativně-právní nástroje určují požadované chování, povinnosti a způsob jeho vymožení. Tyto nástroje ukládají povinnosti zejména prostřednictvím zákazů, příkazů a omezení. Příkladem takové povinnosti je např. povinnost vyhotovit průkaz energetické náročnosti budov. V právu životního prostředí jsou částí povinnosti morálního apelu, takovou povinnost nelze vynutit, příkladem je např. povinnost předcházet znečišťování ovzduší. Klíčovým energetickým administrativně-právním nástrojem jsou tzv. standardy, tj. požadavek zachování určitého stavu životního prostředí, např. emisní limity. Ekonomické nástroje působí nepřímo, jejichž funkce je spíše podpůrná. Jedním z hlavních cílů je pozitivní stimulace ve snaze kompenzovat nedostatky administrativně-právních nástrojů a selhávání trhu. Typickým ekonomickým nástrojem jsou daně, poplatky či dotace.

Vedle právních nástrojů existují související mimoprávní nástroje. V rámci energetické účinnosti je třeba zohledňovat jak faktor ekonomický, tak ekologický a často opomíjený i ten sociální, konkrétně lidský faktor. Přístup lidí hraje významnou roli, ke správnému fungování energeticky účinných opatření. Příkladem selhávání lidského faktoru a v důsledku toho snižování energetické účinnosti je např. nesprávné manuální přikládání. Vedle lidského faktoru jsou neméně významným faktorem místní klimatické podmínky. Je tak třeba energetická opatření implementovat vždy po zohlednění těchto podmínek, neboť to, co je účinné v alpské oblasti nemusí být účinné v přímořské apod. V neposlední řadě je důležitým faktorem tzv. zpětný účinek, jedná se o do jisté míry paradoxní situaci, kdy prostřednictvím vyšší energetické účinnosti dochází k vyšší spotřebě a energetických úspor není dosahováno v zamýšleném rozsahu. Příkladem je, že v důsledku energeticky úsporných opatření a dosažených úspor se chováme tak, jak bychom se jinak nechovali, např. pořizujeme další spotřebiče, např. sušičku, či svítíme častěji a déle, než by bylo nutné. Tato problematika je velmi obtížně regulovatelná, potenciálním řešením jsou vyšší ceny za energie.

3 Koncepční nástroje

3.1 Mezinárodní a unijní koncepce

Hierarchicky je nejvýše mezinárodní úroveň, poté unijní a národní. Na mezinárodní úrovni je jednou z hlavních koncepcí ve vztahu k energetické účinnosti Agenda 2030, která stanovuje cíle udržitelného rozvoje, přičemž jedním z nich je mimo jiné léčit a zabezpečit planetu.^{129 130} Rámec unijní energetické politiky je tvořen unijními koncepcemi, které určují cíle a priority energetické politiky. Ty jsou následně prováděny unijní legislativou, předně pak směrnicí o energetické náročnosti budov, směrnicí o energetické účinnosti a nařízením, kterým se stanoví rámec pro označování energetickými štítky. Kromě uvedených koncepčních nástrojů EU má i Česká republika své koncepční nástroje, kdy předními koncepčními nástroji energetické účinnosti jsou Státní a územní energetická koncepce a dále pak Národní akční plán energetické účinnosti.

3.1.1 Agenda 2030

Tento koncepční dokument, úplným názvem *Přeměna našeho světa: 2030 Agenda pro udržitelný rozvoj*, byl přijat v roce 25. září 2015 Valným shromážděním OSN, jeho tvorba byla však zahájena již na konferenci v Rio de Janeiro (2012). **Výsledkem je 17 cílů udržitelného rozvoje (tzv. SDGs, z angl. Sustainable Development Goals), které se všichni členové OSN zavázali plnit.**^{131 132} Tato agenda se snaží v rámci svých priorit propojit jak kritérium ekologičnosti, tak ekonomičnosti a taktéž hledisko sociální. Zvyšování energetické účinnosti je prováděno zejména prostřednictvím cíle č. 7, kdy je prioritou „*Investovat do energetických úspor, snižování energetické náročnosti a budování tzv. chytrých sítí*“, rovněž jako cíl č. 1 *vymýtit chudobu ve všech jejích formách všude na světě*, a tedy i tzv. energetickou chudobu.^{133 134} V roce 2016 přijala EU sdělení „*Další kroky k udržitelné evropské budoucnosti*“, ve kterém je souhrnně

---

¹²⁹ Lze však také zmínit např. Mezinárodní partnerství pro spolupráci v oblasti energetické účinnosti. K tomuto blíže VÍCHA, Ondřej. *Základy horního a energetického práva*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 83-84 s. ISBN 978-80-7478-919-9.

¹³⁰ POKORNÝ, Jiří. *Energie a životní prostředí z právního pohledu* Praha, 2017. 117 s. Disertační práce. Univerzita Karlova. Právnická fakulta.

¹³¹ Agenda 2030. In Mzp.cz [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/agenda_2030

¹³² SDGs lze přeložit jako cíle trvale udržitelného rozvoje.

¹³³ Implementace Agendy 2030 pro udržitelný rozvoj (Cílů udržitelného rozvoje) v České republice. In Mzp.cz [online]. [cit. 2019-08-24]. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/agenda_2030/\\$FILE/OUR_ImplementaceAgendy2030_20190121.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/agenda_2030/$FILE/OUR_ImplementaceAgendy2030_20190121.pdf)

¹³⁴ Pojem energetická chudoba nemá zákonnou oporu, rozumí se ním nedostatek energií pro chod domácnosti a zároveň omezený přístup k moderním technologiím a energetickým opatřením ve smyslu BAT. What is energy poverty?. In www.energypoverty.eu [online]. [cit. 2019-08-24]. Dostupné z: <https://www.energypoverty.eu/about/what-energy-poverty>

popsáno, co je v rámci unie potřeba udělat k naplnění předemtných cílů, především pak za účelem vytvoření udržitelné unie.¹³⁵ Česká republika Agendu provádí na národní úrovni Strategickým rámcem České republiky 2030, jak je uvedeno dále.

3.1.2 Strategie Evropa 2020

Strategie Evropa 2020, s podtitulem *Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění*, je unijní koncepční dokument s výhledem do roku 2020 stanovující cíle pro směřování významných unijních politik.¹³⁶ Jeden z hlavních bodů této strategie se věnuje energetické politice, tzv. 20-20-20, kdy je třeba do roku 2020 snížit emise skleníkových plynů minimálně o 20 % proti stavu v roce 1990, zvýšit podíl energie z obnovitelných zdrojů v konečné spotřebě energie na úroveň minimálně 20 % a zvýšit energetickou účinnost minimálně o 20 %. Členské státy tak mají závazný cíl ve vztahu k podílu obnovitelných zdrojů energie a nezávazný 20 % cíl pro navýšení energetické účinnosti Česká republika jakožto členský stát je povinna dané cíle provést v národních strategických dokumentech a následně je implementovat. Daná opatření mají směřovat k vyšší energetické bezpečnosti a nezávislosti.¹³⁷ Tato strategie je pro následující dekádu 2020 – 2030, tedy Strategie Evropa 2030, aktualizována a stanovuje především vyšší požadavky na obnovitelné zdroje, snižování emisí a zvyšování energetické účinnosti. Nelze opominout taktéž ekonomický dopad této aktualizované koncepce, jelikož související legislativa přispívá ke stabilnějšímu prostředí zejména pro účastníky trhu.¹³⁸ Jedná se tak o více ambiciózní dokument s cílem vytvoření udržitelné Evropy.¹³⁹

3.1.3 Energetický cestovní plán 2050

Jedná se o unijní výhledový koncepční dokument. Energetický cestovní plán 2050 (z angl. *Energy Roadmap 2050*), je dlouhodobou strategií k roku 2050, předložený roku 2011, s cílem nízkouhlíkového hospodářství a v ideálním případě dovršení přechodu na čistou

---

¹³⁵ Next steps for a sustainable European future COM (2016) 739 final. *European Commission* [online]. [cit. 2019-06-21]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/communication-next-steps-sustainable-europe-20161122_en.pdf

¹³⁶ Ke schválení Strategie došlo 17. června 2020. Blíže viz Evropa 2020. Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. In *Vlada.cz* [online]. [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/evropske-zalezitosti/evropske-politiky/strategie-evropa-2020/strategie-evropa-2020-78695/>

¹³⁷ Sdělení Komise Evropa 2020 Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. *Vláda*. 15 s. [online]. [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/evropske-politiky/strategie-evropa-2020/Evropa_2020_cz_Sdeleni_EK.pdf

¹³⁸ POKORNÝ, Jiří. Energie a životní prostředí z právního pohledu Praha, 2017. 32 s. Disertační práce. Univerzita Karlova. Právnická fakulta.

¹³⁹ Rámec politiky v oblasti klimatu a energetiky v období 2020–2030 /* COM/2014/015 final */ [online]. [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52014DC0015>

energií.¹⁴⁰ K roku 2050 má být sníženo množství emisí o více než 80 %. „Cestovní plán“ proto, že je velmi obtížné předpovídat vývoj na více než 30 let v tak dynamické oblasti jako je energetika. Jde spíše o doporučující koncepci ve vztahu k jiným strategiím a určování směřování energetické politiky. Jde tak spíše o soubor úvah, které však nemohou předpovědět např. technologický pokrok.¹⁴¹

Domnívám se, že tohoto ambiciózního a dlouhodobého cíle lze dosáhnout pouze za předpokladu jednomyslné spolupráce v rámci Evropské unie. Výsledek summitu z června tohoto roku však ukazuje, že najít společnou řeč napříč členskými státy bude komplikované. Výhrady vůči unijní snaze o uhlíkovou neutralitu má i Česká republika. Dle Vlády ČR by nemělo dojít k ohrožení hospodářství a zaměstnanosti.¹⁴² Zajímavý v této věci je opačný postoj např. společnosti ČEZ, jejíž představenstvo na valné hromadě uhlíkovou neutralitu Evropské unie podpořilo.¹⁴³

3.2 Koncepce České republiky

3.2.1 Státní energetická koncepce

Na národní úrovni jsou hlavními dokumenty upravujícími oblast energetické účinnosti a energetických úspor Státní energetická koncepce (dále jen **SEK**), územní energetické koncepce (dále jen **ÚEK**), které oproti SEK vymezují cíle a zásady pro nakládání s energiemi pro území krajů, měst a obcí a Národní akční plán energetické účinnosti (dále jen **NAPEE**).¹⁴⁴

Legální definice SEK je zakotvena v ustanovení § 3 odst. 1 zákona o hospodaření energií: „*Státní energetická koncepce je strategickým dokumentem vyjadřujícím cíle státu v nakládání s energií v souladu se zásadami trvale udržitelného rozvoje, zajištěním bezpečnosti dodávek*

---

¹⁴⁰ Energy Roadmap 2050. *European Commission* [online]. [cit. 2019-06-21]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/2012_energy_roadmap_2050_en_0.pdf

¹⁴¹ Zelená kniha – Rámec politiky pro klima a energetiku do roku 2030. In *Mpo.cz* [online]. [cit. 2019-06-21]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/48698/54881/601820/priloha001.pdf>

¹⁴² Summit nenašel shodu na klimatické neutralitě EU k roku 2050. In *Enviweb.cz* [online]. [cit. 2019-07-15]. Dostupné z: <http://www.enviweb.cz/113941>. Samotné závěry daného summitu viz *European Council conclusions on the MFF, climate change, disinformation and hybrid threats, external relations, enlargement and the European Semester, 20 June 2019. European* [online]. [cit. 2019-07-15]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2019/06/20/european-council-conclusions-20-june-2019/>

¹⁴³ Valná hromada ČEZ pokračuje non-stop i dnes ČEZ podpořil uhlíkovou neutralitu EU, kterou česká vláda odmítá. Prodej uhelné elektrárny Počerady Pavlu Tykačovi je nejistý. In *Enviweb.cz* [online]. [cit. 2019-07-15]. Dostupné z: <http://www.enviweb.cz/113983>

¹⁴⁴ ÚEK vychází ze SEK a zpracovává se na období 25 let. Legální vymezení ÚEK je v ustanovení § 4 zákona o hospodaření energií.

energie, konkurenceschopnosti hospodářství a sociální přijatelnosti pro obyvatelstvo a je přijímána na období 25 let.“. Současná koncepce byla schválena 18. května 2015 usnesením vlády č. 362/2015 o Státní energetické koncepci České republiky¹⁴⁵, které ukládá „členům vlády realizovat priority a cíle Koncepce, a to v souladu s požadavky a podmínkami vyplývajícími ze stanoviska posuzování vlivů Koncepce na životní prostředí (stanovisko SEA) včetně jejich zohlednění tak, jak je uvedeno v příloze tohoto usnesení“. Z uvedeného tak vyplývá, že je nutné zohlednit taktéž závěrečné stanovisko SEA, dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí.¹⁴⁶

SEK vymezuje cíle a priority České republiky v sektoru energetiky a specifikuje konkrétní nástroje státní energetické politiky, přičemž tvoří také pilíř hospodářské politiky České republiky. SEK má za cíl co nejvyšší energetickou účinnost a vymezuje základní nástroje, jak navyšování energetické účinnosti realizovat v oblasti hospodaření energií s co největším ohledem na zásadu trvale udržitelného rozvoje a co nejmenším dopadem na životní prostředí.¹⁴⁷
¹⁴⁸ SEK je konkretizována a blíže rozváděna Územními energetickými koncepcemi, Národním programem na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR¹⁴⁹ a dále pak NAPEE.^{150 151}

Jak jsem uvedl dříve, problematickým aspektem koncepčních nástrojů je jejich závaznost. **Co se SEK týče, tak k posílení její závaznosti došlo v důsledku novely zákona o hospodaření energií z roku 2015** s účinností k 1. červenci 2015, předmětným je ustanovení § 3 odst. 2 zákona o hospodaření energií „*Státní energetická koncepce je závazná pro výkon státní správy v oblasti*

¹⁴⁵ Usnesení vlády České republiky ze dne 18. května 2015 č. 362 o Státní energetické koncepci České republiky [online]. [cit. 2019-06-23]. Dostupné z: <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/VPRA9WRFQNO8>

¹⁴⁶ STANOVISKO Ministerstva životního prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, k návrhu koncepce „Aktualizace Státní energetické koncepce České republiky“. Mpo [online]. [cit. 2019-06-23]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/52841/60959/636210/priloha003.pdf>

¹⁴⁷ SEK a NAPEE vychází ze zákona č. 406/2000 Sb., zákon o hospodaření energií.

¹⁴⁸ Státní energetická koncepce vychází z metodiky Mezinárodní energetické agentury, nicméně, v důsledku nátlaku Evropské komise došlo na změnu metodiky Eurostat, čímž vzniká rozdíl z původního cíle energetických úspor ve výši 47,78 PJ na současných 50,67 PJ. NAPEE-IV. Dostupné z: Národní akční plán energetické účinnosti ČR. In Mpo.cz [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/50711/63238/651838/priloha004.pdf>

¹⁴⁹ Viz usnesení vlády č. 187 ze dne 3. března 2004.

¹⁵⁰ KABELE, Karel. Energetická náročnost budov v souvislostech s platnou legislativou ČR. Praha: ABF – nakladatelství ARCH, 2008. Stavební právo. 16 s. ISBN 978-80-86905-45-7.

¹⁵¹ Energetická účinnost je specifikována předně v kapitole 3.2 NAPEE z roku 2017, věnující se energetické účinnosti budov, viz Aktualizace Národního akčního plánu energetické účinnosti ČR. In Mpo.cz [online]. [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: https://www.mpo.cz/assets/cz/energetika/energeticka-ucinnost/strategicke-dokumenty/2017/11/_17_III_Aktualizace-NAPEE-2016_vlada_final.pdf

nakládání s energií.“.¹⁵² Dále v důsledku této novely došlo ke vzniku nařízení vlády č. 232/2015 Sb., o státní energetické koncepci a územní energetické koncepci, kde je konkretizován způsob tvorby a celkově obsah jak SEK, tak ÚEK.¹⁵³ Dle zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (dále jen **energetický zákon**) se podávají situace, kdy je nutný soulad se SEK. Jako příklad lze uvést situaci dle ustanovení § 30a energetického zákona ohledně výstavby výrobní elektrárny, ke kterému je nutná tzv. státní autorizace, přičemž taková autorizace udělena nebude, pokud zamýšlena výrobní elektrárna není v souladu se SEK.¹⁵⁴ **SEK taktéž v rámci obnovitelných zdrojů energie vymezuje cíl, aby podpora a rozvoj obnovitelných zdrojů energie byly v souladu s ekonomickými a přírodními klimatickými podmínkami ČR.**¹⁵⁵

3.2.2 Národní akční plán energetické účinnosti

Vedle SEK je jedním z hlavních národních koncepčních dokumentů¹⁵⁶. Dle ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) zákona o hospodaření energií „*Ministerstvo zpracovává Národní akční plán energetické účinnosti, jehož součástí jsou Národní akční plán na zvýšení počtu budov s téměř nulovou spotřebou energie a Strategie renovace fondu obytných a komerčních budov v České republice, provádí jeho aktualizaci a vyhodnocení*“. **Povinnost vypracovat takový národní akční plán má každý členský stát dle směrnice o energetické účinnosti**, konkrétně dle článku 24 odst. 2 citované směrnice: „*Členské státy předloží do 30. dubna 2014 a poté každé tři roky vnitrostátní akční plány energetické účinnosti.*“. **NAPEE shrnuje plánovaná opatření a mechanismy související se zvyšováním energetické účinnosti, rovněž jako potenciálních a zároveň očekávaných energetických úspor.** NAPEE konkretizuje SEK a dále hodnotí energetickou náročnost České republiky a do jaké míry se jí daří plnit závazky a cíle energetické účinnosti. NAPEE se zaměřuje na politická opatření k provádění směrnice o energetické účinnosti rovněž jako směrnice o energetické náročnosti budov.¹⁵⁷ Dle čl. 24 směrnice o energetické účinnosti jsou

¹⁵² Zákon č. 103/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵³ MAULE, Petr. Energetická bezpečnost v aktualizované Státní energetické koncepci České republiky: úloha rozvoje decentralizovaných energetických zdrojů. Plzeň: Česká fotovoltaická asociace, 2015. 15 s. ISBN 978-80-906281-0-6.

¹⁵⁴ Srov. ustanovení § 30a odst. 3 písm. a) energetického zákona.

¹⁵⁵ Státní energetická koncepce České republiky 2014. *Mpo* [online]. s. 56. [cit. 2019-06-06]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/52841/60959/636207/priloha006.pdf>

¹⁵⁶ NAPEE nahradil předchozí Národní program hospodárného nakládání s energií a využívání jejích obnovitelných a druhotných zdrojů; k nahrazení došlo pro soulad s čl. 14 směrnice 2006/32/ES.

¹⁵⁷ Aktualizace Národního akčního plánu energetické účinnosti ČR. *Mpo* [online]. [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: https://www.mpo.cz/assets/cz/energetika/energeticka-ucinnost/strategicke-dokumenty/2017/11/_17_III_Aktualizace-NAPEE-2016_vlada_final.pdf

členské státy povinny každé 3 roky vyhotovit národní akční plán energetické účinnosti. První dva národní plány byly koncipovány v souladu, s již zrušenou směrnicí o energetické účinnosti u konečného uživatele a o energetických službách. Původně vytyčené cíle byly rozšířeny a tuto skutečnost musel nutně reflektovat nový NAPEE, v pořadí již třetí z roku 2014.¹⁵⁸ Dále bylo nutné NAPEE zrevidovat především v důsledku systému dotačních programů. V současnosti je platný již pátý¹⁵⁹ NAPEE z roku 2017.¹⁶⁰

3.2.3 Národní energeticko-klimatický plán

Návrh Národního energeticko-klimatického plánu (dále jen **NEKP**) předložilo Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále jako **MPO**) 21. prosince 2018 k dalšímu projednání.¹⁶¹ Povinnost pro členské státy vyhotovit vnitrostátní plán v oblasti energetiky a klimatu vyplývá z čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu (dále jen **nařízení o správě energetické unie**).¹⁶² **Tento národní plán je jednou z předních strategií určující způsoby splnění energetických cílů pro rok 2030, zejména pak navýšení energetické účinnosti a vyšší podíl obnovitelných zdrojů energie.** Prostřednictvím tohoto dokumentu budou členské státy informovat Evropskou komisi o vnitrostátním plnění priorit energetické unie.¹⁶³ Podle čl. 3 nařízení o správě energetické unie je Česká republika jako členský stát povinna do 31. prosince 2019 NEKP předložit Evropské komisi. Tento první plán se bude vztahovat na období 2021 – 2030, následující plán pro bude potřeba vypracovat do 1. ledna 2029.

Návrhu je vytýkáno, že nezohledňuje určité již dostupné technologie ve smyslu principu BAT a není také zachován objektivní přístup k obnovitelným zdrojům,

---

¹⁵⁸ NAPEE-III schválila vláda dne 22. 12. 2014 svým Usnesením č. 1085/2014.

¹⁵⁹ Jedná se o aktualizaci plánu z roku 2016.

¹⁶⁰ Více k národním akčním plánům energetické účinnosti zde: Národní akční plán energetické účinnosti ČR. In Mpo.cz [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/energetika/energeticka-ucinnost/strategie-dokumenty/narodni-akcni-plan-energeticke-ucinnosti-cr--150542/>

¹⁶¹ Národní klimaticko-energetický plán je v připomínkovém řízení. In Mpo.cz [online]. [cit. 2019-06-22]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/narodni-klimaticko-energeticky-plan-je-v-pripominkovem-rizeni--242772/>

¹⁶² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 (Text s významem pro EHP.) [online]. [cit. 2019-07-26]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/?uri=CELEX:32018R1999>

¹⁶³ Národní klimaticko-energetický plán je v připomínkovém řízení. In Mpo.cz [online]. [cit. 2019-06-22]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/narodni-klimaticko-energeticky-plan-je-v-pripominkovem-rizeni--242772/>

např. v návrhu není zohledněn potenciál solární energetiky.¹⁶⁴ **Za další, a to značný nedostatek tohoto návrhu, považují nedostatečnou informovanost veřejnosti.**¹⁶⁵ Dostatečné informace a účast veřejnosti jsou jedny ze základních předpokladů účinné ochrany životního prostředí. Tento požadavek je podtržen v čl. 10 nařízení o energetické unii nadepsaném „*Veřejná konzultace*“: „*každý členský stát zajistí, že je veřejnosti poskytnuta včasná a účinná příležitost podílet se na přípravě návrhu integrovaného vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu.*“ Dle mého názoru se MPO vypořádalo se zapojením veřejnosti nedostatečným způsobem, neboť možnost vznášení připomínek je pouze na webu v sekci Energetika. Dovedu si představit vhodnější upozornění, např. již na hlavní stránce webu.¹⁶⁶ Dále pak v červnu tohoto roku vydala Evropská komise stanovisko, ve kterém hodnotí navrhovaný NEKP. **Ze strany Komise je navrhované znění plánu vráceno České republice k dopracování, zejména s doporučeními ve vztahu k podílu obnovitelných zdrojů energie. Vládou nastavený cíl 20,8 % k roku 2030 je shledán jako nedostatečný a je doporučeno tento cíl navýšit alespoň na úroveň 23 %.**¹⁶⁷ Z roční zprávy energetického regulačního úřadu o provozu elektrických sítí České republiky za rok 2018 vyplývá stagnace výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a její podíl na spotřebě. V období 2012 až 2018 včetně je tento podíl vždy okolo 12 – 13 %. Za rok 2018 došlo k poklesu proti roku 2017, z 13,03 % na 12,72 %.¹⁶⁸

3.2.4 Strategický rámec Česká republika 2030

Tento koncepční dokument provádí Agendu 2030 do národních podmínek a je výsledkem spolupráce mnoha subjektů vymezující výhledové cíle pro rozvoj České republiky především s ohledem na princip trvale udržitelného rozvoje.¹⁶⁹ Mělo by se jednat o strategický dokument, který by měl hrát rámcovou roli pro další koncepční dokumenty, nikoliv je však nahrazovat. Dále je tento strategický rámec prováděn tzv. *Implementačním plánem*, jenž připravil Úřad vlády České republiky, konkrétně pak Rada vlády pro udržitelný rozvoj, vymezující

¹⁶⁴ Klimaticko-energetický plán pro Česko: málo ambicí a opomíjení nejlevnějších řešení. In Enviweb.cz [online]. [cit. 2019-06-22]. Dostupné z: <http://www.enviweb.cz/112899>

¹⁶⁵ TUHÁČEK, Miloš a Jitka JELÍNKOVÁ. Právo životního prostředí: praktický průvodce. Praha: Grada, 2015. Právo pro každého (Grada). 21 s. ISBN 978-80-247-5464-2.

¹⁶⁶ Veřejná konzultace k Návrhu vnitrostátního plánu České republiky v oblasti energetiky a klimatu. In Mpo.cz [online]. [cit. 2019-06-22]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/energetika/strategie-a-koncepcni-dokumenty/navrh-vnitrostatniho-planu-v-oblasti-energetiky-a-klimatu-ceske-republiky--242761/>

¹⁶⁷ Assessment of the draft National Energy and Climate Plan of Czechia. Brussels, 18.6.2019 SWD (2019) 214 final. *European Commission* [online]. [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/cz_swd_en.pdf

¹⁶⁸ Roční zpráva o provozu ES ČR 2018. *Eru* [online]. 29 s. [cit. 2019-07-15]. Dostupné z: http://www.eru.cz/documents/10540/4580207/Rocni_zprava_provoz_ES_2018.pdf/1420388b-8eb6-4424-9ad9-c06a57b5326c

¹⁶⁹ Tento dokument byl přijat vládou v roce 2017.

a konkretizující vazbu na další dokumenty.¹⁷⁰ V obou případech se tyto koncepce soustředí na ty nejvíce relevantní oblasti pro Českou republiku, kdy pro každou z takových oblastí je stanoven cíl a možné prostředky jeho splnění. **Ve vztahu k energetické účinnosti je potvrzena její důležitost, respektive je zde upřesněno, aby zvyšování účinnosti bylo ekonomicky efektivní.**¹⁷¹

3.2.5 Příklady dalších koncepčních nástrojů

Národní program reforem (NPR)

Každoročně aktualizovaný koncepční dokument vlády ČR, který stanovuje plán klíčových opatření na podporu hospodářského růstu a zaměstnanosti. Opatření obsažená v NPR 2018 směřují k naplňování národních cílů stanovených v rámci Strategie Evropa 2020 a 2030 a poté i 2050, mezi které patří také cíl zvyšování energetické účinnosti. V oblasti energetické účinnosti NPR odkazuje na opatření uvedená v SEK a NAPEE. Obecně NPR předkládá hlavní dokumenty a programy, kterými jsou financována opatření na zvýšení energetické účinnosti.¹⁷² Není bez zajímavosti, že v České republice jsou do příprav na NPR zapojeny taktéž nestátní subjekty, zejména pak hospodářští a sociální partneři Parlamentu ČR, krajů a obcí. NPR pro rok 2019 byl schválen 29. dubna 2019.¹⁷³

Dohoda o partnerství pro programové období 2014 - 2020

Jedná se o zastřešující dokument pro čerpání finančních prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů v programovém období 2014 – 2020, jehož předkladatelem je Ministerstvo pro místní rozvoj.¹⁷⁴ **Dohoda o partnerství byla schválena Evropskou komisí s cílem využívání BAT sloužících ke snižování energetické náročnosti a zvýšení podílu úsporného veřejného osvětlení.** Dle tohoto dokumentu je zvyšování energetické účinnosti jedinečná příležitost pro snižování vysoké unijní energetické náročnosti. V předmětné dohodě je zdůrazněno, že značný potenciál pro energetické úspory je zejména v sektoru budov

---

¹⁷⁰ Tzv. Implementace strategického rámce.

¹⁷¹ Strategický rámec Česká republika 2030. In Mzp.cz [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/agenda_2030/\\$FILE/OUR_Strategicky_ramec_20181015.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/agenda_2030/$FILE/OUR_Strategicky_ramec_20181015.pdf)

¹⁷² Zejména pak zvyšování energetické účinnosti budov, podnicích včetně dopravy, jak je blíže uvedeno v kapitole 3.5.3 NPR, viz Národní program reforem vlády ČR 2018. *Vlada* [online]. [cit. 2018-11-06]. 46–48 s. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/aktualne/NPR-2018.pdf>

¹⁷³ Národní program reforem České republiky 2019. *Vlada* [online]. [cit. 2019-06-23]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/aktualne/NPR-2019.pdf>

¹⁷⁴ Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020. In Mmr.cz [online]. [cit. 2019-07-26]. Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/40d6c28a-df6f-411d-99c4-efbc0b9a07a8/Dohoda_o_partnerstvi.pdf

a domácností, tj. snižováním energetické náročnosti budov, rovněž jako zvyšování energetické účinnosti spotřebičů. Tato dohoda odkazuje na NAPEE, kde budou cíle pro jednotlivé oblasti konkretizovány.¹⁷⁵

Politika ochrany klimatu v České republice

Jde o vládní koncepci, která určuje základní cíle České republiky v oblasti ochrany klimatu v horizontu do roku 2050 a představuje tak dlouhodobou strategii České republiky pro přechod na nízkouhlíkové hospodářství, což je předním cílem unijní výhledové koncepce k roku 2050, jak je uvedeno výše.¹⁷⁶ **Účelem tohoto dokumentu je navrhnout účinná energetická opatření, s důrazem na snižování emisí skleníkových plynů.** Politika ochrany klimatu má úzkou vazbu na SEK, předně pak v oblasti snižování emisí skleníkových plynů: „*V oblasti energetiky jsou projekce v souladu s tzv. optimalizovaným scénářem Státní energetické koncepce, která byla přijata v květnu 2015*“.¹⁷⁷ Jedním z nástrojů k přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku jsou úspory energie.¹⁷⁸ Největší část tohoto dokumentu je věnována politikám a opatřením ve vztahu k ochraně životního prostředí. V kapitole 5.3, věnující se energetice, je zmíněno, že největším původcem emise skleníkových plynů je v České republice výroba, přenos a distribuce elektřiny. Zvyšování energetické účinnosti je tak vnímáno jako příležitost, jak řešit narůstající spotřebu elektrické energie, zejména pak prostřednictvím snižování energetické náročnosti budov, jakožto i vyšší účinností spotřebičů.¹⁷⁹

3.3 Shrnutí

Na mezinárodní úrovni je vedle Pařížské dohody neméně významným dokumentem Agenda 2030 přijatá na Valném shromáždění OSN v roce 2015. Cílem agendy je snaha o propojení ekonomického, ekologického, ale i sociálního hlediska. Na tuto Agendu reaguje jak Evropská unie, tak Česká republika přijetím Strategického rámce České republiky pro rok 2030. Mezi hlavní unijní koncepci lze řadit Strategii Evropa 2020, která výhledově k roku 2020 určuje směřování energetické politiky, s důrazem na snížení emise skleníkových plynů, zvýšení podílu

---

¹⁷⁵ Dohoda o partnerství pro programové období 2014 – 2020. In Mmr.cz [online]. [cit. 2019-06-22]. Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/40d6c28a-df6f-411d-99c4-efbc0b9a07a8/Dohoda_o_partnerstvi.pdf

¹⁷⁶ Tato politika nahrazuje předchozí Národní program na zmírnění dopadů změny klimatu v ČR.

¹⁷⁷ Politika ochrany klimatu v České republice. Kapitola s. 21. In Mzp.cz [online]. [cit. 2019-06-23]. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_170322_POK/\\$FILE/POK_v_CR.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_170322_POK/$FILE/POK_v_CR.pdf)

¹⁷⁸ Politika ochrany klimatu v České republice. In Mzp.cz [online]. [cit. 2019-06-22]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/politika_ochrany_klimatu_2017

¹⁷⁹ Politika ochrany klimatu v ČR. In Mzp.cz [online]. [cit. 2019-06-22]. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/politika_ochrany_klimatu_2017/\\$FILE/OEOK-POK-20170329.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/politika_ochrany_klimatu_2017/$FILE/OEOK-POK-20170329.pdf)

obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti. Pro nadcházející dekádu je tato koncepce aktualizována a stanovuje k roku 2030 ambicióznější cíle. Výhledově k roku 2050 má Evropská unie energetický cestovní plán, který souhrnně vymezuje přechod unijního hospodářství na čisté energie. Jde především o koncepci doporučujícího charakteru.

Na národní úrovni jsou předními koncepcemi SEK a NAPEE. Obě tyto koncepce vymezují cíle a priority energetické směřování země s důrazem na zvyšování energetické účinnosti. Jednou z předností SEK je její poměrná nadčasovost odolná vůči častým politickým změnám. Pozitivní je taktéž posilování její závaznosti. V současné době je připravován návrh NEKP, který má být jednou z hlavních koncepcí k roku 2030. Agendu 2030 zapracovává do národních podmínek předně s ohledem na místní podmínky a princip trvale udržitelného rozvoje Strategický rámec České republiky pro rok 2030. Tento dokument je dále rozváděn tzv. Implementačním plánem.

Příkladem dalšího národního koncepčního dokumentu je NPR, který určuje hlavní opatření ve snaze podpořit hospodářství a zaměstnanost, ve vztahu k energetické účinnosti tento program odkazuje na předmětné pasáže SEK a NAPEE. Dohoda o partnerství pro programové období 2014 – 2020 je strategií s ohledem na čerpání finančních prostředků z unijních fondů. Politika ochrany klimatu v České republice je vládní koncepcí určující výhledově směřování politiky ochrany životního prostředí a klimatu, včetně oblasti energetiky.

4 Administrativně-právní nástroje

4.1 Energetická náročnost

Směrnice a nařízení

Hlavními unijními předpisy, které stanovují nejen cíle zvyšování energetické účinnosti, eventuálně snižování energetické náročnosti, ale zároveň ukládají předmětné povinnosti ve vztahu k hlavním administrativně-právním nástrojům, jako je průkaz energetické náročnosti budov, energetický audit a energetické štítky spotřebičů jsou Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti, o změně směrnic 2009/125/ES a 2010/30/EU a o zrušení směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES Text s významem pro EHP (dále jen **směrnice o energetické účinnosti**)¹⁸⁰ a Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU ze dne 19. května 2010 o energetické náročnosti budov (dále jen **směrnice o energetické náročnosti budov**)¹⁸¹, rovněž jako Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1369 ze dne 4. července 2017, kterým se stanoví rámec pro označování energetickými štítky a zrušuje směrnice 2010/30/EU (dále jen **nařízení o energetických štítcích**), které stanovuje nový rámec pro označování energetickými štítky.¹⁸²

Směrnice o energetické účinnosti je přední unijní legislativní předpis, jenž má vést k energetickým úsporám. Cílem směrnice je zajistit, aby členské státy podporovaly energetickou účinnost jako klimaticko-energetický cíl.¹⁸³ **Směrnice předkládá opatření, která by měla zajistit energetické úspory napříč celým energetickým řetězcem,** tedy od samotné přeměny energie až po její distribuci koncovým spotřebitelům. **Směrnice o energetické náročnosti budov komplexně upravuje energetickou náročnost budov** včetně ustanovení rámce pro výpočet energetické náročnosti, minimální požadavky na energetickou náročnost, energetické certifikace aj. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/844 ze dne 30. května 2018, kterou

---

¹⁸⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti, o změně směrnic 2009/125/ES a 2010/30/EU a o zrušení směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES Text s významem pro EHP [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32012L0027>

¹⁸¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU ze dne 19. května 2010 o energetické náročnosti budov [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/?uri=CELEX:32010L0031>

¹⁸² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1369 ze dne 4. července 2017, kterým se stanoví rámec pro označování energetickými štítky a zrušuje směrnice 2010/30/EU (Text s významem pro EHP) [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32017R1369>

¹⁸³ K roku 2020 se jedná o jeden z cílů tzv. „20-20-20“ v oblasti klimatu a energie: (i) snížení emisí skleníkových plynů o 20 % oproti úrovním roku 1990, (ii) zvýšení podílu energie z obnovitelných zdrojů v konečné spotřebě energie na 20 % a (iii) posun ke zvýšení energetické účinnosti o 20 %.

se mění směrnice 2010/31/EU o energetické náročnosti budov a směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti jakožto změnový předpis reviduje jak směrnici o energetické účinnosti, tak směrnici o energetické náročnosti budov. Česká republika je povinna tuto směrnici implementovat do 10. března 2020. Jedná se již o třetí verzi původní směrnice o energetické náročnosti budov.¹⁸⁴ Již od 1. ledna 2019 jsou však členské státy povinny zajistit, že veškeré budovy vlastněné státem budou v režimu tzv. budov s téměř nulovou spotřebou energie (tzv. NZEB, z angl. *nearly zero energy building*).¹⁸⁵ Jde předně o to, aby stát byl vzorem pro následné rozšíření chystané k 1. lednu 2021, kdy se taková povinnost bude vztahovat na veškeré nově vystavěné budovy. Problematické je, že si každý členský stát může sám nadefinovat a vymežit, co se tzv. NZEB rozumí, čímž je snížena možnost srovnání nastavení NZEB napříč členskými státy EU.¹⁸⁶

Energetická náročnost budov

Sektor budov je zcela klíčový z hlediska potenciálu energetických úspor, a to včetně prostředí vnitřního, které ovlivňují především domácí spotřebiče. Mimo jiné také z důvodu, že většinu našeho života trávíme uvnitř budov, vnitřní prostředí budov tak má během celého našeho života významný vliv na naše zdraví a vedle toho budovy tvoří významný podíl v rámci ekonomik států.¹⁸⁷ Obecně jsou stavby v České republice velmi energeticky náročná. Pozitivní však je snaha o její postupnou regulaci. Již v roce 1979 byly legislativně zakotveny první požadavky týkající se energetické spotřeby na vytápění objektů.¹⁸⁸ Ve vztahu k energetické účinnosti Evropská komise upozorňuje, že přibližně tři čtvrtě veškerých obytných budov v unii nevyhovují požadavkům energetické náročnosti. Opatření směřující k energetickým úsporám tedy zahrnují především oblast stavebnictví, se snahou zejména o zkvalitnění systému vytápění

---

¹⁸⁴ Původní je Směrnice evropského parlamentu a rady 2002/91/ES ze dne 16. prosince 2002 o energetické náročnosti budov, Úřední věstník Evropské unie L 001, dne 04/01/2003 S. 0065 – 0071. Následná revize z roku 2010 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU ze dne 19. května 2010 o energetické náročnosti budov (přepřelování), Úřední věstník Evropské unie L 153, dne 18.6.2010, S0013- 0035.

¹⁸⁵ Tento energetický standard je na národní úrovni upraven zákonem o hospodaření energií a prováděcí vyhláškou č. 78/2013 Sb.

¹⁸⁶ Cost optimal and nearly zero-energy buildings (nzeb). New York, NY: Springer Berlin Heidelberg, 2013. 2 s. ISBN 978-1-4471-5609-3.

¹⁸⁷ GREEN, Elisabeth, Tristram HOPE a Alan YATES. Sustainable infrastructure: sustainable buildings. London: ICE Publishing, 2015. 4 s. ISBN 9780727758064.

¹⁸⁸ DAHLSVEEN, Trond, Dušan PETRÁŠ a Jiří HIRŠ. Energetický audit budov. Bratislava: Jaga group, 2003. 36 s. ISBN 80-88905-86-9.

a chlazení.¹⁸⁹ Podstatou je nejen snaha o snížení energetické náročnosti budov v oblasti stavebnictví, ale bezesporu také maximalizace energetické účinnosti spotřebičů.¹⁹⁰

Legální definice energetické náročnosti budov je zakotvena ve směrnici o energetické náročnosti budov, rovněž jako v zákoně o hospodaření energií. Dle ustanovení § 2 odst. 1 písm. f) zákona o hospodaření energií se tak energetickou náročností budov rozumí „*vypočtené množství energie nutné pro pokrytí potřeby energie spojené s užíváním budovy, zejména na vytápění, chlazení, větrání, úpravu vlhkosti vzduchu, přípravu teplé vody a osvětlení*“.¹⁹¹ Energetická účinnost, eventuálně náročnost budov, by měla být řešena již v úvodní fázi v rámci tvorby architektonických projektů, kdy už v těchto projektech je nutné řešit konkrétní podmínky posuzované budovy, např. geografickou polohu a s ní související místní klimatické podmínky, neboť jak je uvedeno dříve v této práci, co může být efektivní např. na jihu Evropy, nemusí být zároveň účinné např. v horském prostředí Alp.¹⁹² Příkladem lze uvést budovy, které jsou z převážné většiny prosklené, takové budovy nejsou vhodné pro chladnější klima kvůli horšímu izolování a větším tepelným ztrátám.

V tomto ohledu lze uvést v současnosti často skloňovaný pojem tzv. udržitelnou architekturu, což je přístup k výstavbě, ve kterém se zohledňuje environmentální i ekonomický aspekt, s cílem nalezení nejefektivnějšího řešení. V úvahu se bere např. tvar budovy, místní klimatické podmínky, ekonomická návratnost, jakožto i např. územní plánování, eventuálně taktéž kulturně-historický ráz. Vždy je tak nutné zohlednit konkrétní situaci a nezaměřit se pouze na jedinou vlastnost budovy, neboť energetická opatření mohou ve výsledku přinést více negativ než pozitiv. Typickým příkladem, kdy se zohlednila pouze jedna vlastnost bez komplexního zhodnocení objektu, je zaizolování budov bez vyřešení otázky ventilace, v důsledku čehož pak dochází k problematickému vzniku plísní.¹⁹³ Jak je uvedeno v kapitole věnující se ekonomickým nástrojům, zvýhodnění jediné vlastnosti objektu může být důsledkem nesprávně nastaveného systému poskytování dotací.

---

¹⁸⁹ Energetická unie: bezpečná, udržitelná, konkurenceschopná a cenově dostupná energie pro Evropu [online]. ČR [cit. 2017-04-09]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/energy-union/>

¹⁹⁰ Nařízení Komise (EU) č. 4/2014 ze dne 6. ledna 2014.

¹⁹¹ V České republice je energetická náročnost vypočítávána na modelu budovy jak pro zamýšlené, tak i pro stávající budovy. Spočítaná energie je následně porovnána s hodnotou referenční budovy a budova je dle výsledku zařazena do třídy energetické náročnosti.

¹⁹² Cost optimal and nearly zero-energy buildings (nzeb). New York, NY: Springer Berlin Heidelberg, 2013. 79 s. ISBN 978-1-4471-5609-3.

¹⁹³ GREEN, Elisabeth, Tristram HOPE a Alan YATES. Sustainable infrastructure: sustainable buildings. London: ICE Publishing, 2015. 128 s. ISBN 9780727758064.

Výsledkem hodnocení objektu má být přehled relevantních opatření pro maximální zvýšení energetických úspor. Co se týče spotřeby energií, tak určujícím údajem je spotřeba na jeden metr čtvereční. Ve vztahu k posuzovanému objektu je nutné započítat a vzít v úvahu předně následující faktory, tedy o jaký typ budovy se jedná, zdali např. o obytný dům či administrativní budovu, jaké jsou místní klimatické podmínky, stáří budovy či zdali se jedná o zrekonstruovanou budovu apod.¹⁹⁴

Dle mého soudu **je legitimní otázkou, zdali v důsledku dané regulace nedochází k nepřiměřenému zásahu do autonomie vlastnického práva, eventuálně prolamování vlastnického práva dle čl. 11 Listiny základních práv a svobod¹⁹⁵, kdy není na vůli např. vlastníka objektu, zdali a jak bude budovu renovovat či nikoliv, nýbrž je mu to direktivně uloženo prostřednictvím příkazů a nařízení.**^{196 197} Mám za to, že by měl být zachován co nejvíce šetrný a racionální přístup. Pokud je např. situace, že již prokazatelně byly veškeré možné a zároveň racionální energeticky úsporná opatření provedena, nemělo by se pokračovat v opatřeních i vzdor jejich příliš dlouhé ekonomické návratnosti. De lege ferenda by dle mého názoru bylo vhodné legislativně zakotvit mechanismus návratnosti, který by plnil funkci hraničního kritéria. Domnívám se, že než nuceně a neracionálně vše nevyhovující vyměnit, rozumněji a vhodněji bych ponechal např. spotřebiče technologicky dožit v rámci jejich životního cyklu. Jako rozumné taktéž považuji v takové situaci většího využívání obnovitelných zdrojů energie.¹⁹⁸

Historické budovy

Velmi komplikovanou oblastí je sektor historických budov. U historických budov jsou energeticky úsporná opatření nejen prostředkem úspor, ale zároveň by tato opatření měla přispět k zachování těchto budov a prodloužení jejich životnosti. V EU je poměrně vysoký podíl historických budov, přibližně pětina budov je postavena dokonce před rokem 1919, obecně historické budovy tvoří značnou část celkového sektoru budov. **Jejich renovace je velmi náročný**

¹⁹⁴ Poté je možné přistoupit k tzv. metodě klíčových čísel, což je metoda, která spočívá na bilanci potřeby a spotřeby energie v budovách, jde o vymezení potřeb a spotřeb pro jednotlivé bilanční položky a následného rozdělení do osmi bilančních položek. Více k tomuto viz DAHLSVEEN, Trond, Dušan PETRAŠ a Jiří HIRŠ. Energetický audit budov. Bratislava: Jaga group, 2003. 105–106 s. ISBN 80-88905-86-9.

¹⁹⁵ Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.

¹⁹⁶ Otázkou také zůstává, zdali hospodárnost jako taková je zájmem spíše soukromým či veřejným.

¹⁹⁷ Do jisté míry lze mít také obavy z nesprávně provedených opatření, přihlédneme-li k ne zcela efektivně provedené „fotovoltaice“. Více k tomuto viz GEBAUER, Pavel, LOUŽEK, Marek, ed. Domy s nulovou spotřebou energie: geniální návrh, nebo nesmyslná regulace EU?: sborník textů. Praha: CEP – Centrum pro ekonomiku a politiku, 2012. Ekonomika, právo, politika. 43 s. ISBN 978-80-87460-09-2.

¹⁹⁸ Energy efficiency solutions for historic buildings: a handbook. Basel: Birkhäuser, 2015. 10 s. ISBN 978-3-03821-646-9.

úkol citlivý na zachování historicko-kulturního dědictví těchto budov.¹⁹⁹ V rámci renovace historických budov je mimořádně důležité zohlednit kritéria nastavená Mezinárodní chartou o zachování a restaurování památek a sídel (tzv. *Benátská charta*) z roku 1964.²⁰⁰ Benátska charta úzce souvisí se vznikem Mezinárodní rady pro památky a sídla (tzv. *ICOMOS, z angl. International Council on Monuments and Sites*).²⁰¹

Důležitou otázkou k posouzení je, zdali i u historických budov šetřit tzv. za každou cenu a nevydat se spíše vhodněji cestou se zájmem na zachování historického rázu tak, aby u historických budov byly požadavky na energetickou náročnost nastaveny mírněji.²⁰² Energetických úspor by se dosahovalo předně prostřednictvím jejich užívání, tj. v důsledku důrazu na šetrný lidský faktor, na místo invazivních nástrojů jako je např. fotovoltaika.²⁰³ Co se týče nové výstavby, je zřejmé, že je mnohem jednodušší přistoupit k energeticky úsporným opatřením, neboť postačuje již nové stavby dle nově nastavených parametrů stavět. Dle mého soudu nelze plošně bez dalšího aplikovat stejná opatření na historické budovy, jako na novostavby. Je třeba pečlivě vyhodnotit konkrétní budovu s ohledem a důrazem na zachování jejího historického charakteru.²⁰⁴

4.2 Průkaz energetické náročnosti budov

Průkazem energetické náročnosti budov se dle ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona o hospodaření energií rozumí „*dokument, který obsahuje stanovené informace o energetické náročnosti budovy nebo ucelené části budovy*“ (dále jako **průkaz**). Jedná se o projev informační povinnosti a zároveň jej lze považovat za nejrozšířenější nástroj v posuzování energetické náročnosti budov.²⁰⁵ Průkaz je tvořen protokolem s popisem a zhodnocením budovy, který předkládá souhrn toho, jaká je v budově spotřeba energií pro provoz budovy za rok, včetně doporučení pro navýšení energetické účinnosti objektu, respektive snížení energetické náročnosti

---

¹⁹⁹ Energy efficiency solutions for historic buildings: a handbook. Basel: Birkhäuser, 2015. 9 s. ISBN 978-3-03821-646-9.

²⁰⁰ Tato charta byla schválena v květnu 1964 na II. Mezinárodním kongresu architektů a techniků historických památek, navazuje na předchozí tzv. Athénskou chartu z roku 1931 určující mezinárodní zásady pro památkovou péči. International Charter for the Conservation and Restoration of Monuments and Sites (The Venice charter 1964). In Icomos.cz [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: https://www.icomos.org/charters/venice_e.pdf

²⁰¹ Jakožto jeden z hlavních poradních orgánů Organizace OSN pro vzdělání, vědu a kulturu (tzv. UNESCO, z angl. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization). Český národní komitét ICOMOS [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: <http://www.icomos.cz/index.php/en/>

²⁰² Blíže k problematice péče o kulturní památky viz zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči.

²⁰³ Historical buildings and energy. New York, NY: Springer Science+Business Media, 2017. 48 s. ISBN 978-3-319-52613-3.

²⁰⁴ Pochopitelně při vyhodnocování výsledků opatření je nutné zohlednit, že historické budovy nemohou dosahovat hodnot, jako budovy nové.

²⁰⁵ Dílčí složkou této informační povinnosti je mimo jiné povinnost v inzerátech dané nemovitosti uvádět třídu energetické náročnosti. Nelze-li tuto povinnost splnit, je nutné uvést třídu G. Tímto, však není dotčena povinnost vyhotovení průkazu při prodeji nebo pronájmu nemovitosti.

a tzv. systémů technických zařízení budovy. Součástí je také grafická část v podobě štítku, kde je budova zařazena do energetické třídy.²⁰⁶ Hodnocená budova je tak dle spotřeby energie a emisí oxidu uhličitého zařazena do jedné ze tříd energetické náročnosti (A až G), kdy nejvíce úsporná je třída A.^{207 208}

K vydávání průkazu dochází v České republice od 1. ledna 2009, a to dle zákona o hospodaření energií a dále dle prováděcí vyhlášky č. 78/2013 Sb., o energetické náročnosti budov (dále jen **vyhláška o energetické náročnosti budov**), ve které je především konkretizována metodika zpracování, vzor a obsah, včetně podmínek pro jeho umístění. Ustanovení § 10 vyhlášky o energetické náročnosti budov upravuje podmínky pro umístění průkazu v budově následovně, což je projevem vzorové úlohy státu, kterou by dle článku 5 směrnice o energetické účinnosti měly členské státy plnit.

Vyhotovený průkaz hodnotí spotřebu budovy, pro kterou byl zpracovaný. Z výstupu lze porovnat, zdali budova dosahuje alespoň minimálních zákonných standardů energetické náročnosti. Povinnost opatřit průkaz je kladena dle ustanovení § 7a odst. 1 zákona o hospodaření energií na stavebníka, vlastníka budovy či na společenství vlastníků jednotek (dále jako **SVJ**), kdy povinnost jej předložit, eventuálně jeho ověřenou kopii, je pak zejména při prodeji či pronájmu.²⁰⁹ U rekonstrukce budov je nutné vyhotovit průkaz, jedná-li se o tzv. větší změnu stavby, v případě potřeby stavebního povolení či ohlášení se průkaz přikládá jako příloha, pokud není již součástí projektové dokumentace. Není-li potřeba ani stavební povolení ani ohlášení, i přesto je třeba průkaz mít vyhotoven, a to již před započítím rekonstrukce.²¹⁰ Průkaz je platný po dobu 10 let od jeho vyhotovení, platnosti však pozbývá v situaci, dojde-li k tzv. větší změně dokončené budovy²¹¹, anebo změně technického zařízení.²¹²

---

²⁰⁶ BERNARDINOVÁ, Anna a Miroslav MAREŠ. Zpracování průkazu energetické náročnosti budovy: praktická příručka pro všechny majitele rodinných a bytových domů, bytů a pro realitní kanceláře. Praha: Linde Praha, 2013. 10 s. ISBN 9788072019144.

²⁰⁷ Obsahem průkazu je taktéž průvodní zpráva věnována návrhům opatření, které mohou přispět k vyšší energetické hospodárnosti budov, včetně nastínění ekonomické návratnosti předmětných opatření.

²⁰⁸ Přílohou č. 1 této předkládané práce je Vzor průkazu energetické náročnosti budovy a grafické znázornění průkazu, tak jak je uvedeno v příloze č. 4 vyhlášce o energetické náročnosti budov.

²⁰⁹ Srov. ustanovení § 7a odst. 2 písm. e) zákona o hospodaření energií.

²¹⁰ BERNARDINOVÁ, Anna a Miroslav MAREŠ. Zpracování průkazu energetické náročnosti budovy: praktická příručka pro všechny majitele rodinných a bytových domů, bytů a pro realitní kanceláře. Praha: Linde Praha, 2013. 25 s. ISBN 9788072019144.

²¹¹ Srov. ustanovení § 2 odst. 1 písm. s) zákona o hospodaření energií.

²¹² Např. změna způsobu vytápění oproti původní projektové dokumentaci.

Oprávnění zpracovat průkaz, rovněž jako energetický audit²¹³, má dle ustanovení § 10 násl. zákona o hospodaření energií tzv. energetický specialista, tedy osoba vedená v seznamu energetických specialistů MPO.²¹⁴ Vedle energetického specialisty je možné zpracování dle ustanovení § 7a odst. 4 písm. a) bodu 2. „*osobou usazenou v jiném členském státě Unie, pokud je oprávněna k výkonu uvedené činnosti podle právních předpisů jiného členského státu Unie*“. Evidenci v seznamu energetických specialistů je důležité kontrolovat, neboť pouze taková osoba je oprávněna vyhotovit daný dokument.²¹⁵

Metodika hodnocení posuzované budovy je oproti předchozí úpravě rozdílná a je tak možné, že dle současné úpravy by byla budova zařazena do jiné třídy energetické náročnosti.²¹⁶ V současnosti se při výpočtech zohledňuje např. tvar posuzované budovy, což přispívá k přesnějším výpočtům zejména atypických budov. Výchozím dokumentem pro energetické specialisty je projektová dokumentace, kterou lze nahradit odborným odhadem či energetický specialista může sám na místě vyhotovit údaje, které taktéž mohou projektovou dokumentaci nahradit. Průkaz je důležité nezaměňovat s energetickým štítkem obálky budovy dle ČSN 73 0540-2 a rovněž s energetickým průkazem budovy dle již zrušené vyhlášky č. 291/2001 Sb., vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu. Úskalím těchto dokumentů bylo, že hodnotily budovu pouze z hlediska energetické spotřeby tepla na vytápění, což je pouze část bilančního hodnocení.²¹⁷

---

²¹³ Anebo kvalifikovaně provést kontrolu účinnosti klimatizace či kotle.

²¹⁴ Seznam dostupný zde: Seznam energetických specialistů. In Mpo-enex.cz [online]. [cit. 2019-01-19]. Dostupné z: <https://www.mpo-enex.cz/experti/ExpertList.aspx>

²¹⁵ V seznamu energetických specialistů lze rozlišovat dle druhu oprávnění, kdy oprávnění může být pro energetický audit, kontrolu klimatizace, kontrolu kotlů a pro energetickou certifikaci budov.

²¹⁶ Dříve se hodnoty z posuzované budovy porovnávaly s ideálními hodnotami pro jednotlivé typy budov a podle shody byla budova zaříděna do jednotlivé kategorie energetické náročnosti. Nebylo-li možné budovu zařadit pod jednotlivý typ budovy, z hodnot posuzované budovy se sestavila budova referenční, která tak pro posuzovanou budovu představovala budovu ideální.

²¹⁷ KABELE, Karel. Energetická náročnost budov v souvislostech s platnou legislativou ČR. Praha: ABF – nakladatelství ARCH, 2008. Stavební právo. 42 s. ISBN 978-80-86905-45-7.

Kdy průkaz potřeba není

Ustanovení § 7 odst. 5 zákona o hospodaření energií vymezuje výčet budov, na které se nevztahují požadavky na energetickou náročnost budovy.²¹⁸ Jde kupříkladu o historické budovy, náboženské budovy, v nichž se odehrává obřad, dočasné budovy, průmyslové budovy a dílny, budovy s celkovou energeticky vztažnou plochou²¹⁹ menší než 50 m² stavby pro rodinnou rekreaci, které jsou užívány jen část roku a jejichž odhadovaná spotřeba energie je nižší než 25 % spotřeby energie, k níž by došlo při celoročním užívání.²²⁰

Možnost nahrazení průkazu

Zákon o hospodaření energií umožňuje za určitých okolností průkaz nahradit vyúčtováním energií. Uvedené vyplývá zejména z ustanovení § 7a odst. 7 zákona o hospodaření energií, tj. „*Pokud vlastníkovi jednotky nebyl na písemné vyžádání předán průkaz podle odstavce 1 nebo 2, může jej nahradit vyúčtováním dodávek elektřiny, plynu a tepelné energie pro příslušnou jednotku za uplynulé 3 roky; v tom případě pro něj neplatí povinnost podle odstavce 3 písm. c)*“.²²¹ Zvýšenou pozornost je nutno věnovat tomu, že se jedná o vyúčtování, čili nepostačuje například doklad o zaplacení. V případě, kdy nelze dodat vyúčtování energií, typicky z důvodu změny vlastnické struktury, a nový vlastník danou jednotku vlastní méně než 3 roky, vyhotoví průkaz SVJ, nebo vlastník jednotky vyhotoví průkaz na svůj náklad či poskytne vyúčtování pouze za rozhodné období, po které jednotku vlastnil. Pokud SVJ průkaz nepředá, zákon poskytuje možnost v takové situaci průkaz nahradit vyúčtováním energií za poslední 3 roky, pro konkrétní jednotku, kdy v inzerátu pak budou uvedeny údaje z předmětných faktur a tyto faktury budou předány spolu s kupní smlouvou.²²² Do jisté míry může být komplikovaná situace tehdy, kdy byl byt pronajímán a smlouva o dodávkách energií byla mezi nájemcem a poskytovatelem energií a zároveň nájemce odmítne pronajímateli předat faktury o vyúčtování. Není-li pak v takové situaci

---

²¹⁸ Rovněž pak nevzniká povinnost vyhotovit průkaz ke zcela zjevně nefunkčním objektům, např. stržené obvodové stěny či chybějící střecha. Tyto objekty nelze podřadit pod budovu dle zákona o hospodaření energií rovněž jako pod budovu dle katastrálního zákona.

²¹⁹ Pojem energeticky vztažná plocha se rozumí vnější půdorysná plocha veškerých prostor, kde je upraveno vnitřní prostředí, je omezena vnějšími povrchy konstrukcí obálky budovy. Blíže viz BERNARDINOVÁ, Anna a Miroslav MAREŠ. Zpracování průkazu energetické náročnosti budovy: praktická příručka pro všechny majitele rodinných a bytových domů, bytů a pro realitní kanceláře. Praha: Linde Praha, 2013. 21–23 s. ISBN 9788072019144.

²²⁰ Blíže k tomuto viz ustanovení § 7 odst. 5 zákona o hospodaření energií.

²²¹ Často kladené dotazy a odpovědi k zákonu č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií a k prováděcím vyhláškám [online]. Bod č. 1. [cit. 2019-06-06]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/48052/54907/601903/priloha001.pdf>

²²² BERNARDINOVÁ, Anna a Miroslav MAREŠ. Zpracování průkazu energetické náročnosti budovy: praktická příručka pro všechny majitele rodinných a bytových domů, bytů a pro realitní kanceláře. Praha: Linde Praha, 2013. 12 s. ISBN 9788072019144.

vyhotoven průkaz pro celou budovu, bude vlastník předmětné jednotky nucen průkaz celé budovy vyhotovit sám, jelikož pro samotnou jednotku jej vyhotovit nelze.²²³

Součást smlouvy

Průkaz poskytuje informaci o stavu energetické náročnosti budovy, což by mělo být vnímáno jako výhodné pro obě smluvní strany. Nelze jej však považovat za povinnou součást smlouvy. Nepředání průkazu tak nemá vliv na soukromoprávní jednání, např. kupní smlouva je tak bezesporu platná z hlediska soukromého práva. Tím však není dotčena rovina veřejnoprávní. V praxi časté fiktivní ujednání smluvních stran, že byl průkaz předán, přestože nebyl, eventuálně průkaz nebyl vůbec vyhotoven, má dopad na poli veřejného práva, jelikož porušení povinností vztahující se k průkazu je porušením veřejnoprávní povinnosti, a tudíž se zde objevuje riziko za nevyhotovení a nepředání průkazu veřejnoprávní sankce dle ustanovení § 12 násl. zákona o hospodaření energií.²²⁴

V této souvislosti lze odkázat na Státní energetickou inspekci, která dohlíží nad dodržováním povinností vyplývajících ze zákona o hospodaření energií. Dle ustanovení § 7a odst. 10 zákona o hospodaření energií „*Státní energetická inspekce každoročně kontroluje průkazy podle odstavce 4 písm. d)*“, tedy zdali je průkaz zpracován objektivně, pravdivě a úplně.²²⁵ Dále např. průkazy hodnotí během výstavby novostaveb jakožto dotčený orgán státní správy, viz ustanovení § 7 zákona o hospodaření energií. U prodeju a nájmu Státní energetická inspekce dohlíží a kontroluje spíše na základě podnětů než z vlastní iniciativy. Za nesplnění povinností dle zákona o hospodaření energií hrozí spáchání přestupku dle ustanovení § 12 násl. zákona o hospodaření energií. Fyzické osobě lze za přestupek uložit pokutu ve výši až 500.000 Kč, podnikající fyzické osobě či právnické osobě lze uložit pokutu ve výši až 5.000.000 Kč.²²⁶ K projednání přestupků je taktéž příslušná Státní energetická inspekce dle ustanovení § 12b zákona o hospodaření energií.

Historické budovy a průkaz

U historických budov je nutné odlišit požadavky na energetickou náročnost od samotného průkazu energetické náročnosti budov. Je legitimní otázkou, zdali i pro budovu,

---

²²³ Je to osoba, která má zvláštní oprávnění vydané MPO.

²²⁴ Čímž však není dotčena platnost smlouvy z hlediska soukromého práva.

²²⁵ Viz ustanovení § 7a odst. 4 písm. d) zákona o hospodaření energií.

²²⁶ Srov. ustanovení § 12 odst. 2 písm. c) a § 12a odst. 3 písm. c) zákona o hospodaření energií.

kteřá nemusí splňovat požadavky energetické náročnosti, je nutné vyhotovit průkaz.²²⁷ Jasněji v potenciálně výkladově sporné otázce činí dokument zpracovaný MPO, tzv. často kladené otázky, kdy je nutné opravdu i pro budovy dle ustanovení § 7 odst. 5 písm. b) zákona o hospodaření energií vypracovat průkaz energetické náročnosti budov.²²⁸ S daným závěrem souhlasím, rovněž jako s vyjádřením energetického specialisty Ing. Zdeňka Petřtyla, tedy že i pro prodej památkově chráněné budovy je nutné vypracovat průkaz energetické náročnosti. Rozdíl je však oproti jiným budovám takový, že doporučení uvedená v průvodní zprávě průkazu nejsou závazná, pouze však za předpokladu je-li stanovisko památkového úřadu nesouhlasné.²²⁹

Historická budova, tak jak je vymezena v ustanovení § 7a odst. 9 zákona o hospodaření energií, je relevantní pro situaci prodeje či pronájmu takové budovy anebo její ucelené části, viz *„Průkaz se neopatrjuje při prodeji nebo pronájmu budovy nebo ucelené části budovy, pokud se tak obě strany písemně dohodnou a jde o budovu, která byla vystavěna a poslední větší změna dokončené budovy na ní byla provedena před 1. lednem 1947.“*. Jakékoliv vnitřní renovace tak nemají vliv na výše uvedenou změnu dokončené budovy, předmětné jsou pouze takové rekonstrukce, které zasahují do plochy obálky budovy, např. nová okna nebo zateplení fasády či střechy.

Spor s Evropskou komisí

Níže uvádím spor České republiky s Evropskou komisí ve vztahu k informační povinnosti státu ve věci průkazu, kterou by měl stát vzorově plnit. Dále také exkurs do právní úpravy Velké Británie, ze které je patrný trend určité minimální energetické třídy v případě prodeje či nájmu nemovitosti, rovněž jako více transparentní přístup prostřednictvím seznamu průkazů.

Stát by měl ve věci průkazu hrát vzorovou roli ve vztahu k budovám, které často navštěvuje veřejnost, jak vyplývá z recitálu č. 24 směrnice o energetické náročnosti budov: *„Budovy užívané orgány veřejné moci a budovy často navštěvované veřejností by měly být příkladem zohlednění environmentálních a energetických hledisek, a proto by tyto budovy měly být předmětem*

---

²²⁷ Do jisté míry problematickým ustanovením, které může činit problémy ve snaze zodpovědět předmětnou otázku je ustanovení § 7a odst. 5 zákona o hospodaření energií, dle kterého se povinnosti ohledně průkazu nevztahují na případy uvedené v § 7 odst. 5 písm. a), c), d), e), g), h), i) a j) zákona o hospodaření energií a na budovy, které jsou kulturní památkou, anebo nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v památkové rezervaci.

²²⁸ Často kladené dotazy a odpovědi k zákonu č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií a k prováděcím vyhláškám. In mpo.cz [online]. [cit. 2019-06-06]. Bod č. 26 Dostupné z: <https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/48052/54907/601903/priloha001.pdf>

²²⁹ Vyjádření pana Ing. Petřtyla dostupné zde: Průkaz energetické náročnosti budovy (PENB) - kulturní památka. In Inkapo.cz [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: <http://www.inkapo.cz/dotaz/prukaz-energeticke-narocnosti-budovy-penb-prodej-kulturni-pamatka?page=3>.

*pravidelné energetické certifikace. Ke zvyšování informovanosti veřejnosti o energetické náročnosti by mělo přispět vystavení těchto certifikátů energetické náročnosti na viditelném místě.“. Tato povinnost je dále prováděna v článku 3 a 12 uvedené směrnice. **Z důvodu nikoliv řádného plnění dané povinnosti ze strany České republiky bylo zahájeno řízení o nesplnění povinnosti dle článku 258 SFEU.**²³⁰ Pozadím tohoto řízení je neformální upozornění z roku 2015 a posléze formální výzvy z roku 2017 a 2018, kdy byla Česká republika upozorněna na nesoulad vnitrostátní úpravy s požadavky směrnice. Jelikož se České republice nepodařilo ani poté tomuto závazku dostát, postoupila Evropská komise věc Soudnímu dvoru Evropské unie (SDEU).²³¹ Věřím, že po prvním rozhodnutí SDEU dojde ke sjednání nápravy a nebude nutné krajní řešení v podobě finančního penále.*

Zahraníční exkurs – Velká Británie

Ve Velké Británii je velmi zajímavým způsobem regulována problematika pronájmu a prodeje nemovitosti ve vazbě na energetickou náročnost budov, eventuálně pak na zařazení do energetické třídy dle průkazu dle *The Energy Efficiency (Private Rented Property)(England and Wales) Regulations No. 962/2015*. Dle této regulace, ohledně minimálních požadavků energetické účinnosti, je energetická třída E stanovena jako minimální. Od dubna 2018 nesmí pronajímatelé pronajmout nemovitost, za předpokladu, že nesplňuje alespoň energetickou třídu E, nejedná-li se o výjimku, kterou je nutné registrovat v seznamu výjimek (tzv. *PRS Exemptions Register*). Velká Británie má ambici k roku 2030 tento požadavek zpřísnit tak, aby minimem byla energetická třída C.²³² Úpravu ve Velké Británii považuji za pokročilejší s ohledem na seznam průkazů, což považuji za více transparentní úpravu, než je tomu v České republice, kde je dostupný pouze seznam energetických specialistů.²³³

---

²³⁰ Nesplnění povinnosti: často kladené otázky [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-12-12_cs.htm

²³¹ Energetická účinnost budov: Komise postoupila Soudnímu dvoru věc České republiky a Slovinska, protože nezajistily řádné vystavení certifikátů energetické náročnosti v budovách [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-19-462_cs.htm

²³² The Energy Efficiency (Private Rented Property) (England and Wales) Regulations 2015 The Private Rented Property minimum standard – landlord guidance documents [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: <https://www.gov.uk/government/publications/the-private-rented-property-minimum-standard-landlord-guidance-documents>

²³³ Domestic Energy Performance Certificate Register [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: <https://www.epcregister.com/>

4.3 Energetický audit

Vedle průkazu je neméně významným nástrojem energetický audit, který je oproti průkazu mnohem složitějším dokumentem, často je však průkaz k energetickému auditu přiložen.²³⁴ Energetický audit posuzuje energetickou náročnost budov odlišně oproti průkazu, neboť jsou budovy hodnoceny včetně místních klimatických a provozních podmínek, a je tak zohledněn lidský faktor na konkrétní posuzovanou budovu.²³⁵ ²³⁶ Vypracování energetického auditu je rovněž častá podmínka pro udělení státní dotace pro realizaci energeticky úsporných opatření.²³⁷

Energetickým auditem se dle výkladového ustanovení § 2 odst. 1 písm. n) rozumí „*písemná zpráva obsahující informace o stávající nebo předpokládané úrovni využívání energie v budovách, v energetickém hospodářství, v průmyslovém postupu a energetických službách s popisem a stanovením technicky, ekologicky a ekonomicky efektivních návrhů na zvýšení úspor energie nebo zvýšení energetické účinnosti včetně doporučení k realizaci*“. **Energetickým auditem tak lze rozumět souhrnnou činnost, jejímž výsledkem je písemná závěrečná zpráva, která hodnotí využívání energií v budově či energetickém hospodářství.** Legální oporu má energetický audit předně pak v ustanovení § 9 zákona o hospodaření energií, rovněž jako v prováděcí vyhlášce č. 480/2012 Sb., o energetickém auditu a energetickém posudku (dále jako **vyhláška o energetickém auditu**). Předmětem úpravy této vyhlášky je pak především vymezení rozsahu, obsahu a způsobu zpracování energetického auditu.²³⁸

Povinnost vypracovat energetický audit je užší, než je tomu v případě průkazu, primárně se vztahuje na tzv. velké podnikatele s cílem přivést podnikům energetické úspory.²³⁹ Také okruh subjektů, které jsou povinny energetický audit zpracovat je oproti průkazu specifitější. Osobou povinnou vypracovat energetický audit je dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o hospodaření energií *podnikatel, který není malým nebo středním podnikatelem*.²⁴⁰ Dané

---

²³⁴ Zákonné vymezení energetického auditu viz ustanovení § 2 odst. 1 písm. n) zákona o hospodaření energií.

²³⁵ Viz ČSN EN 832.

²³⁶ Výsledek tak může být značně odlišný, porovnáme-li skutečné provozní podmínky oproti podmínkám standardizovaným dle zvláštního právního předpisu. Více k tomuto viz DAHLSVEEN, Trond, Dušan PETRÁŠ a Jiří HIRŠ. Energetický audit budov. Bratislava: Jaga group, 2003. 39 s. ISBN 80-88905-86-9.

²³⁷ DAHLSVEEN, Trond, Dušan PETRÁŠ a Jiří HIRŠ. Energetický audit budov. Bratislava: Jaga group, 2003. 34 s. ISBN 80-88905-86-9.

²³⁸ Srov. ustanovení § 1 vyhlášky o energetickém auditu.

²³⁹ Viz ustanovení § 9 odst. 1 a 2 zákona o hospodaření energií.

²⁴⁰ Tedy takový, který má více než 250 zaměstnanců a dále pak podniky, jejichž roční obrát je vyšší než 50 milionů eur a zároveň jejich bilanční suma rozvahy je vyšší než 43 milionů eur. Vymezení pojmu malý a střední podnikatel v podmínkách ČR se podává z Aplikačního výkladu pro vymezení pojmů drobný, malý a střední podnikatel a postupů pro zařazování podnikatelů do jednotlivých kategorií, které aplikuje Doporučení

ustanovení je však nutné vnímat s ohledem na ustanovení § 9 odst. 5 zákona o hospodaření energií, tedy i tzv. malí a střední podnikatelé mají v určitých situacích povinnost vypracovat energetický audit, a to v případech, kdy překročí energetické limity stanovené v citovaném ustanovení.

Věcně se povinnost zpracovat energetický audit vztahuje dle zákona o hospodaření energií na budovu nebo tzv. energetické hospodářství, kterým se dle ustanovení § 2 odst. 1 písm. d) zákona o hospodaření energií rozumí „soubor technických zařízení a budov sloužících k nakládání s energií“, jednat se tak může např. výrobní zařízení nebo kotelnu. Je tak třeba dané pojmy rozlišovat především v situaci, kdy je rozdílná vlastnická struktura, tedy kdy budovu vlastní jeden subjekt, ale určitá energetická hospodářství uvnitř této budovy jsou v nájmu jiné osoby. Pak je důležité, že pro budovu vypracovává audit vlastník, ale pro energetické hospodářství osoba, která dané hospodářství užívá.²⁴¹ V případě energetického auditu je povinnost každé 4 roky vyhotovit audit nový. Tuto povinnost lze nahradit certifikovaným systémem hospodaření s energií, v tomto případě pak zcela odpadá povinnost vyhotovovat energetický audit.²⁴² **Je rovněž možné jej nahradit certifikovaným systémem environmentálního řízení²⁴³, a v takovém případě je povinnost vyhotovit energetický audit, ale odpadá již povinnost jej každé 4 roky opakovat.²⁴⁴ Stejně jako u průkazů, rovněž energetické audity jsou oprávněni vypracovat energetičtí specialisté.**

Proces energetického auditu lze dělit na tři fáze. Úvodní fázi (tzv. *walk-through*) je prvotní hodnocení. Jedná se o počáteční vyhodnocení spotřeby a využívání energie, údaje a hodnoty z této fáze dále slouží k podrobnějšímu vyhodnocení. V této úvodní fázi je nutno budovu posuzovat v rámci všech tří aspektů, jak je výše v této práci, tedy je třeba zohlednit aspekt ekologický, ekonomický a sociální, a poté sestavit plán, jaká opatření by bylo vhodné realizovat. Výsledné rozhodnutí by však bezesporu mělo být nejen racionální a obhajitelné, ale především po zvážení

2003/361/ES ze dne 6. května 2003, str. 36–40 ve spolupráci MPO a ÚOHS. Více k tomuto zde: Aplikační výklad pro vymezení pojmů drobný, malý a střední podnikatel a postupů pro zařazování podnikatelů do jednotlivých kategorií [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: <https://www.czechinvest.org/getattachment/Sluzby-pro-male-a-stredni-podnikatele/Chcete-dotace/OPPI/Radce/Definice-maleho-a-stredniho-podnikatele/definice-maleho-a-stredniho-podniku-2-1112.pdf?lang=cs-CZ>

²⁴¹ Internetová poradna I-EKIS – Odpověď. In mpo-efekt.cz [online]. [cit. 2019-06-06]. Dostupné z: <https://www.mpo-efekt.cz/cz/ekis/i-ekis/61172>

²⁴² Dle ČSN EN ISO 50001 - Systém managementu hospodaření s energií. Tuto certifikaci je v ČR oprávněn udělovat např. certifikační orgán BUREAU VERITAS.

²⁴³ Dle ČSN EN ISO 14001 - Systémy environmentálního managementu.

²⁴⁴ Viz ustanovení § 9 odst. 2 zákona o hospodaření energií. Blíže k tomuto pak článek Nejčastější dotazy k energetickým auditům a ISO 50001 dostupné z: <http://www.envigroup.cz/nejcastejsi-dotazy-k-energetickym-auditum-a-iso-50001.html>

alternativ také co nejvíce efektivní.²⁴⁵ Následnou fází lze vnímat již jako standardní, kdy jsou hodnocena potenciální opatření, kterými by mělo být docíleno žádoucích energetických úspor. Typicky je součástí i zhodnocení ekonomické návratnosti opatření, respektive ekonomická analýza doporučených opatření. Třetí fáze je tvořena podrobnou a velmi komplexní analýzou prostřednictvím softwarových programů, pomocí kterých lze zohlednit údaje včetně např. klimatických podmínek. Výsledkem je závěrečná zpráva auditu, ve které je shrnuta stávající situace, a dále jsou v ní navržena doporučená opatření, jak snížit energetickou náročnost a zvýšit tak energetické úspory.²⁴⁶

Paralelní systém – dvojkolejnost certifikace

Vedle veřejnoprávních nástrojů hodnocení budov z hlediska energetické náročnosti existuje určitá paralelní větev mimoprávních certifikací, jakožto souvisejících a dobrovolných nástrojů energetické účinnosti. V oblasti udržitelné architektury fungují určité sdružující organizace, příkladem Mezinárodní architektonická asociace (*UIA, z angl. The International Union of Architects*) či Světová rada pro šetrné budovy (*WGBC, z angl. World Green Building Council*).²⁴⁷ Jako příklad takových certifikací lze uvést LEED (*z angl. leadership in energy and environmental design*) nebo BREEAM (*z angl. building research establishment environmental assessment method*). Vedle toho Evropská unie v roce 2004 představila tzv. Greenbuilding.²⁴⁸ Tyto certifikace budovu hodnotí zejména z hlediska udržitelnosti. Celosvětově jsou nejvíce užívané právě uvedené certifikáty LEED a BREEAM, které se převážně vztahují na administrativní budovy. Rovněž se začínají prosazovat i takové certifikace, které hodnotí také kvalitu vnitřního prostředí, respektive vliv vnitřního prostředí na člověka. Příkladem je certifikace WELL, která pochází z USA.²⁴⁹

---

²⁴⁵ DALL'Ò, Giuliano. *Green energy audit of buildings: a guide for a sustainable energy audit of buildings*. London: Springer, 2013. *Green energy and technology*. 9,15 s. ISBN 9781447150633.

²⁴⁶ THUMANN, Albert. a William J. YOUNGER. *Handbook of energy audits*. 7th ed. Boca Raton, FL: Distribution by CRC Press/Taylor & Francis, 2008. 2,9 s. ISBN 1420067915.

²⁴⁷ EBERT, Thilo, Natalie ESSIG a Gerd HAUSER. *Green building certification systems: assessing sustainability, international system comparison, economic impact of certifications*. Munich: Institut für internationale Architektur-Dokumentation, 2011. *Detail Green Books*. 23,27 s. ISBN 9783920034546.

²⁴⁸ Dále pak tzv. *Building and Constructed Assets Service Life Planning*, jakožto základní přehled, jak přistupovat k nákladům a výnosům budov během jejich životního cyklu dle mezinárodního standardu ISO 15 686-5. DALL'Ò, Giuliano. *Green energy audit of buildings: a guide for a sustainable energy audit of buildings*. London: Springer, 2013. *Green energy and technology*. 2 s. ISBN 9781447150633.

²⁴⁹ Jako příklady budov s certifikací LEED v České republice lze uvést centrály ČSOB, budovu Main Point Karlin či budovu Visionary, která je mimo jiné prvním držitelem certifikace WELL. Příkladem budovy s certifikací BREEAM je hotel Mosaic House, Amazon Dobrovíz či AFI Karlín. Blíže k tomuto TOP českého šetrného stavebnictví. In Enviweb.cz [online]. [cit. 2019-07-16]. Dostupné z: <http://www.enviweb.cz/113897>

Jako pozitivní vnímám skutečnost, že výstavba budov je v České republice regulována na tak vysoké úrovni, že není posléze náročné požadavkům výše uvedených certifikací vyhovět.²⁵⁰ Na zákonné úrovni jsou technické požadavky budov zakotveny především ve vyhlášce č. 268/2009 Sb. o technických požadavcích na stavbu, rovněž jako problematika vnitřního i vnějšího prostředí budovy upraveny zejména nařízením vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací. Rostoucí zájem o tyto certifikace hodnotím velmi kladně hned z několika důvodů. Předně je nesporným přínosem nejen energeticky hospodárné stavitelství, ale taktéž kvalitnější vnitřní prostředí budov s přesahem do zdraví jejich uživatelů. Tento certifikační systém vnímám jako určitou konkurenční výhodu. **Je zjevné, že zájem vynaložit finanční prostředky je motivován ziskem určité prestiže prostřednictvím dané certifikace. Tato prestiž nejen, že poslouží jako konkurenční výhoda při pronájmu či prodeji budovy, ale zároveň přispívá k ochraně životního prostředí.**

Uvedené považuji jako typický projev tzv. *živého práva*. Zakladatel právní sociologie, respektive sociologického přístupu k právu, Eugen Ehrlich, ve své práci *Základy právní sociologie* uvádí následující „*Těžiště veškerého právního vývoje nespočívá ani v zákonodárství, ani v právní vědě, ani v nalézání práva, nýbrž ve společnosti samé.*“ Vedle práva soudcovského a práva státního tak existuje ještě třetí druh práva, tedy právo společenské. Jeho podstatou je, že tlak společnosti převažuje nad státními sankcemi, jde o tzv. *živé právo*. Tento konstrukt dle mého souvisí taktéž s **teorií volného práva**, za jehož hlavního představitele je považován Herman Kantorowicz. Tento přístup k právu spočívá vedle přesvědčení jedince zejména na přesvědčení samotné společnosti. Těmito přístupy je na jednu stranu oslabován princip legality, na stranu druhou tento přístup snižuje mnohdy příliš tvrdý formalismus a účinněji reflektují požadavky společnosti.²⁵¹ S ohledem na uvedené se tak domnívám, že **účel právní regulace, ten cíl, který je žádoucí, tj. nižší energetická spotřeba, zdravější životní prostředí, v daném případě i mikroklima vnitřních prostor budov, se naplňuje sám bez nutných represí, zákazů či příkazů. Je taktéž unikátní, že jsou dané certifikáty uznávány prakticky po celém světě. Abychom tohoto dosáhli pomocí právní regulace, byla by nutná mezinárodní smlouva apod.** Na tomto případě tak lze vidět, že prostřednictvím energetické účinnosti se může potkat jak ekonomické, tak ekologické hledisko.

---

²⁵⁰ BREEAM a LEED – Certifikace z hlediska udržitelného rozvoje. In atelier-dek.cz [online]. [cit. 2019-06-25]. Dostupné z: <https://atelier-dek.cz/breem-leed-%E2%80%93-certifikace-z-hlediska-udrizitelneho-rozvoje-528>

²⁵¹ GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 7. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). 258 s. ISBN 978-80-7380-652-1.

4.4 Energetické štítky spotřebičů

Hlavní podíl spotřeby domácností tvoří domácí spotřebiče, často poměrně opomíjená složka spotřeby budov jako takových. K hodnocení energetické náročnosti spotřebičů slouží energetické štítky, obsahující údaj o spotřebě energie, které zařazují spotřebič na stupnici dle energetické účinnosti, jakož i informují o potenciálních vlivech na životní prostředí a dalších důležitých vlastnostech jejich provozu. Energetické štítky napomáhají spotřebitelům při výběru energeticky účinných výrobků. Přispívají rovněž k celkovému snižování poptávky po energii na úrovni Evropské unie tím, že spotřebitelům umožňují činit informovaná rozhodnutí. **Cílem štítkování je zajistit dostatečné informace o energetické účinnosti výrobků tak, aby se zákazníci rozhodovali v rámci tzv. informované volby.** Štítky tak slouží k lepší přehlednosti a čitelnosti energetické spotřeby spotřebičů s cílem co nejvíce informovat spotřebitele.²⁵²

Právní úprava energetických štítků spotřebičů má zakotvení na unijní úrovni předně ve směrnici o ekodesignu a v nařízení o energetických štítcích, dále pak na národní úrovni zejména v zákoně o hospodaření energií a ve vyhlášce č. 337/2011 Sb., o energetickém štítkování a ekodesignu výrobků spojených se spotřebou energie (dále jako **vyhláška o energetickém štítkování**). Dle ustanovení § 2 odst. 2 písm. c) zákona o hospodaření energií se energetickým štítkem rozumí „*označení výrobku spojeného se spotřebou energie, které obsahuje údaje o spotřebě energie a jiných hlavních zdrojů spotřebovaných v souvislosti s tímto výrobkem*“. Předmětná část zákona o hospodaření energií je ustanovení § 8, které vymezuje povinnosti, které jsou s označováním energetickými štítky spojené. Citované ustanovení rozděluje rozsah povinností mezi dodavatele a obchodníka a dále pak vymezuje rozsah a náležitosti označování výrobků. Uvedené je pak konkretizováno ve vyhlášce o energetickém štítkování, a to včetně podmínek jejich umístění.²⁵³

Mezery právní úpravy

Za závažný nedostatek právní úpravy považují značnou nepřehlednost a složitost souvisejících předpisů. Právní úprava týkající se energetických štítků výrobků je nepřehledně zakotvena ve velkém počtu jednotlivých nařízení EU. Příliš vysoký počet norem je nežádoucím

²⁵² BELICA, Petr. Průvodce energetickými úsporami a obnovitelnými zdroji energie. Valašské Meziříčí: Regionální energetické centrum ve spolupráci s TG Tisk, 2006. 61 s. ISBN 8090368018.

²⁵³ Srov. ustanovení § 3 vyhlášky o energetickém štítkování.

fenomémem práva.²⁵⁴ Nepřehledná právní úprava může být překážkou pro naplnění cíle informovanosti, rovněž jako energetických úspor. Nepovažuji za vhodné, aby prakticky každý výrobek měl nařízení týkající se jeho štítkování i jeho ekodesignu.

Jako příklad uvedu čtyři nařízení pouze ve vztahu k automatické pračce a bubnové sušičce prádla. Legislativně je energetické štítkování automatické pračky upraveno Nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 1061/2010 ze dne 28. září 2010, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/30/EU, pokud jde o uvádění spotřeby energie na energetických štítcích praček pro domácnost, ekodesign automatické pračky je upraven Nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 1015/2010 ze dne 10. listopadu 2010, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokud jde o požadavky na ekodesign praček pro domácnost, energetické štítkování bubnové sušičky prádla je upraveno Nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 392/2012 ze dne 1. března 2012, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/30/EU, pokud jde o uvádění spotřeby energie na energetických štítcích bubnových sušiček pro domácnost, ekodesign bubnové sušičky prádla je upraven Nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 932/2012 ze dne 3. října 2012, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokud jde o požadavky na ekodesign bubnových sušiček pro domácnost. Tuto hypertrofii práva je nutné řešit ideálně rozvojem legislativní vědy, tedy vyšší kvalitou zákonů a jasným vymezením legislativních cílů, v opačném případě je riziko, že tato přemíra norem povede k nižší efektivitě práva.²⁵⁵ Věřím, že by mohla být úprava koncentrována do nižšího a zároveň přehlednějšího množství předpisů.²⁵⁶

Nová kategorizace

Nové nařízení o energetických štítcích stanovuje rámec pro označování energetickými štítky a zrušuje předchozí úpravu, Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2010/30/EU ze dne 19. května 2010 o uvádění spotřeby energie a jiných zdrojů na energetických štítcích výrobků spojených se spotřebou energie a v normalizovaných informacích o výrobku. Dané nařízení dle důvodové zprávy doplňuje směrnici o ekodesignu a podtrhuje důležitost energetického štítkování a požadavků na ekodesign jakožto jednoho z hlavních prostředků naplňování cílů

---

²⁵⁴ NOVOTNÝ, Oto. Hypertrofie práva, její aspekty a jak jí čelit. In: Právník: teoretický časopis pro otázky státu a práva. Praha: Ústav státu a práva AV ČR. 619-625 s. ISSN 0231-6625.

²⁵⁵ NOVOTNÝ, Oto. Hypertrofie práva, její aspekty a jak jí čelit. In: Právník: teoretický časopis pro otázky státu a práva. Praha: Ústav státu a práva AV ČR. 619-625 s. ISSN 0231-6625.

²⁵⁶ Seznam nařízení dostupný v přílohách vyhlášky o energetickém štítkování.

energetické unie. Nové nařízení vnímám pozitivně s ohledem na snahu o zjednodušení a větší přehlednost dané právní úpravy, zároveň však přechod na novou kategorizaci je spojen s určitými úskalími, jak uvádím dále.^{257 258}

V důsledku této nové úpravy dochází k návratu původní kategorizace, tj. energetická třída A až G, a tedy opuštění předchozího třídění zahrnující mimo jiné kategorii A+, A++ a A+++. ^{259 260} Problémem současné kategorizace je skutečnost, že většina výrobků byla v kategorii „A“ a tudíž bylo nutné je odlišit plusovým znaménkem, což mohlo spotřebitele mást.²⁶¹

Přechod na novou kategorizaci bude probíhat v postupných časových intervalech dle jednotlivých spotřebičů. Tento proces přechodu na novou stupnici bude probíhat až do roku 2030. Podle čl. 11 odst. 5 písm. b) nařízení o energetických štítcích mělo k přechodu na novou kategorizaci u myček nádobí pro domácnosti, chladících spotřebičů pro domácnosti, praček pro domácnosti, televizních přijímačů, světelných zdrojů a svítidel dojít ke dni 1. března 2021.²⁶² Ostatní výrobky, např. tepelná čerpadla²⁶³, budou až do roku 2030 mít současné štítky, tudíž do té doby bude docházet ke dvojí kategorizaci vedle sebe, což nepovažuji za vhodné, jelikož tím bude oslabována snaha o zjednodušení přehlednosti kategorizace, a lze se domnívat, že bude docházet k matení spotřebitelů.

Problém revize lze taktéž spatřovat v tom, že v prvotní fázi nebudou žádné výrobky odpovídat energetické třídě A, jak vyplývá z čl. 11 odst. 8 nařízení o energetických štítcích „*Při zavedení štítku nebo změně stupnice Komise zajistí, aby se v okamžiku zavedení štítku očekávalo, že do energetické třídy A nebudou spadat žádné výrobky (..)*“. Podle recitálu č. 18 nařízení o energetických štítcích je dokonce možné, že výrobky nepůjde v prvotní fázi zařadit

---

²⁵⁷ Zprávy ze SEVEN. Úspory energie v České republice. 1 s. In svn.cz [online]. [cit. 2018-11-12]. Dostupné z: http://www.svn.cz/assets/files/zpravy_ze_seven/2018/SEVEN_News_1_2018_21_5.pdf

²⁵⁸ Přílohou této předkládané práce je vzor štítku pro bubnovou sušičku prádla tak, jak je uvedeno v příloze č. 2 vyhlášky o energetickém štítkování.

²⁵⁹ Běžný spotřebitel může být v mylné představě, že kategorie A+ automaticky odpovídá úspornému spotřebiči, např. pračky hodnocené jako A+ jsou ty nejméně úsporné. Vedle toho televize hodnocené jako A-A+ jsou i dnes hodnoceny jako velmi úsporné. Z uvedeného vyplývá, že velmi záleží na konkrétním spotřebiči.

²⁶⁰ Nařízení dále ruší předchozí úpravu, která vycházela ze směrnice 2010/30/EU o uvádění spotřeby energie a jiných zdrojů na energetických štítcích výrobků spojených se spotřebou energie a v normalizovaných informacích o výrobku, rovněž jako vyhlášku č. 337/2011 Sb., o energetickém štítkování a ekodesignu výrobků spojených se spotřebou energie.

²⁶¹ KRIVOŠÍK, Juraj.: Testování úspornosti spotřebičů by se mělo přiblížit realitě. In euractiv.cz [online]. [cit. 2019-08-24]. Dostupné z: [https://euractiv.cz/section/energeticka-ucinnost/interview/juraj-krivosik-testovani-uspornosti-spotrebicu-by-se-melo-priblizit-realitem-podminkam-012979/?fbclid=IwAR1qWTNgYg_DmlabKy_uSW7YOYDgp4Pivfp7YNuuZ7NA5F-WuhBqvZITnpY](https://euractiv.cz/section/energeticka-ucinnost/interview/juraj-krivosik-testovani-uspornosti-spotrebicu-by-se-melo-priblizit-realitem)

²⁶² Nové energetické štítky v kostce [online]. [cit. 2019-06-06]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/czech-republic/news/190311_nove_elektronicke_stitky_cs

²⁶³ Viz čl. 11 odst. 5 písm. a) nařízení o energetických štítcích.

ani do kategorie B „(..) *Ve výjimečných případech, kdy se předpokládá rychlejší technologický vývoj, by v okamžiku zavedení štítku s nově změněnou stupnicí žádné výrobky neměly spadat do dvou nejvyšších tříd.*“ Výrobci tak mají legitimní obavy, že ze strany spotřebitelů bude nízká motivace pořizovat spotřebiče v kategorii B či C, přestože velmi pravděpodobně budou úspornější, než třída „A až A+++“ dle předchozí kategorizace.²⁶⁴ Bude tak třeba navýšit energetickou účinnost výrobků tak, aby mohly být podřazeny i pod třídy A až B. Pozitivně hodnotím mechanismus podle čl. 11 odst. 6 nařízení o energetických štítcích, kterým by se mělo předejít situaci, kdy je většina spotřebičů zařazena do třídy A až B a je tak utlumen technologický vývoj.²⁶⁵

S ohledem na výše uvedené jsem pro účely této práce zpracoval tabulky orientačního a neoficiálního přehledu přechodu na novou kategorizaci, která tvoří přílohu č. 3 předkládané práce. Dané tabulky nereflktují změny v požadavcích na výpočet nových tříd, pouze obecně demonstrují cíl nové úpravy podle nařízení o energetických štítcích, tedy přesun z „plusových“ tříd A+ až A+++ do tříd A až G. Podle uvedeného recitálu č. 18 nařízení o energetických štítcích je záměr, aby v okamžiku zavedení nové kategorizace byla třída A (a v případech, kdy se čeká rychlý technologický vývoj i třída B) prázdná, s cílem podnícení technologického pokroku. Je pravděpodobné, že současná třída A+++ bude od roku 2021 odpovídat třídě B, a zároveň současná třída A+ až A by nově odpovídala třídě C. U zbývajících výrobků dojde k přechodu na novou kategorizaci až do roku 2030. V období 2021 – 2030 tak vedle sebe budou existovat dvě kategorizace. Podle jedné bude nejúčinnější třídou pro určité výrobky (např. chladničky) třída B až C. Vedle toho bude dobíhat předchozí kategorizace pro výrobky jiné, např. kotle, které budou mít stále nejúčinnější třídu A+++.

V současné době však nelze bez dalšího říct, jaké budou konkrétní přesuny, zdali opravdu dnešní A+++ bude nově odpovídat třídě B apod. z důvodu nedostatku informací, jaké budou vstupní parametry a výpočty, z tohoto důvodu jsou v příloze uvedené tabulky velmi orientačního charakteru.²⁶⁶

---

²⁶⁴ Změna legislativy v oblasti energetického štítkování výrobků. In mpo.cz [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/energetika/energeticka-ucinnost/zmena-legislativy-v-oblasti-energetickeho-stitkovani-vyrobku--230994/>

²⁶⁵ „Pokud jde o výrobky, u nichž může Komise dále změnit stupnici štítků v souladu s odstavcem 3, provede Komise přezkum štítku za účelem změny stupnice, pokud se domnívá, že: a) 30 % kusů modelů patřících do skupiny výrobků prodaných na trhu Unie spadá do nejvyšší energetické třídy A a lze očekávat další technologický vývoj, nebo b) 50 % kusů modelů patřících do skupiny výrobků prodaných na trhu Unie spadá do dvou nejvyšších energetických tříd A a B a lze očekávat další technologický vývoj.“

²⁶⁶ Konzultováno prostřednictvím emailové komunikace dne 20. srpna 2019, s ředitelem společnosti SEVEN, panem Ing. Jurajem Krivošíkem, MA., který se problematice energetického štítkování dlouhodobě věnuje.

Databáze výrobků

Nařízení ve svém článku 12 zřizuje databázi výrobků s informacemi o výrobcích uvedených na trh a jejich štítcích (tzv. *EPREL*, z angl. *European product database for energy labelling*). **Daná databáze má usnadnit výběr a obecně porovnání mezi jednotlivými výrobky a přispět k výběru toho nejvíce energeticky účinného, a tedy úsporného. Povinnost vkládat údaje do databáze je na straně dodavatelů, kdy na úrovni České republiky má v dané věci kontrolní působnost Státní energetická inspekce.²⁶⁷ Působností Státní energetické inspekce je mimo jiné kontrola technických parametrů výrobků a dodržování norem.** Kromě výše uvedeného nařízení Evropská komise v březnu tohoto roku schválila taktéž novou vizualizaci energetických štítků pro vybrané spotřebiče. Ty budou obsahovat QR kód, po jehož načtení bude umožněn přístup k informacím právě z dané databáze.²⁶⁸

Ve věci zmíněné databáze jsem se obrátil na Státní energetickou inspekci k podání bližších informací. Státní energetická koncepce sdělila následující:

„Od 1. ledna 2019 má dodavatel dle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1369 ze dne 4. 7. 2017 (dále „Nařízení“), kterým se stanoví rámec pro označování energetickými štítky a zrušuje směrnici 2010/30/EU, povinnost před uvedením na trh kusu nového modelu výrobku spojeného se spotřebou energie, zadat informace o tomto modelu do veřejné části databáze výrobků a do její části věnované souladu. Dodavatel má povinnost zajistit přesnost údajů na energetických štítcích a v informačních listech výrobků, které poskytuje, a vyhotoví technickou dokumentaci, jež umožní tuto přesnost posoudit. Do databáze výrobků je pak povinen zadat tyto informace uváděných na štítcích a informačních listech. Veřejná část databáze a internetový portál obsahují informace dle Přílohy I „Nařízení“ a povinné zvláštní části technické dokumentace, jež dodavatel zadává do databáze, zahrnují doklady dle odst. 4 čl. 12 „Nařízení“. V současné době je tedy povinností dodavatele do databáze zadávat úplné a přesné informace o výrobcích v rozsahu dle „Nařízení“. Státní energetická inspekce, která provádí dozor nad dodržováním právních předpisů spojených s energetickým štítkováním, v současné době nemá do databáze přístup. Databáze výrobků je zatím přístupná pouze dodavatelům výrobků, kteří

---

²⁶⁷ Nové nařízení EP a rady EU pro označování energetickými štítky. In Tzb-info.cz [online]. 2017 [cit. 2018-11-03]. Dostupné z: <https://www.tzb-info.cz/121728-nove-narizeni-ep-a-rady-eu-pro-oznacovani-energetickymi-stitky>

²⁶⁸ Nové energetické štítky v kostce [online]. [cit. 2019-06-06]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/czech-republic/news/190311_nove_elektronicke_stitky_cs

do ní zadávají informace o nových modelech. Pro orgány dohledu nad trhem a pro veřejnost bude databáze výrobků přístupná až po 1. 4. 2019.“^{269 270}

Životní cyklus a lidský faktor

Jak jsem uvedl dříve v této práci, **problematika energetické účinnosti v širším slova smyslu zahrnuje rovněž celý životní cyklus a lidský faktor**. Je tak nutné s ohledem na dopady na životní prostředí nejen jejich energetickou účinnost, tedy např. jejich energetickou spotřebu, ale účinnost od vyrobení po jejich technologické dožití, včetně problematiky znovupoužitelných materiálů apod. **Jak v rámci budov, tak i spotřebičů by měl být zohledněn celý životní cyklus**. Na mezinárodní úrovni je životní cyklus regulován pomocí mezinárodních standardů ISO, jež rozřazují produkty do tří kategorií, kategorie I až kategorie III. S ohledem na výše uvedený paralelní systém certifikace budov, i ve vztahu k výrobkům existují určité dobrovolné certifikace či štítky. Příkladem lze uvést Ekoznačku Evropské unie dle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 66/2010 ze dne 25. listopadu 2009 o ekoznačce EU.²⁷¹ Jedná o dobrovolný nástroj, který představuje a demonstruje dopad služeb či produktů na životní prostředí v průběhu jejich celého životního cyklu.²⁷²

Rovněž lidský faktor ve vztahu k užívání spotřebičů významně ovlivňuje jejich účinnost. Lidé nemají zpravidla dostatek informací a povědomí o tom, jak hospodárně spotřebiče používat, a tak např. ohřívají mnohem více vody ve varné konvici, než ve skutečnosti potřebují. Bylo by tak vhodné, aby se více do podvědomí rozšířila znalost toho, jaké velikosti nádob používat, vhodná teplota ohřevu a chlazení apod. Dále pak po technologickém dožití spotřebičů pořídit úspornější variantu. Ekonomická návratnost je poměrně vysoká, u výměny staré lednice za novou, energeticky úspornou, se udává návratnost po zohlednění na pořízení nové lednice cca 5 let.²⁷³

---

²⁶⁹ Zpráva Státní energetické inspekce ze dne 8. března 2019 reagující na moji zprávu ze dne 25. února 2019, značka SEI-1198/2019/90.212-3. Zpráva byla vyřízena B. Adákovou a Ing. Milošem Strašákem. Tato zpráva je přílohou předkládané práce.

²⁷⁰ Pro veřejnost bude zpřístupněna během roku 2019, nejspíše na podzim (původně mělo ke zpřístupnění dojít 1. dubna 2019). European product database for energy labelling [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/energy-label-and-ecodesign/european-product-database-energy-labelling_cs

²⁷¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 66/2010 ze dne 25. listopadu 2009 o ekoznačce EU [online]. [cit. 2019-06-25]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32010R0066&from=EN>

²⁷² Eco-efficient construction and building materials: life cycle assessment (lca), eco-labelling and case studies. Philadelphia, PA: Woodhead Pub., 2014. 3,100 s. ISBN 978-0-85709-767-5.

²⁷³ BELICA, Petr. Průvodce energetickými úsporami a obnovitelnými zdroji energie. Valašské Meziříčí: Regionální energetické centrum ve spolupráci s TG Tisk, 2006. 58-60 s. ISBN 8090368018.

Rozhodnutí SDEU ve věci energetických štítků vysavačů

Rozsudkem Tribunálu SDEU ze dne 8. 11. 2018 došlo ke zrušení nařízení Komise v přenesené pravomoci č. 665/2013 ze dne 3. května 2013, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/30/EU, pokud jde o uvádění spotřeby energie na energetických štítcích vysavačů ke dni 18. ledna 2019, ve věci T-544/13 RENV, mezi Dyson Ltd a Evropskou komisí.²⁷⁴ **Předmětem sporu bylo nesprávné zařazování vysavačů do energetických tříd z důvodu toho, že metodika, dle které byly vysavače zařazeny do energetických tříd, nekoresponduje s podmínkami jejich skutečného používání, jelikož byla jejich energetická účinnost měřena s prázdnou schránkou na prach.**²⁷⁵ V návaznosti na zrušení uvedeného nařízení vydala jak Evropská komise, tak Státní energetická inspekce vyjádření k dané situaci. Dle oznámení Evropské komise „*Rozsudek nemá dopad na požadavky na ekodesign vysavačů ani na požadavky na uvádění spotřeby energie na energetických štítcích jiných výrobků.*“²⁷⁶ Státní energetická inspekce doplňuje, že s ohledem na připravované nové nařízení a jistou legislativní mezeru nemá v úmyslu sankcionovat dodavatele a obchodníky za nesprávné užívání energetických štítků.²⁷⁷

4.5 Shrnutí

Hlavní předpisy EU ve vztahu k energetické účinnosti, respektive náročnosti, jsou směrnice o energetické účinnosti, směrnice o energetické náročnosti budov a nařízení o energetických štítcích. Směrnice o energetické účinnosti má za cíl zvýšit energetickou účinnost napříč celým energetickým řetězcem. Směrnice o energetické náročnosti budov souhrnně upravuje energetickou náročnost budov, včetně jejich certifikace. Budovy jsou stěžejní z hlediska energetické náročnosti, jelikož jsou považovány za hlavní zdroj energetických úspor.

---

²⁷⁴ Rozsudek Tribunálu (pátého senátu) 8. listopadu 2018 (*) „Směrnice 2010/30/EU – Uvádění spotřeby energie a jiných zdrojů na energetických štítcích výrobků spojených se spotřebou energie a v normalizovaných informacích o výrobku – Nařízení Komise v přenesené pravomoci, kterým se doplňuje směrnice – Uvádění spotřeby energie na energetických štítcích vysavačů – Podstatný prvek zmocňovacího aktu“ Ve věci T-544/13 RENV, [online]. [cit. 2019-06-25]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=5EA6E3BBC9D87B48DF0BAC691B727680?text=&docid=207462&pageIndex=0&doclang=cs&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=11492444>

²⁷⁵ Zrušení nařízení č. 665/2013 ke štítkování vysavačů [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/energetika/energeticka-ucinnost/ekodesign-a-energeticke-stitkovani-vyrobu/zruseni-narizeni-c--665-2013-ke-stitkovani-vysavacu--243484>

²⁷⁶ Oznámení o zrušení nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 665/2013, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/30/EU, pokud jde o uvádění spotřeby energie na energetických štítcích vysavačů (2019/C 96/08) [online]. [cit. 2019-06-25]. Dostupné z: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0313\(02\)&from=CS](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0313(02)&from=CS)

²⁷⁷ Zrušení nařízení o energetickém štítkování vysavačů [online]. [cit. 2019-06-25]. Dostupné z: <https://www.cr-sei.cz/?p=4652>

Problematickou otázkou je, zdali tyto regulace energetické náročnosti budov již příliš nezasahují do vlastnického práva jejich vlastníků. Komplikovaná je taktéž oblast historických budov, kdy je nutné renovovat obzvláště citlivě s důrazem na zachování jejich historického rázu.

Jedním z administrativně-právních nástrojů jsou tzv. standardy, tedy určitý technický požadavek budov jakožto i spotřebičů, kdy se jedná o silný projev informační povinnosti. Budovy jsou z hlediska energetické náročnosti hodnoceny především prostřednictvím průkazu energetické náročnosti budov a dále pak prostřednictvím energetického auditu. Průkaz budovu zařadí do třídy energetické náročnosti. Za určitých okolností je možné průkaz nevyhotovovat či nahradit vyúčtováním energií. Vedle průkazu je komplexnějším nástrojem energetický audit, který ovšem dopadá na užší okruh subjektů a situací. Kromě budovy lze energetický audit vyhotovit i pro tzv. energetické hospodářství. Výhodou jsou přesnější informace, neboť audit zahrnuje údaje jako skutečné užívání objektu, tedy ovlivnění např. lidským faktorem či místními klimatickými podmínkami. Energetické štítky spotřebičů obdobně jako průkaz třídí spotřebiče do tříd dle energetické účinnosti. Za úskalí lze považovat určitou nesrozumitelnost kategorizace z důvodu plusového znaménka za písmenem „A“, od kterého nové nařízení o energetických štítcích upouští. Určité obavy lze mít z dvojí kategorizace do roku 2030, rovněž jako z toho, že v prvotní fázi nepůjde zařadit výrobky minimálně do třídy A. Spotřebitelé jednoznačně při výběru domácích spotřebičů zohledňují jejich třídu energetické náročnosti. Taktéž zájemci o nemovitost čím dál více vnímají jejich zařazení do třídy energetické náročnosti. Energetický audit je spíše specifický nástroj, jehož využití je méně frekventované, oproti tomu průkaz energetické náročnosti budov a energetické štítky spotřebičů jsou stěžejními nástroji poskytující informace o energetické náročnosti budov a spotřebičů.

Velmi zajímavý je paralelní mimoprávní systém certifikace, který existuje vedle veřejného práva. V oblasti tzv. udržitelné architektury jsou určité sdružující organizace, které po splnění podmínek udělují tuto mimoprávní certifikaci. Rovněž u spotřebičů existují dobrovolné štítky, prokazující jejich dopad na životní prostředí. Dané lze považovat za projev tzv. živého práva, kdy síla přesvědčení společnosti převažuje nad právní regulací a represemi. Dále pak se na poli energetické účinnosti začínají formovat zajímavé spory. Příkladem je spor Evropské komise s Českou republikou v důsledku nesprávného plnění směrnice o energetické náročnosti budov. Předmětem sporu je nedostatečné vystavení energetické certifikace u budov užívaných orgány veřejné moci a budov, které často navštěvuje veřejnost. Zajímavé je taktéž rozhodnutí SDEU ve sporu výrobce vysavačů společnosti Dyson Ltd s Evropskou komisí, z důvodu nesprávně

použité metodiky pro měření energetické účinnosti vysavačů. V důsledku tohoto rozhodnutí došlo ke zrušení nařízení o uvádění spotřeby energie na energetických štítcích vysavačů.

5 Ekonomické nástroje

5.1 Energetické služby

V situacích, kdy selhává fungování trhu v důsledku převažování ekonomických zájmů nad těmi ekologickými, mohou ekonomické nástroje jako projekty energetických služeb a dotační programy sehrát významnou roli s cílem jeho narovnání a postavení ekologického hlediska na roveň toho ekonomického.

Energetické služby se zaručenými úsporami (*EPC, z angl. energy performance contracting*) jsou legislativně zakotveny především v čl. 18 směrnice o energetické účinnosti a dále dle zákona o hospodaření energií. Energetickou službou se dle rozumní dle ustanovení § 2 odst. 2 písm. o) „činnosti, jejichž účelem je ověřitelné a měřitelné nebo výpočtem stanovené zvýšení účinnosti užití energie nebo jejichž účelem jsou úspory spotřeby energie prostřednictvím energeticky účinných technologií nebo provozní činností, údržbou nebo kontrolou“ a dále pak smlouvo o energetických službách se rozumí dle ustanovení § 2 odst. 2 písm. p) „smluvní ujednání mezi příjemcem a poskytovatelem energetických služeb o opatření ke zvýšení účinnosti užití energie, ověřované a kontrolované během celého trvání smluvního závazku, kdy jsou náklady na toto opatření placeny ve vztahu ke smluvně stanovené míře zvýšení účinnosti užití energie nebo k jinému dohodnutému kritériu energetické náročnosti, například finančním úsporám“²⁷⁸. Blíže pak smlouvy o energetických službách upravuje ustanovení § 10e násl. zákona o hospodaření energií. **Tyto služby jsou metodou, kdy je smluvně zaručena úspora s cílem snížit náklady na provoz daného objektu bez nutnosti, aby vlastník objektu vynaložil vlastních finančních prostředků.** Metoda EPC je poskytována specializovanými subjekty, firmy poskytující energetické služby, tzv. ESCO (*z angl. Energy Service Company*).²⁷⁹

Princip energetických služeb lze zjednodušit jako investice ESCO subjektu do nových opatření, která mají zvýšit energetickou účinnost, a příjemce dané služby následně tyto finanční prostředky ESCO subjektu splácí až z generovaných úspor provozních nákladů na objekt. Jde tedy o to, že ESCO projekty napravují zejména ty situace, kdy jsou vlastníci objektů neochotni z jakéhokoliv důvodu do energeticky úsporných opatření investovat, předním důvodem

²⁷⁸ Tato legální definice prakticky kopíruje definici dle čl. 2 odst. 7 směrnice o energetické účinnosti.

²⁷⁹ Seznam firem ESCO je spravován MPO, s ohledem pak na ustanovení § 10f zákona o hospodaření energií. Energetické služby. In mpo.cz [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/energetika/energeticka-ucinnost/energeticke-sluzby/>

však bude zpravidla nedostatek finančních prostředků.²⁸⁰ Právě tuto regulaci určitých situací lze považovat za jednu z funkcí ekonomických nástrojů, tj. pozitivní stimul na adresáta.

Uvedená směrnice se ve svém článku 18 zaměřuje na podporu trhu v oblasti energetických služeb a na přístup malých a středních podniků na tento trh. **Článek 18 této směrnice ukládá členským státům povinnost trh energetických služeb podporovat.** Projevem uvedené podpory trhu je uveřejnění vzorové smlouvy pro uzavírání smluvních vztahů s poskytovateli energetických služeb na webu MPO.²⁸¹

Je však třeba upozornit na určité překážky, s kterými se EPC projekty potýkají a je tak bráněno v jejich maximálním využití. **Vedle problematiky např. organizačních složek státu považují za překážku taktéž nedostatečnou informovanost a důvěru v EPC služby. Hlavním nedostatkem je nemožnost organizačních složek státu metodu EPC uplatnit.**²⁸² **Velký prostor pro uplatnění energetických služeb spatřují na poli veřejných zakázek. Vzorem by nám mohlo být např. Dánsko, kde je oblast energetických úspor na velmi vysoké úrovni. Dánsko lze považovat za průkopníka v rámci tzv. zelených veřejných zakázek,** kdy je důraz kladen na energetickou spotřebu a dopad na životní prostředí.²⁸³ Do budoucna bych viděl prostor uplatnění energetické účinnosti, respektive energetických úspor, jako klíčového kritéria v rámci zadávání veřejných zakázek tak, aby zadavatel nebyl povinen vybrat ekonomicky nejvýhodnější nabídku, pokud by se ukázala jako velmi ekologicky nevyhovující. Současný zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen zákon o **zadávání veřejných zakázek**) umožňuje zadavateli vedle ekonomického hlediska hodnotit i jiná. Například v rámci stanovení kvalifikačních předpokladů je možné okruh dodavatelů zúžit tím způsobem, že se po nich vyžaduje držení určitých environmentálních certifikátů.²⁸⁴ Pozitivně hodnotím usnesení vlády č. 531/2017 o Pravidlech uplatňování odpovědného přístupu při zadávání veřejných zakázek a nákupech státní

---

²⁸⁰ Příkladnými projekty z posledních let bych uvedl např. renovaci České filharmonie – Rudolfinum, které v roce 2015 prošlo modernizací v rámci EPC projektu. Energetické služby se zaručeným výsledkem (EPC) [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: https://www.mpo.cz/assets/cz/energetika/energeticka-ucinnost/energeticke-sluzby/2017/8/EPC-brochure_FINAL.pdf

²⁸¹ Vzorová smlouva o poskytování energetických služeb se zaručeným výsledkem pro veřejné zadavatele. In mpo.cz [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: https://www.mpo.cz/assets/cz/energetika/energeticka-ucinnost/energeticke-sluzby/2017/8/Vzorova_SES_ZZVZ-2017.pdf

²⁸² Problémem je mimo jiné skutečnost, že organizační složky státu nemohou přijímat či poskytovat úvěry, k tomuto více zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.

²⁸³ Public procurement – Study on administrative capacity in the EU Denmark Country Profile [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/how/improving-investment/public-procurement/study/country_profile/dk.pdf

²⁸⁴ Srov. ustanovení § 94 odst. 1 zákona o zadávání veřejných zakázek: „*Jestliže má zadavatel požadavky na vlastnosti dodávek, služeb nebo stavebních prací například z hlediska environmentálního nebo sociálního, může v zadávací dokumentaci požadovat předložení určitého osvědčení, že příslušné stavební práce, služby nebo dodávky požadovaným vlastnostem vyhovují*“.

správy a samosprávy.²⁸⁵ Z daného usnesení se vyplývá povinnost vypracovat metodiku, která má přispět k environmentálně odpovědným zadavatelům.²⁸⁶

Pozitivně lze vnímat činnost ze strany státu v možnosti poskytování výhodných půjček na energetická opatření či daňová zvýhodnění. Pro obyčejného uživatele budovy není jednoduché zhodnotit, zdali budova je energeticky náročná či nikoliv. Typickým impulsem a motivací k úsporným opatřením je účet za energie, nicméně, tento účet může být ovlivněn předně lidským faktorem a nemusí tak být zcela směrodatný ve vztahu ke skutečné energetické náročnosti budovy. Zde je pak velmi důležitá úloha certifikace jak spotřebičů, tak budov, prostřednictvím průkazu energetické náročnosti budov, energetického auditu či energetických štítků, což by mělo poskytnout skutečné zhodnocení.²⁸⁷

5.2 Dotační programy

Podpůrnými nástroji jsou dotační programy, jejichž hlavním účelem je snaha o vyrovnání dvou naproti sobě stojících hledisek, a to hlediska ekologického, což je snaha co nejvíce spořit energie, a hlediska ekonomického, tedy co nejméně investovat. Obecně je možné zvyšování energetické účinnosti vnímat jako možnost dlouhodobé investice s cílem snížit spotřebu energií. Stát se pokouší motivovat pořizování energeticky úsporných opatření prostřednictvím dotačních programů převážně hrazených z unijních prostředků. Účelem dotačních programů je taktéž snaha zejména zkrátit dobu návratnosti investovaných prostředků a tím více motivovat k jejich pořizování.

Česká republika má k dispozici více než 50 mld. korun z evropských strukturálních fondů, které v období do roku 2020 může využít k opatřením na podporu zvyšování energetické účinnosti. Jako příklady těchto dotačních programů lze uvést Operační program Podnikání a inovace a konkurenceschopnost, Operační program Životní prostředí či Nová zelená úsporám. Problémem jsou často nepřiměřená administrativní náročnost či nevhodně stanovená hodnotící kritéria. Jak je uvedeno dále, problémem pak může být, že dotační program je zaměřen pouze

---

²⁸⁵ Usnesení vlády České republiky ze dne 24. července 2017 č. 531 o Pravidlech uplatňování odpovědného přístupu při zadávání veřejných zakázek a nákupch státní správy a samosprávy [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/RCIAAPNEQ20J>

²⁸⁶ Zajímavým je rozsudek Soudního dvoru Evropské unie, věc C-513/99, ze kterého se podávají podmínky použití ekologičnosti jako hodnotící kritérium. Rozsudek Soudního dvora ze dne 17. září 2002. Concordia Bus Finland Oy Ab, původně Stagecoach Finland Oy Ab, proti Helsingin kaupunki a HKL-Bussiliikenne. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce: Korkein hallinto-oikeus - Finsko. Věc C-513/99. [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:61999CJ0513>

²⁸⁷ DALL'Ò, Giuliano. Green energy audit of buildings: a guide for a sustainable energy audit of buildings. London: Springer, 2013. Green energy and technology. 9 s. ISBN 9781447150633.

na jeden aspekt či jednu vlastnost. Takto např. dotační programy zaměřené pouze na zateplení objektů nezohlednily aspekt větrání či ventilace.²⁸⁸

Dotační programy lze dělit na programy investiční podpory a neinvestiční podpory.

Investiční podpora může směřovat jak na podnikatelský sektor, např. program ENER G či Operační program podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, tak i na sektor veřejné správy, např. program EFEKT. Vedle toho programy neinvestiční podpory směřují především na podporu ve fázi přípravy projektu.²⁸⁹

Příklady dotačních programů

Nová Zelená úsporám je program Ministerstva životního prostředí spravován Státním fondem životního prostředí ČR. Cílem tohoto programu je podpora energetických úspor v rámci rekonstrukcí bytových jednotek a rodinných domů. Finanční prostředky pro realizaci tohoto projektu byly získány prodejem emisních povolenek.²⁹⁰ Financování samotného programu tak probíhá prostřednictvím státního rozpočtu České republiky.²⁹¹

EFEKT je státním programem na podporu úspor energie vyhlášeným MPO s cílem realizovat priority SEK.²⁹² Primárně tento program směřuje podporu do oblasti energetických služeb. Jedná se o doplňkový program vůči operačním a národním energetickým programům. Financování tohoto programu probíhá v souladu s ustanovením § 13 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.²⁹³ V současnosti probíhá nový EFEKT, tzv. EFEKT 2 pro období 2017 – 2021 podporující investiční i neinvestiční projekty. Kupříkladu je v rámci EFEKT 2 podporován tzv. energetický management či aplikace EPC projektů.

---

²⁸⁸ Dotace na úspory energie. In mpo.cz [online]. [cit. 2019-06-06]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/energetika/dotace-na-uspory-energie/>

²⁸⁹ Možnosti podpory v oblasti úspor energie. In mpo.cz [online]. [cit. 2019-06-06]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/energetika/dotace-na-uspory-energie/moznosti-podpory-v-oblasti-uspory-energie--233023/>

²⁹⁰ Dle zákona č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, ve znění pozdějších předpisů v rámci EU ETS v období 2013 – 2020

²⁹¹ Nová zelená úsporám. In novazelenausporam.cz [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: <http://www.novazelenausporam.cz/zadatele-o-dotaci/rodinne-domy/3-vyzva-rodinne-domy/o-programu-3-vyzva/>

²⁹² EFEKT 2017 – 2021. In mpo-efekt.cz [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: <https://www.mpo-efekt.cz/cz/programy-podpory/54039>

²⁹³ Citované ustanovení § 13 odst. 2 zákona o rozpočtových pravidlech: „Výši účasti státního rozpočtu na financování programu stanoví na základě posouzení dokumentace programu a) vláda, je-li účast státního rozpočtu nejméně 5 000 000 000 Kč, b) ministerstvo, je-li účast státního rozpočtu nižší než 5 000 000 000 Kč.“

Operační program životní prostředí 2014 – 2020 cílí na podporu aktivit prostřednictvím tzv. prioritních os.²⁹⁴ Tento program je v působnosti MŽP. Pro období 2014 – 2020 je pět prioritních os: zaprvé zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní, zadruhé zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech, zatřetí odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika, začtvrté ochrana a péče o přírodu a krajinu a konečně zapáté energetické úspory. V rámci poslední zmíněné prioritní osy – energetické úspory, je možné získat finanční prostředky jednak za účelem snížení energetické náročnosti veřejných budov, jednak pro účel zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie při výrobě tepla a elektřiny, včetně účinného nakládání s odpadním teplem.²⁹⁵ **V současné době ve vztahu k energetickým úsporám lze jako příklad uvést 135. výzvu prioritní osy 5 – energetické úspory, jejímž cílem je snížení energetické náročnosti budov a zároveň vyšší podíl využívání obnovitelných zdrojů energie v budovách ústředních vládních institucí.**²⁹⁶ Adresáty této výzvy jsou tak předně organizační složky státu. Vedle toho považují za správné rozšiřování oblastí, do kterých aktuální výzvy směřují, zejména pak možnost poskytnutí dotací nově na renovace vnitřního prostředí, zejména osvětlení a systému vytápění a chlazení.²⁹⁷

Návratnost investic

Návratnost investic, tedy hlavní projev ekonomického hlediska, je důležitý faktor, který hraje velkou roli při analýze zamýšlených energeticky úsporných opatření. Je dále třeba investice vnímat tak, že přispívají k delší životnosti a menší závadnosti budov.²⁹⁸ V rámci analýzy porovnání nákladů a výnosu nepochybně slouží jako relevantní podklad hodnoty z environmentální analýzy, přičemž však dopady na životní prostředí jsou standardně posuzovány jako fyzický dopad, než jaký dopad bude v ekonomické a sociální sféře. Samotná environmentální analýza je pak typicky tvořena zohledněním nejen platné, ale i zamýšlené legislativy a souvisejících požadavků a standardů, které je třeba dodržet. Cílem takové analýzy

---

²⁹⁴ Podporované oblasti. In opzp.cz [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: <https://www.opzp.cz/o-programu/podporovane-oblasti/>

²⁹⁵ Prioritní osa 5 Energetické úspory. In opzp.cz [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: <https://www.opzp.cz/o-programu/podporovane-oblasti/prioritni-osa-5/>

²⁹⁶ Specifický cíl: 5.3 – Snižet energetickou náročnost a zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie v budovách ústředních vládních institucí. In opzp.cz [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: <https://www.opzp.cz/nabidka-dotaci/detail-vyzvy/?id=147>

²⁹⁷ Stovky veřejných budov po celém Česku budou spotřebovávat méně energie. In Enviweb.cz [online]. [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: <http://www.enviweb.cz/113993>

²⁹⁸ GRYGERA, Filip a Alice KUPČEKOVÁ. Bydlete úsporně: jak investovat do energetických úspor a získat dotaci v programu Zelená úsporám. Brno: Computer Press, 2010. 40 s. ISBN 978-80-251-2857-2.

je vyhodnocení uvedeného a předložení alternativ a jejich analýza a zároveň pokusit se přijít s nevhodnějším a nejefektivnějším řešením.²⁹⁹

Otázka nevhodnosti dotací

Jako příklad nevhodně nastavených dotací uvedu problematiku zateplování. V obecné rovině považuji za pozitivní snahu o zateplování budov, nicméně, existují určitá rizika, která je třeba reflektovat. Budovu je nutné zateplit kvalitně, aby následně nedocházelo k tvorbě plísní, což je bohužel častý důsledek nekvalitně či nevhodně provedeného zateplení. Vhodné a doporučené je realizaci zateplení kombinovat s kvalitními okny, která mají např. zateplené rámy, rovněž jako se systémem nuceného větrání s rekuperací tepla. **Nebezpečným úskalím dotačních programů je stavění do popředí pouze jedné vlastnosti, v důsledku čehož dochází k jednostranným opatřením bez zohlednění ostatních vlastností budovy.**³⁰⁰ Je tak žádoucí, aby samotné dotační programy zohledňovaly budovu jako celek včetně veškerých jejích vlastností. Jako možné řešení považuji možnost, kdy by již v rámci žádosti o udělení dotace bylo zkoumáno, zdali opatření směřující na určitou vlastnost budovy neohrozí funkčnost celku. Zejména pak sídliště jsou v České republice vysoce energeticky náročný sektor s velkým potenciálem energetických úspor. Vláda každoročně schvaluje Státní program na podporu úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energie, jenž cílí i na renovace právě sídlišť.³⁰¹

5.3 Shrnutí

Energetické služby se zaručenými úsporami jsou zajímavým ekonomickým nástrojem. Jde o metodu poskytovanou specializovanými společnostmi poskytující energetické služby. Energetická úspora je smluvně garantována a vlastník budovy nemusí vynaložit vlastní finanční prostředky. Princip služby spočívá v investici těchto specializovaných společností do energeticky úsporných opatření a příjemce této služby náklady na tato opatření splácí až z následných energetických úspor. Tuto službu tak lze vnímat jako narovnání selhávání trhu, kdy vlastníci objektů mnohdy nemají motivaci do energeticky úsporných opatření investovat. Existují však jisté překážky, které brání většímu rozsahu těchto projektů. Příkladem organizační složky státu nemohou metodu EPC uplatnit z důvodu nemožnosti přijímat či poskytovat úvěr. Jako inspirace

---

²⁹⁹ Ekonomické hodnocení projektů a politiky v oblasti životního prostředí: praktický průvodce. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2000. 27,53 s. ISBN 80-245-0009-4.

³⁰⁰ GEBAUER, Pavel, LOUŽEK, Marek, ed. Domy s nulovou spotřebou energie: geniální návrh, nebo nesmyslná regulace EU? : sborník textů. Praha: CEP - Centrum pro ekonomiku a politiku, 2012. Ekonomika, právo, politika. 8,30 s. ISBN 978-80-87460-09-2.

³⁰¹ DAHLSVEEN, Trond, Dušan PETRÁŠ a Jiří HIRŠ. Energetický audit budov. Bratislava: Jaga group, 2003. 32 s. ISBN 80-88905-86-9.

nám může posloužit situace v Dánsku, zejména pak tamější zákon o veřejných zakázkách, který staví do popředí energetickou spotřebu a dopad na životní prostředí jako hodnotící kritérium.

Vedle energetických služeb jsou významným ekonomickým nástrojem dotační programy, které se taktéž snaží kompenzovat tržní selhávání, zejména pak snižovat dobu návratnosti investic. Příkladem dotačního programu je Nová zelená úsporám ve snaze podporovat renovace bytů a domů, finanční prostředky pro tento program byly získány prodejem emisních povolenek. Program EFEKT směřuje podporu do oblastí uvedených energetických služeb a obecně EPC projektů. Operační program životního prostředí 2014 – 2020 je rozdělena do pěti prioritních os, přičemž pátou osou jsou energetické úspory ve vazbě na zvyšování energetické účinnosti.

Dotace je však nutné správně regulovat a nastavit, jinak se mohou minou účinku. Příkladem mohou být dotace směřující do oblasti zateplování domu. Tyto dotace byly zaměřeny pouze na jednu vlastnost budovy bez zohlednění dalších vlastností, např. větrání. V důsledku nevhodného či nekvalitního zateplení došlo k narušení jiných vlastností a negativním důsledkem je tak například tvorba plísní. Je tak zjevné, že i nastavení rozsahu a způsobu dotace je komplikovaná záležitost, které by měla předcházet analýza zkoumající veškeré vlastnosti budovy a vyhodnocení, zdali opatření, na které míří daná dotace, je v daném případě použitelné.

Závěr

Energetickou účinnost je nutné považovat za jedinečný zdroj energie. Na pozadí rostoucí spotřeby energií je ohrožen jeden z hlavních principů ochrany životního prostředí, trvale udržitelný rozvoj, v důsledku nadměrné spotřeby neobnovitelných zdrojů. Snahou o zvyšování energetické účinnosti tak je energie šetřit, v ideálním případě vůbec nespotřebovat. Energetickou účinnost je nutné zohlednit a zvyšovat napříč celým energetickým řetězcem. Tedy jak od samotné výroby, tak po problematiku odpadů. Je tak zřejmé, že do oblasti energetické účinnosti spadá problematika zpětného odběru odpadů a ekodesignu, včetně oběhového hospodářství. V těchto případech je snaha o co největší opětovné použití materiálů a výrobků, včetně možnosti jejich jednoduché opravy. V rámci oběhového hospodářství je cílem zohlednit celý životní cyklus výrobků. Taktéž lze do oblasti energetické účinnosti zahrnout tzv. nejlepší dostupné techniky, příkladem mohou být emisní normy ve vztahu k motorovým vozidlům z hlediska emisí či emisní třídy pro spalovací stacionární zdroje. V tomto případě je snaha o vyšší energetickou účinnost motivována předně kvalitnějším ovzduším. V neposlední řadě lze za součást oblasti energetické účinnosti považovat i tzv. chytré sítě.

Zvyšování energetické účinnosti je jedním z hlavních prostředků energetické politiky s cílem vytvořit EU, včetně České republiky, energeticky bezpečnější, nezávislejší, konkurenceschopnější a udržitelnější. Snaha EU o vytvoření energetické unie je motivována zejména snahou o vyšší energetickou bezpečnost a nezávislost. Výhledovým cílem EU je přechod na čistou energii a nízkouhlíkové hospodářství. Pro Českou republiku je zvyšování energetické účinnosti příležitostí, jak snížit její vysokou energetickou náročnost a zároveň její energetickou závislost. Ve vztahu k obnovitelným zdrojům energie je Česká republika do jisté míry limitována jejími místními klimatickými podmínkami.

Zvyšování energetické účinnosti je regulováno prostřednictvím právních nástrojů koncepčních, administrativně-právních a ekonomických. Koncepčními nástroji se rozumí výhledové strategie, určující priority a cíle. Problematická u koncepčních nástrojů je jejich závaznost. Na mezinárodní úrovni je vedle Pařížské dohody významnou koncepcí Agenda 2030 přijatá na Valném shromáždění OSN v roce 2015 s cílem propojit ekonomické, ekologické i sociální hlediska. Hlavní koncepcí na unijní úrovni je Strategie Evropa 2020, která k roku 2020 vymezuje priority a cíle energetické politiky, předně s ohledem na snížení produkce skleníkových plynů, vyšší podíl užívání obnovitelných zdrojů energie a zvyšování energetické účinnosti. Tato koncepce je pro následující dekádu k roku 2030 aktualizována s tím, že jsou cíle více ambiciózní.

Evropská unie má taktéž koncepci až k roku 2050, která je však v současné době spíše podpůrného charakteru. Jedná se o tzv. energetický cestovní plán. Hlavními koncepcemi České republiky jsou SEK a NAPEE, které určují priority a směřování národní energetické politiky. Ve vztahu ke SEK lze vnímat pozitivně snahu o její větší závaznost. V současné době je v přípravném řízení NEKP, který má být jednou z hlavních koncepcí k roku 2030, a spolu se Strategickým rámcem České republiky pro rok 2030 provádět Agendu 2030 do národních podmínek.

Administrativně-právní nástroje energetické účinnosti, vedle těch koncepčních, již stanovují konkrétní požadované chování včetně souvisejících povinností, prostřednictvím zejména zákazů, příkazů a omezení a dále způsobu jejich vymožení. Za klíčový administrativně-právní nástroj považují tzv. standardy, tedy prostředek garance určitých vlastností ve vztahu k energetické spotřebě a nákladům. Za takové standardy lze považovat jak průkaz energetické náročnosti budov, energetický audit, tak i označování spotřebičů energetickými štítky. Průkaz energetické náročnosti budov a energetický audit hodnotí budovy, respektive energetické hospodářství, z hlediska jejich energetické náročnosti. Předností energetického auditu jsou konkrétnější a skutečnosti více odpovídající údaje, jelikož v rámci energetického auditu jsou oproti průkazu energetické náročnosti budov zohledněny taktéž např. místní klimatické podmínky.

Energetické štítky spotřebičů, podobným způsobem jako průkaz energetické náročnosti budov, kategorizují spotřebiče dle jejich energetické účinnosti. Účelem těchto standardů je, aby v důsledku lepší informovanosti a přehledu o energetické účinnosti byly upřednostňovány pouze energeticky účinné budovy a spotřebiče. Srozumitelnost kategorizace u spotřebičů snižuje plusové znaménko za písmenem „A“, od kterého nové nařízení o energetických štítcích upouští, což vítám s ohledem na lepší přehlednost kategorizace. Na stranu druhou s ohledem na skutečnost, že až do roku 2030 budou určité výrobky mít současnou kategorizaci lze mít obavy z nepřehlednosti vedle sebe existujících dvou kategorizací. Dále je nutné spotřebitelům dostatečně informovat, že v prvotní fázi nebudou žádné výrobky odpovídat třídě A a možná ani třídě B. Nicméně již v současnosti spotřebitelé preferují úsporné spotřebiče, tudíž věřím, že v budoucnu budou takto přistupovat i k budovám. Průkaz energetické náročnosti budov a energetické štítky dle mého soudu sehrají klíčovou roli v rámci budování oběhového hospodářství. Hlavním cílem je dodávat na trh energeticky nenáročnou budovy, respektive ty stávající renovovat, rovněž jak dodávat na trh kvalitní výrobky, které jsou energeticky účinné v rámci celého jejich životního cyklu.

Zajímavým shledávám paralelní mimoprávní systém energetické certifikace budov a spotřebičů, existující vedle veřejného práva. Tento přístup je dle mého soudu učebnicovým projevem tzv. živého práva. Přesvědčení určité skupiny, eventuálně pak celé společnosti, převažuje nad právními regulacemi, represemi, příkazy či povinnostmi. Na daném případě lze ilustrovat i to, že energetická účinnost je schopná jít mimo právo, a docílit toho, čeho se právo svou regulací snaží. Kromě toho je také na daném případě možné demonstrovat jedinečné propojení ekonomického a ekologického hlediska. Ať už je motivace pořídit si dané dobrovolné certifikace jakákoliv, například vyšší prestiž, a tudíž jednodušší prodej nemovitosti, z hlediska ochrany životního prostředí je pozitivní snaha o důraz taktéž na hledisko ekologičnosti. Vedle toho se ve vztahu k daným standardům začínají dynamicky formovat zajímavé spory. Česká republika je například ve sporu s Evropskou komisí z důvodu nedostatečného vystavení energetické certifikace. Jiným případem je rozhodnutí SDEU o zrušení nařízení o uvádění spotřeby energie na energetických štítcích vysavačů ve sporu výrobce vysavačů s Evropskou komisí v důsledku nesprávně změřené energetické účinnosti vysavačů.

Ekonomické nástroje jsou spíše nástroje doplňkové, jejichž hlavním cílem je snaha o pozitivní stimulaci za účelem vyrovnat jak nedostatky administrativně-právních nástrojů, tak i selhávání trhu, kdy prioritou trhu je kritérium ekonomičnosti, nikoliv ekologičnosti. Rozvíjejícím se nástrojem jsou energetické služby se zaručenými úsporami. Prostřednictvím těchto služeb je specializovanými společnostmi investováno do energeticky úsporných opatření, přičemž tato investice je posléze splácena až z generovaných úspor. Touto službou je tak korigován selhávající trh.

De lege ferenda považuji za vhodné umožnit organizačním složkám státu přijímat dodavatelské úvěry a moci se tak podílet na projektech energetických služeb. Do budoucna rovněž vnímám jako příležitost inspirovat se dánskou úpravou veřejných zakázek, aby energetická spotřeba byla jedním z hlavních hodnotících kritérií. Dalším prostředkem, jak napravovat selhávání trhu, jsou dotační programy, jejichž cílem je zejména snížit návratnost investic a motivovat tak k pořizování energeticky úsporných opatření. Ve vztahu k dotačním programům však vnímám jako riziko úzkou hranici mezi jejich nesprávným nastavením. Dotační programy by měly být nastaveny tak, aby zohledňovaly projekt komplexně, včetně všech jeho vlastností a dále, aby kritéria pro dosažení dotace byla přiměřená a dosáhlo tak na ně co nejvíce subjektů.

Vedle uvedených právních nástrojů je nutné brát v potaz i jiné související nástroje. Předně pak lidský faktor. Přístup samotných lidí je mimořádně důležitý k efektivnímu fungování

energeticky úsporných opatření. Energeticky úsporná opatření mohou být sebelepší, nicméně nelze docílit jejich potenciálu, nejsou-li podpořena vhodným přístupem. Typickým příkladem, kdy lidský faktor selhává, je neefektivní manuální překládání. Rovněž místní klimatické podmínky je při realizaci úsporných opatření nutné brát v potaz a vždy zohlednit konkrétní geografickou polohu. Je zjevné, že to co je účinné např. na severu Evropy, nebude stejně účinné v jižní přímořské oblasti. V neposlední řadě je komplikovaným a těžko uchopitelným faktorem tzv. zpětný účinek. Jde o paradoxní důsledek toho, že s rostoucí účinností roste spotřeba. Příkladem je situace, kdy z peněz za uspořené energie pořídíme další spotřebič, např. sušičku, který bychom normálně nekoupili. Tato problematika je obzvláště náročná pro započítání jejich skutečných dopadů, rovněž těžko uchopitelná z hlediska její regulace. Jako potenciální řešení se nabízí vyšší cena za energie.

Právní ochrana a regulace životního prostředí je mladý obor, vždyť historicky první významná konference ve vztahu k ochraně životního prostředí proběhla teprve roku 1972. S tímto dle mého souvisí skutečnost, že v povědomí společnosti není ještě utvořen vhodný přístup k ochraně životního prostředí. Jedním ze základních předpokladů šetrného přístupu k životnímu prostředí je dostatek informací. Dle mého je nutné lidi informovat o možnostech, které se zvyšováním energetické účinnosti souvisí. Podobně tak, jak je ve společnosti známo, že někoho zabít je špatné, tak by se mělo ve společnosti vědět, že chovat se nešetrně k životnímu prostředí je nesprávné. Narážím na to, že ohleduplné chování k životnímu prostředí je teprve v počátcích svého formování. Právo životního prostředí není tradičním institutem práva, a tak lze mít za to, že je přístup mnohých zdrženlivý, určitý strach z neznámého, z něčeho nového. Je žádoucí osvěta a vysvětlovat a komunikovat problematiku energetické účinnosti, energetických úspor. Taktéž jsou legitimní obavy o zásahu do vlastnického práva, jelikož jsme prakticky nuceni přistupovat k úsporným opatřením nikoliv z vlastní vůle.

Tyto obavy vnímám s respektem. Jsem také názoru, že k energetickým úsporám by nemělo docházet silou a energeticky úsporná opatření by se neměla implementovat za každou cenu. Domnívám se, že by měla být zachována určitá racionalita. Je-li situace taková, že již prokazatelně byla veškerá možná a zároveň vhodná energeticky úsporná opatření provedena, je legitimní otázka, zdali pokračovat v opatřeních i vzdor jejich příliš dlouhé ekonomické návratnosti. Například místo nucené výměny spotřebičů za více úsporné považuji za rozumnější je nechat technologicky dožít a až poté pořídít energeticky úspornější variantu.

De lege ferenda by dle mého názoru stálo za zvážení, zdali by se do legislativní úpravy neměl vtělit určitý mechanismus návratnosti, který by plnil funkci hraničního kritéria. Je třeba

změnit vnímání celé společnosti, že zvyšování energetické účinnosti je příležitost pro nás všechny, jak přirozenou cestou přispět k ochraně životního prostředí, tedy prostředí, ve kterém my všichni žijeme. Měli bychom mít na paměti hlavní myšlenku zvyšování energetické účinnosti, *že neekologičtější a nejlevnější energií je ta, kterou vůbec nespotřebujeme.*

Seznam použitých zdrojů

Seznam použité české literatury

DAMOHORSKÝ, Milan. Právo životního prostředí. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2010. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-338-7.

DAMOHORSKÝ, Milan. České právo životního prostředí: Czech environmental law. 2., rozš. a aktualiz. vyd. V Praze: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2006. České právo a Evropská unie. ISBN 80-85889-70-6.

KABELE, Karel. Energetická náročnost budov v souvislostech s platnou legislativou ČR. Praha: ABF - nakladatelství ARCH, 2008. Stavební právo. ISBN 978-80-86905-45-7.

GEBAUER, Pavel, LOUŽEK, Marek, ed. Domy s nulovou spotřebou energie: geniální návrh, nebo nesmyslná regulace EU?: sborník textů. Praha: CEP - Centrum pro ekonomiku a politiku, 2012. Ekonomika, právo, politika. ISBN 978-80-87460-09-2.

BOGUSZAK J., ČAPEK J. a GERLOCH A. *Teorie práva*. Praha: Codex, 1997. ISBN 80-85963-38-8.

DAHLSVEEN, Trond, Dušan PETRÁŠ a Jiří HIRŠ. Energetický audit budov. Bratislava: Jaga group, 2003. ISBN 80-88905-86-9.

MAULE, Petr. Energetická bezpečnost v aktualizované Státní energetické koncepci České republiky: úloha rozvoje decentralizovaných energetických zdrojů. Plzeň: Česká fotovoltaická asociace, 2015. ISBN 978-80-906281-0-6.

BERNARDINOVÁ, Anna a Miroslav MAREŠ. Zpracování průkazu energetické náročnosti budovy: praktická příručka pro všechny majitele rodinných a bytových domů, bytů a pro realitní kanceláře. Praha: Linde Praha, 2013. ISBN 9788072019144.

BELICA, Petr. Průvodce energetickými úsporami a obnovitelnými zdroji energie. Valašské Meziříčí: Regionální energetické centrum ve spolupráci s TG Tisk, 2006. ISBN 8090368018.

GRYGERA, Filip a Alice KUPČEKOVÁ. Bydlete úsporně: jak investovat do energetických úspor a získat dotaci v programu Zelená úsporám. Brno: Computer Press, 2010. ISBN 978-80-251-2857-2.

VÍCHA, Ondřej. Základy horního a energetického práva. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-919-9.

TUHÁČEK, Miloš a Jitka JELÍNKOVÁ. Právo životního prostředí: praktický průvodce. Praha: Grada, 2015. Právo pro každého (Grada). ISBN 978-80-247-5464-2.

Ekonomické hodnocení projektů a politiky v oblasti životního prostředí: praktický průvodce. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2000. ISBN 80-245-0009-4.

GERLOCH, Aleš. Teorie práva. 7. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-652-1.

Seznam použité zahraniční literatury

JANKOVIC, Ljubomir. Designing zero carbon buildings using dynamic simulation methods. Second edition. New York: Routledge, 2017. ISBN 978-1-138-65830-1.

GREEN, Elisabeth, Tristram HOPE a Alan YATES. Sustainable infrastructure: sustainable buildings. London: ICE Publishing, 2015. ISBN 9780727758064.

Cost optimal and nearly zero-energy buildings (nzeb). New York, NY: Springer Berlin Heidelberg, 2013. ISBN 978-1-4471-5609-3.

EBERT, Thilo, Natalie ESSIG a Gerd HAUSER. Green building certification systems: assessing sustainability, international system comparison, economic impact of certifications. Munich: Institut für internationale Architektur-Dokumentation, 2011. Detail Green Books. ISBN 9783920034546.

Energy efficiency solutions for historic buildings: a handbook. Basel: Birkhäuser, 2015. ISBN 978-3-03821-646-9.

DALL'Ò, Giuliano. Green energy audit of buildings: a guide for a sustainable energy audit of buildings. London: Springer, 2013. Green energy and technology. ISBN 9781447150633

THUMANN, Albert William J. YOUNGER. Handbook of energy audits. 7th ed. Boca Raton, FL: Distribution by CRC Press/Taylor & Francis, 2008. ISBN 1420067915.

Eco-efficient construction and building materials: life cycle assessment (lca), eco-labelling and case studies. Philadelphia, PA: Woodhead Pub., 2014. ISBN 978-0-85709-767-5.

Seznam použitých českých právních předpisů

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. (Ústava ČR)

Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky (Listina základních práv a svobod).

Zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií

Energetický zákon

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí

Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí.

Zákon o ochraně ovzduší

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech

Zákon č. 103/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 78/2013 Sb., o energetické náročnosti budov

Vyhláška o energetickém štítkování

Usnesení vlády České republiky č. 187 ze dne 3. března 2004

Usnesení vlády České republiky č. 531 ze dne 24. července 2017

Usnesení vlády České republiky č. 362 ze dne 18. května 2015

Seznam použitých zahraničních právních předpisů

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU o energetické účinnosti

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU o energetické náročnosti budov

Směrnice Rady 2009/119/ES, kterou se členským státům ukládá povinnost udržovat minimální zásoby ropy nebo ropných produktů

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 98/2008 ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů

Nařízení Evropského parlamentu a Rady 2017/1369, kterým se stanoví rámec pro označování energetickými štítky

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 66/2010 o ekoznačce EU

Nařízení Komise (EU) č. 4/2014, kterým se mění nařízení (ES) č. 640/2009, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/32/ES, pokud jde o požadavky na ekodesign elektromotorů

Nařízení Komise (EU) 2015/1189 ze dne 28. dubna 2015, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokud jde o požadavky na ekodesign kotlů na tuhá paliva

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 715/2007 ze dne 20. června 2007 o schvalování typu motorových vozidel z hlediska emisí z lehkých osobních vozidel a z užitkových vozidel (Euro 5 a Euro 6) a z hlediska přístupu k informacím o opravách a údržbě vozidla

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 ze dne 25. října 2017 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu a o zrušení nařízení (EU) č. 994/2010

Smlouva o fungování Evropské unie

Konsolidované znění Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii

Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí

Rámcová úmluva OSN o změně klimatu

The Energy Efficiency (Private Rented Property) (England and Wales) Regulations 2015 No. 962/2015

Judikatura

T-544/13 RENV – Dyson v. Komise

C-29/99 - Komise v. Rada

T-356/15 - Rakousko v. Komise

T-101/18 – Rakousko v. Komise

Koncepce, sdělení a zprávy České republiky

Státní energetická koncepce České republiky 2014 [online]. [cit. 2019-06-06]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/52841/60959/636207/priloha006.pdf>

Aktualizace Národního akčního plánu energetické účinnosti ČR. MPO [online]. [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: https://www.mpo.cz/assets/cz/energetika/energeticka-ucinnost/strategicke-dokumenty/2017/11/_17_III_Aktualizace-NAPEE-2016_vlada_final.pdf

Sdělení Komise Evropa 2020 Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. Vláda. [online]. [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/evropske-politiky/strategie-evropa-2020/Evropa_2020_cz_Sdeleni_EK.pdf

Národní program hospodárneho nakládání s energií a využíváním jejích obnovitelných a druhotných zdrojů [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/energetika/energeticka-ucinnost/strategicke-dokumenty/narodni-program-hospodarneho-nakladani-s-energii-a-vyuzivanim-jejich-obnovitelnych-a-druhotnych-zdroju--38954/>

Národní program reform vlády ČR 2018. Vláda [online]. [cit. 2018-11-06]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/aktualne/NPR-2018.pdf>

Národní akční plán energetické účinnosti ČR [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/50711/63238/651838/priloha004.pdf>

Evropa 2020. Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. Vlada [online]. [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/evropske-zalezitosti/evropske-politiky/strategie-evropa-2020/strategie-evropa-2020-78695/>

OECD: Hodnocení stavu a politik životního prostředí. Česká republika Nejdůležitější zjištění 2018. [online]. [cit. 2018-11-09]. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_OECD_hodnoceni/\\$FILE/OECD_EPR_Czech_Rep_Highlights_CZECH.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_OECD_hodnoceni/$FILE/OECD_EPR_Czech_Rep_Highlights_CZECH.pdf)

Rámec politiky v oblasti klimatu a energetiky v období 2020–2030 /* COM/2014/015 final */ [online]. [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52014DC0015>

Aktualizace Národního akčního plánu energetické účinnosti ČR. [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: https://www.mpo.cz/assets/cz/energetika/energeticka-ucinnost/strategicke-dokumenty/2017/11/_17_III_Aktualizace-NAPEE-2016_vlada_final.pdf

Politika ochrany klimatu v ČR [online]. [cit. 2019-06-22]. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/politika_ochrany_klimatu_2017/\\$FILE/OEOK-POK-20170329.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/politika_ochrany_klimatu_2017/$FILE/OEOK-POK-20170329.pdf)

Dohoda o partnerství pro programové období 2014 - 2020 [online]. [cit. 2019-06-22]. Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/40d6c28a-df6f-411d-99c4-efbc0b9a07a8/Dohoda_o_partnerstvi.pdf

Národní akční plán pro chytré sítě [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/assets/cz/energetika/elektroenergetika/2016/11/Narodni-akcni-plan-pro-chytre-site.pdf>

Národní program reforem České republiky 2019 [online]. [cit. 2019-06-23]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/aktualne/NPR-2019.pdf>

Sdělení Komise Evropského parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Evropské investiční bance Rámcová strategie k vytvoření odolné energetické unie s pomocí progresivní politiky v oblasti změny klimatu /* COM/2015/080 final */ [online]. [cit. 2018-11-04]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52015DC0080&from=CS>

Sdělení Evropské komise /* COM/2015/080 final */. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=COM:2015:0080:FIN>

Clean Energy for All Europeans – unlocking Europe's growth potential [online]. [cit. 2019-04-04]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-4009_en.htm

Akční plán EU pro oběhové hospodářství COM/2015/0614 final [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52015DC0614>

Plán odpadového hospodářství České republiky pro období 2015 – 2024 [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/poh_cr_prislusne_dokumenty/\\$FILE/OODP-POH_CR_2015_2024_schvalena_verze_20150113.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/poh_cr_prislusne_dokumenty/$FILE/OODP-POH_CR_2015_2024_schvalena_verze_20150113.pdf)

International Energy Agency [online]. [cit. 26.03.2019]. Dostupné z: <http://www.iea.org/publications/freepublications/publication/WEO2013.pdf>

Report of the World Commission on Environment and Development Our Common Future [online]. [cit. 2018-11-10]. Dostupné z: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987our-common-future.pdf>

Europe 2020: Europe's growth strategy. [online]. [cit. 2018-11-10]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/europe_2020_explained.pdf

Pracovní plán pro ekodesign na období 2016–2019 COM (2016) 773 final. [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/CS/COM-2016-773-F1-CS-MAIN-PART-1.PDF>

Report on the implementation of the Ecodesign Directive (2009/125/EC) (2017/2087 (INI)) [online]. [cit. 2019-06-19]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2018-0165_EN.html

Report of the World Commission on Environment and Development Our Common Future [online]. [cit. 2018-11-10]. Dostupné z: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987our-common-future.pdf>

Outcome of the Council meeting 3429th Council meeting Transport, Telecommunications and Energy Energy issues [online]. [cit. 2019-06-18]. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/media/23014/outcome-of-the-council_en_final.pdf

Addressing the rebound effect" – final report (2011), European Commission study contract ENV.G.4/FRA/2008/0112. [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/environment/eussd/pdf/rebound_effect_report.pdf

Agenda 2030 [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/agenda_2030

Next steps for a sustainable European future COM (2016) 739 final [online]. [cit. 2019-06-21]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/communication-next-steps-sustainable-europe-20161122_en.pdf

Renewable Energy Prospects for the European Union [online]. [cit. 2019-06-21]. Dostupné z: <https://www.irena.org/publications/2018/Feb/Renewable-energy-prospects-for-the-EU>

Energy Roadmap 2050 [online]. [cit. 2019-06-21]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/2012_energy_roadmap_2050_en_0.pdf

Zelená kniha – Rámec politiky pro klima a energetiku do roku 2030 [online]. [cit. 2019-06-21]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/48698/54881/601820/priloha001.pdf>

Stanovisko Ministerstva životního prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, k návrhu koncepce „Aktualizace Státní energetické koncepce České republiky“ [online]. [cit. 2019-06-23]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/52841/60959/636210/priloha003.pdf>

Strategický rámec Česká republika 2030 [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/agenda_2030/\\$FILE/OUR_Strategicky_ramec_20181015.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/agenda_2030/$FILE/OUR_Strategicky_ramec_20181015.pdf)

International Charter for the Conservation and Restoration of Monuments and Sites (The Venice charter 1964) [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: https://www.icomos.org/charters/venice_e.pdf

Energetická účinnost budov: Komise postoupila Soudnímu dvoru věc ČESKÉ REPUBLIKY a SLOVINSKA, protože nezajistily řádné vystavení certifikátů energetické náročnosti v budovách [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-19-462_cs.htm

Oznámení o zrušení nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 665/2013, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/30/EU, pokud jde o uvádění spotřeby energie na energetických štítcích vysavačů (2019/C 96/08) [online]. [cit. 2019-06-25]. Dostupné z: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0313\(02\)&from=CS](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0313(02)&from=CS)

Zprávu o pokroku v oblasti plnění vnitrostátních cílů energetické účinnosti v ČR či Zprávu o stavu dosahování národních cílů v oblasti energetické účinnosti, blíže viz Strategické dokumenty [online]. [cit. 2019-06-06]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/energetika/energeticka-ucinnost/strategicke-dokumenty/>

Implementace Agendy 2030 pro udržitelný rozvoj (Cílů udržitelného rozvoje) v České republice. Mzp [online]. [cit. 2019-08-24]. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/agenda_2030/\\$FILE/OUR_ImplementaceAgendy2030_20190121.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/agenda_2030/$FILE/OUR_ImplementaceAgendy2030_20190121.pdf)

Aplikační výklad pro vymezení pojmů drobný, malý a střední podnikatel a postupů pro zařazování podnikatelů do jednotlivých kategorií [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: <https://www.czechinvest.org/getattachment/Sluzby-pro-male-a-stredni-podnikatele/Chcete-dotace/OPPI/Radce/Definice-maleho-a-stredniho-podnikatele/definice-maleho-a-stredniho-podniku-2-1112.pdf?lang=cs-CZ>

Assessment of the draft National Energy and Climate Plan of Czechia. Brussels, 18.6.2019 SWD (2019) 214 final. European Commission [online]. [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/cz_swd_en.pdf

Roční zpráva o provozu ES ČR 2018. Eru [online]. 29 s. [cit. 2019-07-15]. Dostupné z: http://www.eru.cz/documents/10540/4580207/Rocni_zprava_provoz_ES_2018.pdf/1420388b-8eb6-4424-9ad9-c06a57b5326c

Politika ochrany klimatu v České republice. Mzp [online]. [cit. 2019-06-22]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/politika_ochrany_klimatu_2017

Energy Systems. IPCC [online]. [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/2018/02/ipcc_wg3_ar5_chapter7.pdf

Global Warming of 1.5 °C. Chapter 4. IPCC [online]. [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: https://report.ipcc.ch/sr15/pdf/sr15_chapter4.pdf

Energy, Electricity and Nuclear Power Estimates for the Period up to 2050. IAEA [online]. [cit. 2019-08-16]. Dostupné z: https://www-pub.iaea.org/MTCD/Publications/PDF/RDS-1-38_web.pdf

Seznam internetových zdrojů

Změna legislativy v oblasti energetického štítkování výrobků. In Mpo.cz [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/energetika/energeticka-ucinnost/zmena-legislativy-v-oblasti-energetickeho-stitkovani-vyrobku--230994/>

Nové nařízení EP a rady EU pro označování energetickými štítky. In Tzb-info.cz [online]. [cit. 2018-11-03]. Dostupné z: <https://www.tzb-info.cz/121728-nove-narizeni-ep-a-rady-eu-pro-oznacovani-energetickymi-stitky>

Energetické služby. In Mpo.cz [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/energetika/energeticka-ucinnost/energeticke-sluzby/>

Možnosti podpory v oblasti úspor energie. In Mpo.cz [online]. [cit. 2019-06-06]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/energetika/dotace-na-uspory-energie/moznosti-podpory-v-oblasti-uspory-energie--233023/>

Zrušení nařízení č. 665/2013 ke štítkování vysavačů. In Mpo.cz [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/energetika/energeticka-ucinnost/ekodesign-a-energeticke-stitkovani-vyrobku/zruseni-narizeni-c--665-2013-ke-stitkovani-vysavacu--243484/>

Ministři životního prostředí z celého světa se sešli v Nairobi. Trápí je znečištění naší planety. In Mzp.cz [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/news_171204_UNEA

Zprávy ze SEVEN. Úspory energie v České republice. In svn.cz [online]. [cit. 2018-11-12]. Dostupné z: http://www.svn.cz/assets/files/zpravy_ze_seven/2018/SEVEN_Newsy_1_2018_21_5.pdf

Průvodce zákonnými povinnostmi prodejců. In cr-sei.cz [online]. [cit. 2019-06-06]. Dostupné z: <https://www.cr-sei.cz/wp-content/uploads/doc/Downloads/MW-Retailer-Label-Guide-B5-CZ.pdf>

Seznam energetických specialistů. In Mpo-enex.cz [online]. [cit. 2019-01-19]. Dostupné z: <https://www.mpo-enex.cz/experti/ExpertList.aspx>

Často kladené dotazy a odpovědi k zákonu č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií a k prováděcím vyhláškám. In Mpo.cz [online]. Bod č. 1. [cit. 2019-06-06]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/48052/54907/601903/priloha001.pdf>

Průkaz energetické náročnosti budovy (PENB) - kulturní památka. In Inkapo.cz [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: <http://www.inkapo.cz/dotaz/prukaz-energeticke-narocnosti-budovy-penb-prodej-kulturni-pamatka?page=3>.

INTERNETOVÁ PORADNA I-EKIS. In Mpo-efekt.cz [online]. [cit. 2019-06-06]. Dostupné z: <https://www.mpo-efekt.cz/cz/ekis/i-ekis/61172>

Nejlepší dostupné techniky (BAT). In Mpo.cz [online]. [cit. 2019-08-26]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/prumysl/prumysl-a-zivotni-prostredi/ippc-integrovana-prevence-a-omezovani-znecisteni/referencni-dokumenty-bref/nejlepsi-dostupne-techniky-bat--224368/>

OECD hodnotila stav životního prostředí v České republice. Státu se daří, ale čekají nás i mimořádné výzvy. In Mzp.cz [online]. [cit. 2018-11-09]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/news_OECD_hodnoceni

Energetika. In Euroskop.cz [online]. [cit. 2018-11-04]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8950/sekce/energetika/>

Čistá energie pro všechny: Rada přijala zbývající návrhy týkající se trhu s elektřinou a Agentury pro spolupráci energetických regulačních orgánů [online]. [cit. 2019-06-06]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2019/05/22/clean-energy-for-all-council-adopts-remaining-files-on-electricity-market-and-agency-for-the-cooperation-of-energy-regulators/>

Energetická účinnost je nejlepším zdrojem energie. In Prouza.cz [online]. [cit. 2017-04-08]. Dostupné z: <http://www.prouza.cz/blog/energeticka-ucinnost-je-nejlepsim-zdrojem-energie/>

Obnovitelné zdroje energie: Rada potvrdila dohodu s Evropským parlamentem. European Council Council of the European Union [online]. [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2018/06/27/renewable-energy-council-confirms-deal-reached-with-the-european-parliament/>

Kombinovaná výroba elektřiny a tepla v České republice. In Mpo.cz [online]. [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/energetika/energeticka-ucinnost/strategicke-dokumenty/kombinovana-vyroba-elektriny-a-tepla-v-ceske-republice--10372/>

Reverzní logistika. In Cie-group.cz [online]. [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: <http://www.cie-group.cz/lexikon-metod-pi/metody/reverzni-logistika/>

Produkce a dovoz energie [online]. [cit. 2019-06-06]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Energy_production_and_imports/cs#EU_a_jej.C3.AD_.C4.8Dlensk.C3.A9_st.C3.A1ty_jsou_.C4.8Dist.C3.BDmi_dovozci_energie

Nord Stream 2 Calls on Court of Justice of the European Union to Annul Discriminatory Measures. Nord-stream2. In Nord-stream2.com [online]. [cit. 2019-08-15]. Dostupné z: <https://www.nord-stream2.com/media-info/news-events/nord-stream-2-calls-on-court-of-justice-of-the-european-union-to-annul-discriminatory-measures-133/>

Mezivládní panel pro změnu klimatu (IPCC). In Mzp.cz [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/mezivladni_panel_pro_zmenu_klimatu

Ministři životního prostředí z celého světa se sešli v Nairobi. Trápí je znečištění naší planety. In Mzp.cz [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/news_171204_UNEA
Kjótský protokol k Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu. In Mzp.cz [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/kjotsky_protokol

Rok 2018 v klimatické politice: od parného léta po uhlí v Katovicích. In Europeum.org [online]. [cit. 2019-06-06]. Dostupné z: <http://europeum.org/articles/detail/2673/rok-2018-v-klimaticke-politice-od-parneho-leta-po-uhli-v-katovicich>

Lisabonská smlouva [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/5/lisabonska-smlouva>

Energetická unie: bezpečná, udržitelná, konkurenceschopná a cenově dostupná energie pro Evropu [online]. ČR [cit. 2017-04-09]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/energy-union/>

Opravme Česko. In opravmecesko.cz [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://www.opravmecesko.cz/>

Dvě kola rusko-ukrajinské plynové krize 2009. In [Euroskop.cz](http://euroskop.cz) [online]. [cit. 2019-06-18]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/46/11211/clanek/dve-kola-rusko-ukrajinske-plynove-krize-2009/>

Construction. In [Nord-stream2.com](http://nord-stream2.com) [online]. [cit. 2019-06-18]. Dostupné z: <https://www.nord-stream2.com/construction/overview/>

Energetická bezpečnost jinak: co nás naučí zkušenost se znečištěnou ropou a jak se k problému může postavit Evropská unie? In securitymagazin.cz [online]. [cit. 2019-06-18]. Dostupné z: <https://www.securitymagazin.cz/security/energeticka-bezpecnost-jinak-co-nas-nauci-zkusenost-se-znecistenou-ropou-a-jak-se-k-problemu-muze-postavit-evropska-unie-1404063282.html>

Zimní Obnovitelné zdroje budou v Česku po jádru nejvýznamnějším zdrojem balíček – čistá energie dostupná pro všechny Evropany. In niedermayer.cz [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://www.niedermayer.cz/o-eu-a-cr-v-ni/articles/zimni-balicek-cista-energie-dostupna-pro-vsechny-evropany>

Nové energetické štítky v kostce [online]. [cit. 2019-06-06]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/czech-republic/news/190311_nove_elektronicke_stitky_cs

Obnovitelné zdroje budou v Česku po jádru nejvýznamnějším zdrojem. Fosilní paliva stát utlumí. In euro.cz [online]. [cit. 2019-06-20] Dostupné z: <https://www.euro.cz/politika/obnovitelne-zdroje-budou-v-cesku-druhym-nejvyznamnejsim-zdrojem-fosilni-paliva-stat-utlumi-1455379>

Jak správně topit v krbu. In ceskestavby.cz [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://www.ceskestavby.cz/clanky/jak-spravne-topit-v-krbu-23371.html>

Kotlíkové dotace [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://www.sfzp.cz/dotace-a-pujcky/kotlikove-dotace/>

Třídy teplovodních kotlů. In tzv-info.cz [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://vytapani.tzb-info.cz/vymeny-kotlu/18994-tridy-teplovodnich-kotlu>

KRIVOŠÍK, Juraj.: Testování úspornosti spotřebičů by se mělo přiblížit realitě. In Euractiv.cz [online]. [cit. 2019-08-24]. Dostupné z: https://euractiv.cz/section/energeticka-ucinnost/interview/juraj-krivosik-testovani-uspornosti-spotrebicu-by-se-melo-priblizit-realnym-podminkam-012979/?fbclid=IwAR1qWTNgYg_DmlabKy_uSW7YOYDgp4Pivfp7YNuuZ7NA5F-WuhBqvZITnpY

Pohledem znalce: Blíží se povinná výměna teplovodních kotlů na pevná paliva tříd 1 a 2? In tzb-info.cz [online]. [cit. 2019-06-20]. Dostupné z: <https://vytapani.tzb-info.cz/kotle-kamna-krby/17597-pohledem-znalce-blizi-se-povinna-vymena-teplovodnich-kotlu-na-pevna-paliva-trid-1-a-2>

Klimaticko-energetický plán pro Česko: málo ambicí a opomíjení nejlevnějších řešení. In Enviweb.cz [online]. [cit. 2019-06-22]. Dostupné z: <http://www.enviweb.cz/112899>

Veřejná konzultace k Návrhu vnitrostátního plánu České republiky v oblasti energetiky a klimatu. In Mpo.cz [online]. [cit. 2019-06-22]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/energetika/strategicke-a-koncepcni-dokumenty/navrh-vnitrostatniho-planu-v-oblasti-energetiky-a-klimatu-ceske-republiky--242761/>

Národní klimaticko-energetický plán je v připomínkovém řízení. In Mpo.cz [online]. [cit. 2019-06-22]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/narodni-klimaticko-energeticky-plan-je-v-pripominkovem-rizeni--242772/>

Český národní komitét ICOMOS. In Icomos.cz [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: <http://www.icomos.cz/index.php/en/>

Nesplnění povinnosti: často kladené otázky [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-12-12_cs.htm

What is energy poverty?. In Energypoverty.eu [online]. [cit. 2019-08-24]. Dostupné z: <https://www.energypoverty.eu/about/what-energy-poverty>

Domestic Energy Performance Certificate Register [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: <https://www.epcregister.com/>

BREEAM a LEED – Certifikace z hlediska udržitelného rozvoje. In atelier-dek.cz [online]. [cit. 2019-06-25]. Dostupné z: <https://atelier-dek.cz/breeam-leed-%E2%80%93-certifikace-z-hlediska-udrzitelneho-rozvoje-528>

European product database for energy labelling [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/energy-label-and-ecodesign/european-product-database-energy-labelling_cs

Zrušení nařízení č. 665/2013 ke štítkování vysavačů. In Mpo.cz [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/energetika/energeticka-ucinnost/ekodesign-a-energeticke-stitkovani-vyrobku/zruseni-narizeni-c--665-2013-ke-stitkovani-vysavacu--243484>

Zrušení nařízení o energetickém štítkování vysavačů. In Cr-sei.cz [online]. [cit. 2019-06-25]. Dostupné z: <https://www.cr-sei.cz/?p=4652>

Vzorová smlouva o poskytování energetických služeb se zaručeným výsledkem pro veřejné zadavatele. In Mpo.cz [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: https://www.mpo.cz/assets/cz/energetika/energeticka-ucinnost/energeticke-sluzby/2017/8/Vzorova_SES_ZZVZ-2017.pdf

Dotace na úspory energie. In Mpo.cz [online]. [cit. 2019-06-06]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/energetika/dotace-na-uspory-energie/>

Možnosti podpory v oblasti úspor energie. In Mpo.cz [online]. [cit. 2019-06-06]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/energetika/dotace-na-uspory-energie/moznosti-podpory-v-oblasti-uspory-energie--233023/>

Nová zelená úsporám. In novazelenausporam.cz [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: <http://www.novazelenausporam.cz/zadatele-o-dotaci/rodinne-domy/3-vyzva-rodinne-domy/o-programu-3-vyzva/>

EFEKT 2017 – 2021. In mpo-efekt.cz [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: <https://www.mpo-efekt.cz/cz/programy-podpory/54039>

Podporované oblasti. In Opzp.cz [online]. [cit. 2019-06-24]. Dostupné z: <https://www.opzp.cz/o-programu/podporovane-oblasti/>

ŽIŽKA, Jan. Stop evropskému jádru! Mají Rakušané šanci? In Oenergetice.cz [online]. [cit. 2019-07-16]. Dostupné z: <https://oenergetice.cz/jaderne-elektrarny/stop-evropskemu-jadru-maji-rakusane-sanci/>

Zpráva Nuclear power in a clean energy systém dostupná zde Nuclear power in a clean energy system. In Iea.org [online]. [cit. 2019-07-16]. Dostupné z: <https://www.iea.org/publications/nuclear/>

Summit nenašel shodu na klimatické neutralitě EU k roku 2050. Enviweb [online]. [cit. 2019-07-15]. Dostupné z: <http://www.enviweb.cz/113941>. Samotné závěry daného summitu viz European Council conclusions on the MFF, climate change, disinformation and hybrid threats, external relations, enlargement and the European Semester, 20 June 2019. In Enviweb.cz [online]. [cit. 2019-07-15]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2019/06/20/european-council-conclusions-20-june-2019/>

Valná hromada ČEZ pokračuje non-stop i dnes ČEZ podpořil uhlíkovou neutralitu EU, kterou česká vláda odmítá. Prodej uhelné elektrárny Počerady Pavlu Tykačovi je nejistý. In Enviweb.cz [online]. [cit. 2019-07-15]. Dostupné z: <http://www.enviweb.cz/113983>

TOP českého šetrného stavebnictví. In Enviweb.cz [online]. [cit. 2019-07-16]. Dostupné z: <http://www.enviweb.cz/113897>

Stovky veřejných budov po celém Česku budou spotřebovávat méně energie. In Enviweb.cz [online]. [cit. 2019-07-13]. Dostupné z: <http://www.enviweb.cz/113993>

Nakupujte zeleně! Příručka o zadávání zelených veřejných zakázek 3. vydání. European Commission. Dostupné zde: http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/handbook_2016_cs.pdf

Ostatní zdroje

POKORNÝ, Jiří. Energie a životní prostředí z právního pohledu Praha, 2017. Disertační práce. Univerzita Karlova. Právnická fakulta.

Prezentace prof. Haase. HOW ENERGY EFFICIENCY WORKS [online]. [cit. 2019-06-09]. Dostupné z: <http://www.energy-europe.org/data/Meetings/2018/Haas.pdf>

Prezentace ze semináře „Aplikace EPC projektů v kombinaci s podporou z OPŽP“, Praha, 27. května 2015. Jaroslav Matoušek, SEVEN, Středisko pro efektivní využívání energie, o.p.s. Dostupné z: http://www.svn.cz/assets/files/seminare_a_konference/2015/seminar-epc_praha_150527_3_marousek_implementace-eed.pdf

Zpráva Státní energetické inspekce ze dne 8. března 2019 reagující na moji zprávu ze dne 25. února 2019, značka SEI-1198/2019/90.212-3. Zpráva byla vyřízena B. Adákovou a Ing. Milošem Strašákem.

Rozsudek Tribunálu (pátého senátu) 8. listopadu 2018 (*) „Směrnice 2010/30/EU – Uvádění spotřeby energie a jiných zdrojů na energetických štítcích výrobků spojených se spotřebou energie a v normalizovaných informacích o výrobku – Nařízení Komise v přenesené pravomoci, kterým se doplňuje směrnice – Uvádění spotřeby energie na energetických štítcích vysavačů – Podstatný prvek zmocňovacího aktu“ Ve věci T-544/13 RENV, [online]. [cit. 2019-06-25]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=5EA6E3BBC9D87B48DF0BAC691B727680?text=&docid=207462&pageIndex=0&doclang=cs&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=11492444>

Konzultace prostřednictvím emailové komunikace dne 20. srpna 2019, s ředitelem společnosti SEVEN, panem Ing. Jurajem Krivošíkem, MA.

ČSN EN 832

ČSN EN ISO 50001

ČSN EN ISO 14001

Právní nástroje energetické účinnosti

Abstrakt a klíčová slova

Diplomová práce se věnuje energetické účinnosti jako jedinečnému zdroji energie. Obsahem práce je vymezení hlavních právních nástrojů energetické účinnosti, tedy nástrojů koncepčních, administrativně-právních a ekonomické. Diplomová práce je rozdělena do pěti kapitol. V úvodní kapitole, Energetická politika, je stručný nástin mezinárodního a unijního kontextu energetické politiky včetně ochrany životního prostředí. Rovněž úvodní kapitola zařazuje Českou republiku mezi energeticky náročné země, přičemž právě energetická účinnost je příležitostí pro snížení její energetické náročnosti. Druhá kapitola, Právní nástroje energetické účinnosti, vymezuje právní nástroje energetické účinnosti jako složku ochrany životního prostředí. Tato kapitola je kapitolou obecnou, v dalších kapitolách jsou dané nástroje více přiblíženy. Kromě toho je v této kapitole upozorněno vedle principu udržitelnosti taktéž na problematiku lidského faktoru, klimatických podmínek a zpětného účinku. Třetí kapitola, s názvem Koncepční nástroje, poskytuje bližší informace o koncepčních strategiích energetické účinnosti. V rámci unijních koncepcí jsou zmíněny také hlavní směrnice regulující energetickou účinnosti, a to směrnice o energetické účinnosti a směrnice o energetické náročnosti budov. Mezi hlavní národní koncepce je zařazena Státní energetická koncepce a Národní akční plán energetické náročnosti. Předmětem čtvrté kapitoly je stručné vymezení nástrojů jako průkaz energetické náročnosti budov, energetický audit a energetické štítky spotřebičů, jakožto nástrojů certifikace a hodnocení budov či spotřebičů z hlediska jejich energetické účinnosti, respektive náročnosti. Konečně pátá kapitola nazvaná Ekonomické nástroje, předkládá přehled hlavních ekonomických nástrojů ve vztahu k energetické účinnosti. Vedle energetických služeb jsou zmíněny dotační programy včetně nastínění problematiky návratnosti investic.

Klíčová slova: energetická účinnost, energie, úspory

Legal instruments of energy efficiency

Abstract and key words

The diploma thesis deals with energy efficiency as a unique source of energy. The subject of this thesis is to specify key legal instruments of energy efficiency, i.e. conceptual, administrative and economical instruments. The diploma thesis is divided into five chapters. In the introductory chapter, being called Energy Policy, there is a brief outline of the background of energy politics on both the international and EU level, including environmental protection. This introductory chapter also ranks the Czech Republic among countries with high energy performance. Energy efficiency is the opportunity to lower its energy performance. The second chapter, Legal Instruments of Energy Efficiency, defines legal instruments of energy efficiency as a part of environmental protection. This chapter is a general one; the instruments are concretized in the following chapters. In addition, this chapter focuses on the principle of sustainable development, as well as issues related to human factor, climate conditions and rebound effect. The third chapter, called Conceptual Instruments, provides further information relating to conceptual strategies of energy efficiency. For the EU conceptions, key directives are mentioned to regulate energy efficiency, namely the directive on energy efficiency and the directive on energy performance of buildings. Some of the main national conceptions listed are the State Energy Policy and the National Action Plan of Energy Efficiency. The object of the fourth chapter is to shortly describe instruments such as Energy Performance Certificate of Buildings, Energy Audit and Energy Labels of the appliances, as the instruments of certification and evaluation of the buildings and appliances based on their energy efficiency, more precisely energy performance. The final chapter, named Economic Instruments, provides an outline of economic instruments in the field of energy efficiency. Besides energy services, also subsidies are mentioned. The attention is also paid to the issue of the return on investments.

Key words: energy efficiency, energy, savings

Přílohy

1. Vzor průkazu energetické náročnosti budov a grafické znázornění průkazu
2. Příklad štítku bubnové sušičky prádla
3. Přehled nového energetického štítkování (orientační)
4. Zpráva Státní energetické inspekce ze dne 8. března 2019, značka SEI-1198/2019/90.212-

3

Vzor průkazu energetické náročnosti budovy

PROTOKOL PRŮKAZU

Účel zpracování průkazu

☐ Nová budova	☐ Budova užívaná orgánem veřejné moci
☐ Prodej budovy nebo její části	☐ Pronájem budovy nebo její části
☐ Větší změna dokončené budovy	
☐ Jiný účel zpracování:	

Základní informace o hodnocené budově

Identifikační údaje budovy	
Adresa budovy (místo, ulice, popisné číslo, PSČ):	
Katastrální území:	
Parcelní číslo:	
Datum uvedení budovy do provozu (nebo předpokládané datum uvedení do provozu):	
Vlastník nebo stavebník:	
Adresa:	
IČ:	
Tel./e-mail:	

GRAFICKÉ ZNÁZORNĚNÍ PRŮKAZU

PRŮKAZ ENERGETICKÉ NÁROČNOSTI BUDOVY

vydaný podle zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, a vyhlášky č. xxx/2012 Sb., o energetické náročnosti budov

Ulice, číslo: ..... PSČ, místo: ..... Typ budovy: ..... Plocha obálky budovy: ..... m ² Objemový faktor tvaru A/V: ..... m ² /m ³ Celková energeticky vztažná plocha: ..... m ²	
--	--

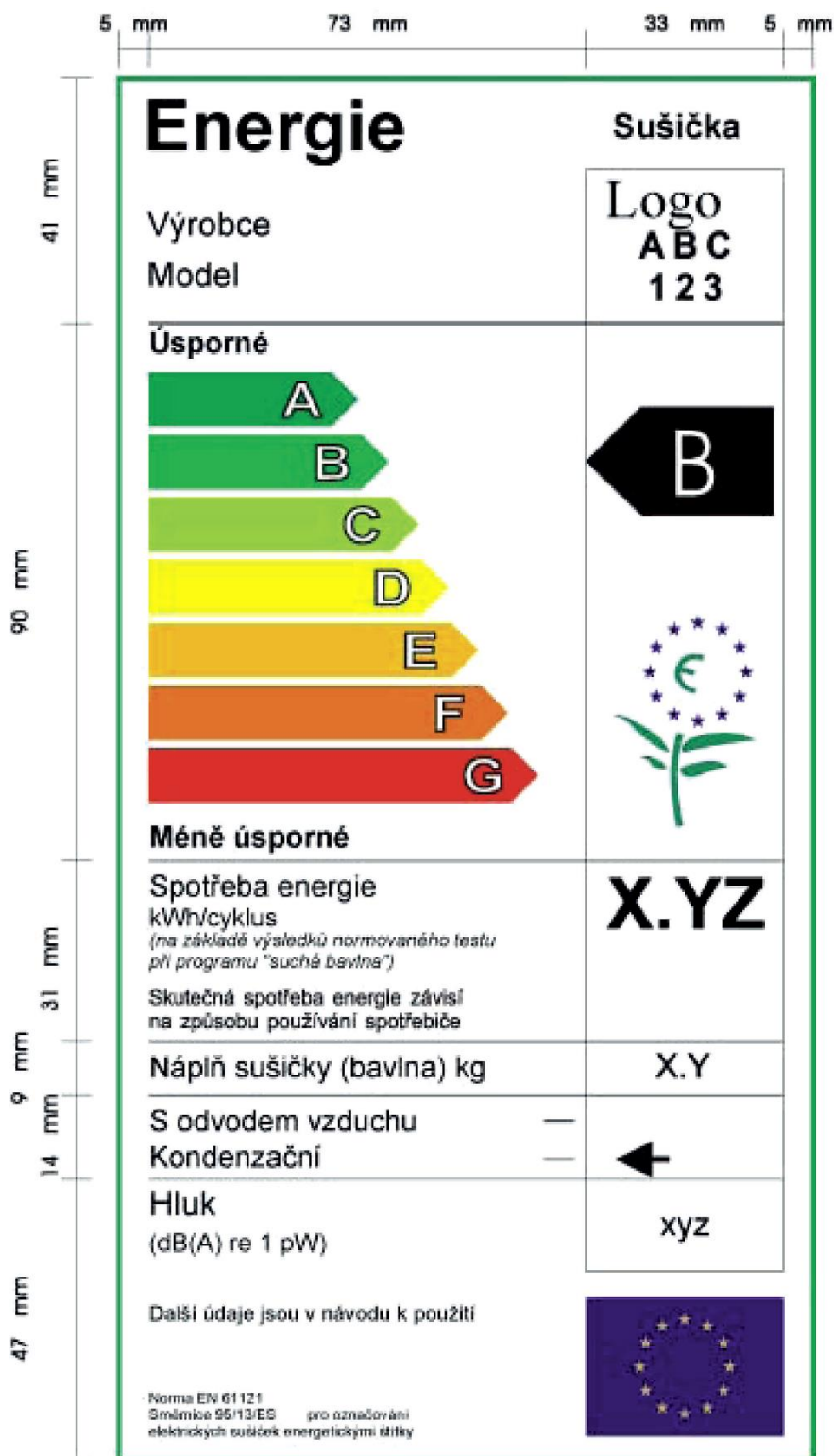
ENERGETICKÁ NÁROČNOST BUDOVY

Celková dodaná energie (Energie na vstupu do budovy)	Neobnovitelná primární energie (Vliv provozu budovy na životní prostředí)																																			
Měrné hodnoty kWh/(m ² ·rok)																																				
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%; text-align: center; padding: 5px;">A Mimofádně úsporná</td> <td style="width: 30%; text-align: center; padding: 5px;">Dop.</td> <td style="width: 30%; text-align: center; padding: 5px;">A</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">← XXX</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">XXX</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">B</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">← XXX</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">C</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">← XXX</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">D</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">← XXX</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">E</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">← XXX</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">F</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">← XXX</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"></td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">G</td> </tr> </table>	A Mimofádně úsporná	Dop.	A	← XXX	XXX	B	← XXX		C	← XXX		D	← XXX		E	← XXX		F	← XXX		G	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%; text-align: center; padding: 5px;">Dop.</td> <td style="width: 30%; text-align: center; padding: 5px;">A</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">← XXX</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">B</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">← XXX</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">C</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">← XXX</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">D</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">← XXX</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">E</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">← XXX</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">F</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">← XXX</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">G</td> </tr> </table>	Dop.	A	← XXX	B	← XXX	C	← XXX	D	← XXX	E	← XXX	F	← XXX	G
A Mimofádně úsporná	Dop.	A																																		
← XXX	XXX	B																																		
← XXX		C																																		
← XXX		D																																		
← XXX		E																																		
← XXX		F																																		
← XXX		G																																		
Dop.	A																																			
← XXX	B																																			
← XXX	C																																			
← XXX	D																																			
← XXX	E																																			
← XXX	F																																			
← XXX	G																																			
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%; text-align: center; padding: 5px;">XX,X</td> <td style="width: 30%; text-align: center; padding: 5px;">XXX</td> <td style="width: 30%; text-align: center; padding: 5px;">XXX</td> </tr> </table>	XX,X	XXX	XXX	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%; text-align: center; padding: 5px;">XX,X</td> <td style="width: 30%; text-align: center; padding: 5px;">XXX</td> <td style="width: 30%; text-align: center; padding: 5px;">XXX</td> </tr> </table>	XX,X	XXX	XXX																													
XX,X	XXX	XXX																																		
XX,X	XXX	XXX																																		
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%; text-align: center; padding: 5px;">Hodnoty pro celou budovu MWh/rok</td> <td style="width: 30%; text-align: center; padding: 5px;">XX,X</td> <td style="width: 30%; text-align: center; padding: 5px;">XX,X</td> </tr> </table>	Hodnoty pro celou budovu MWh/rok	XX,X	XX,X	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%; text-align: center; padding: 5px;">XX,X</td> <td style="width: 30%; text-align: center; padding: 5px;">XXX</td> <td style="width: 30%; text-align: center; padding: 5px;">XXX</td> </tr> </table>	XX,X	XXX	XXX																													
Hodnoty pro celou budovu MWh/rok	XX,X	XX,X																																		
XX,X	XXX	XXX																																		

Zdroj: příloha č. 4 k vyhlášce č. 78/2013 Sb.

Příloha č. 2

Příklad štítku bubnové sušičky prádla

Zdroj: příloha č. 2 k vyhlášce č. 337/2011 Sb.

Příloha č. 3

Přehled nového energetického štítkování (orientační)

Tabulka č. 1*

	do 2021	od 2021	do 2021	od 2021
chladničky ³⁰²	A+++	B	A+ až A	C
pračky ³⁰³	A+++	B	A+ až A	C
svítidla ³⁰⁴	A++	B	A+ až A	C

Tabulka č. 2*

	do 2030	od 2030	do 2030	od 2030
ohřívače vnitřních prostor ³⁰⁵	A+++	B	A+	C
ohřívače vody ³⁰⁶	A+++	B	A+	C
kotle ³⁰⁷	A+++	B	A+	C

*údaje jsou orientační a neoficiální s cílem graficky přiblížit přechod na novou kategorizaci

³⁰² Nařízení Komise v přenesené působnosti (EU) č. 1060/2010 ze dne 28. září 2010, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/30/EU, pokud jde o uvádění spotřeby energie na energetických štítcích chladicích spotřebičů pro domácnost.

³⁰³ Nařízení Komise v přenesené působnosti (EU) č. 1061/2010 ze dne 28. září 2010, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/30/EU, pokud jde o uvádění spotřeby energie na energetických štítcích praček pro domácnost.

³⁰⁴ Nařízení Komise v přenesené působnosti (EU) č. 874/2012 ze dne 12. července 2012, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/30/EU, pokud jde o uvádění spotřeby energie na energetických štítcích elektrických světelných zdrojů a svítidel.

³⁰⁵ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 811/2013 ze dne 18. února 2013, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/30/EU, pokud jde o uvádění spotřeby energie na energetických štítcích ohřívačů pro vytápění vnitřních prostorů, kombinovaných ohřívačů, souprav sestávajících z ohřívače pro vytápění vnitřních prostorů, regulátoru teploty a solárního zařízení a souprav sestávajících z kombinovaného ohřívače, regulátoru teploty a solárního zařízení.

³⁰⁶ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 812/2013 ze dne 18. února 2013, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/30/EU, pokud jde o uvádění spotřeby energie na energetických štítcích ohřívačů vody, zásobníků teplé vody a souprav sestávajících z ohřívače vody a solárního zařízení

³⁰⁷ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/1187 ze dne 27. dubna 2015, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/30/EU, pokud jde o uvádění spotřeby energie na energetických štítcích kotlů na tuhá paliva a souprav sestávajících z kotle na tuhá paliva a doplňkových ohřívačů, regulátorů teploty a solárních zařízení.

Příloha č. 4

ÚSTŘEDNÍ INSPEKTORÁT
GORAZDOVA 24, 120 00
PRAHA 2

Vážený pan
Leoš Kudlík
leoskudlik@gmail.com

Vaše zpráva zn. / ze dne:
- / 25. 2. 2019

Naše zn.:
SEI-1198/2019/90.212-3

Vyřizuje:
B. Adámková

V Praze dne:
8. 3. 2019

Vážený pane Kudlíku,

Státní energetické inspekci byl doručen Váš dotaz týkající databáze výrobků zřízené Evropskou komisí.

Od 1. ledna 2019 má dodavatel dle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1369 ze dne 4. 7. 2017 (dále „Nařízení“), kterým se stanoví rámec pro označování energetickými štítky a zrušuje směrnici 2010/30/EU, povinnost před uvedením na trh kusu nového modelu výrobku spojeného se spotřebou energie, zadat informace o tomto modelu do veřejné části databáze výrobků a do její části věnované souladu.

Dodavatel má povinnost zajistit přesnost údajů na energetických štítcích a v informačních listech výrobků, které poskytuje, a vyhotoví technickou dokumentaci, jež umožní tuto přesnost posoudit. Do databáze výrobků je pak povinen zadat tyto informace uváděných na štítcích a informačních listech. Veřejná část databáze a internetový portál obsahují informace dle Přílohy I „Nařízení“ a povinné zvláštní části technické dokumentace, jež dodavatel zadává do databáze, zahrnují doklady dle odst. 4 čl. 12 „Nařízení“. V současné době je tedy povinností dodavatele do databáze zadávat úplné a přesné informace o výrobcích v rozsahu dle „Nařízení“.

Státní energetická inspekce, která provádí dozor nad dodržováním právních předpisů spojených s energetickým štítkováním, v současné době nemá do databáze přístup. Databáze výrobků je zatím přístupná pouze dodavatelům výrobků, kteří do ní zadávají informace o nových modelech. Pro orgány dohledu nad trhem a pro veřejnost bude databáze výrobků přístupná až **po 1. 4. 2019**.

S pozdravem

Ing. Miloš Strašák
vedoucí oddělení dohledu nad trhem

IČ: 61387584
www.cr-sei.cz

Tel.: 224 855 340
E-mail: posta@cr-sei.cz
Datová schránka: hq2aev4

Bankovní spojení:
výdajový rozpočtový účet:
příjmový rozpočtový účet:

ČNB Praha 1
34826011
19 - 34826011